

odborný časopis

sociální služby

cena: 69 Kč / 2,8 €

Co je to
SNOEZELEN

Nový seriál
**Hodnocení
zaměstnanců**

APSS ČR slaví **20.**
narozeniny

Výhody dezinfekce rukou alkoholovými přípravky

- odstraní z rukou až 1000x více mikroorganismů než mytí vodou a mýdlem
- šetrnější k pokožce rukou než opakované mytí vodou a dezinfekčním mýdlem
- použitelné kdekoli a kdykoli, nezávisle na zdroji vody

Sterillium®

**Alkoholový dezinfekční přípravek
na hygienickou i chirurgickou
dezinfekci rukou.**

- obsahuje velké množství zvláčňujících přísad
- účinný na bakterie (vč. MRSA) i viry (vč. HIV, HBV, HCV)
- působí velmi rychle – 30 s
- pokožka jej velmi dobře snáší i při dlouhodobém používání

Více informací na bezplatné lince +420 800 100 333

HARTMANN

odborný časopis

sociální služby

Odborný časopis Sociální služby
Měsíčník vydávaný Asociací poskytovatelů
sociálních služeb ČR
Adresa: Kotnovská 137, 390 01 Tábor
Tel./fax: +420 381 213 332
www.socialnisluzby.eu
www.apsscr.cz
IČO 604 458 31

Ročník: 13
Číslo: 8-9/2011 SRPEN-ZÁŘÍ
Cena: 69 Kč / 2,8 € (cena letních dvojčíslel)
Roční předplatné: 538 Kč / 21,6 €
Objednávky: www.send.cz („Časopisy odborné“).
Členové APSS ČR objednávají časopis písemně,
e-mailem nebo telefonicky na adrese vydavatele
nebo redakce, případně na www.socialnisluzby.eu.

Vychází: V Táboře 10x ročně, 20. den v měsíci,
resp. nejbližší následující pracovní den

Redakce:
Šéfredaktor: Zdeněk Kašpárek
sefredaktor@apsscr.cz
+ 420 606 832 551
Zástupkyně šéfredaktora: Mgr. Magda Kocábová
redakce@apsscr.cz
+ 420 606 751 156

Jazyková korekce:
Mgr. Jana Hanousková
Za gramatickou správnost cizojazyčných příspěvků
odpovídají jejich autoři.

Redakční rada:
Mgr. Petr Brázda
JUDr. Vladimír Hoft
Mgr. Petr Hanuš
Mgr. Irena Lintnerová
Ing. Jiří Horecký, MBA
Ing. Renata Kainráthová
Zdeněk Kašpárek
Mgr. Miroslav Sklenář
Mgr. David Šourek

Grafické zpracování a tisk:
RUDI, a. s., Komenského 1839, 390 02 Tábor

Distribuce:
SEND Předplatné, s. r. o., Ve Žlábku 1800/77,
hala A3, 193 00 Praha 9 – Horní Počernice,
www.send.cz, tel.: 225 985 225, GSM: 777 333 370,
fax: 225 341 425, e-mail: send@send.cz,
SMS: 605 202 115

Objednávky a distribuce na Slovensku:
MAGNET PRESS, SLOVAKIA, s. r. o.
P. O. Box 169, 830 00 Bratislava, Slovensko
Tel.: 00421/2/67201931-33 predplatne
e-mail: predplatne@press.sk, www.press.sk

Fotografie a ilustrace:
Není-li uvedeno jinak:
Fotky & Foto a archivy autorů příspěvků

Foto na titulní straně:
www.stockphoto.com

Příspěvky a inzerce:
Příspěvky mohou být redakčně upravovány a kráceny.
Inzerci, PR články a příspěvky do rubrik Střípky
z domova a Pro inspiraci přijímá zástupkyně šéfredaktora.
Za obsah inzerce a PR článků odpovídá zadavatel.
Nevyžádané rukopisy, fotografie a další podklady
k příspěvkům se nevracejí. Přetiskování krátkých úryvků
článků je možné pouze s uvedením přesné citace včetně
názu a jména autora článku, ročníku, čísla a strany.
Přetiskování celých článků či jejich částí přesahujících
jeden odstavec je možné pouze se svolením redakce.
Šíření kopií článků je možné pouze zdarma. Uzávěrka
je vždy 15. dne předchozího měsíce. Další pokyny pro
autory a inzerynty naleznete na www.socialnisluzby.eu.

Registrace:
Povoleno rozhodnutím MK ČR E 11018
ISSN 1803-7348

Z obsahu čísla:

- ▶ Vzdělávací projekty APSS ČR 9
- ▶ Zasedání prezidia a Valné hromady APSS ČR 10
- ▶ Tábořský kulatý stůl na téma infantilizace 12
- ▶ Konference terénní a ambulantní sekce 14
- ▶ První DS obdržely certifikáty Značky kvality 16
- ▶ APSS ČR slaví 20. Narozeniny 18
- ▶ Otázky modernizace sociálních služeb na Slovensku 28
- ▶ Ageismus ve zdravotnictví a sociálních službách 30
- ▶ Sexuální obtěžování na pracovišti 32
- ▶ Logopedie – obor na rozhraní tří resortů, 3. část 34
- ▶ Metoda snoezelen 36
- ▶ Energetický audit – také poskytovatelé soc. služeb mohou dosáhnout na dotace 39
- ▶ Hodnocení zaměstnanců, I. část 40
- ▶ Pinnot: Bezbariérová úprava Domova důchodců Filipov 42
- ▶ Aktivizace všedního dne, I. část 43
- ▶ Šikovné ruce našich seniorů 44
- ▶ Ledax: Konference Senior Living 45
- ▶ VOP: Obecní úřad jako zástupce při uzavírání smlouvy o poskytnutí služby 46
- ▶ Praktické kurzy pod značkou Linet 49
- ▶ Právní poradna: Nutná obrana pracovníků v prostředí sociálních služeb 48
- ▶ Motorkáři jak je (ne)známe 50
- ▶ Jihočeský turnaj seniorů v kuželnách a pétanque 52
- ▶ Studijní cesta do Švýcarska 53
- ▶ Pro inspiraci: Květiny z šátků 54
- ▶ Cvičení pro zralý věk 54
- ▶ Názory, ohlasy: Stávající a nové zdroje financování PZSS 55
- ▶ Střípky z domova 58

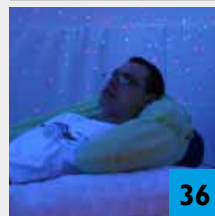
12

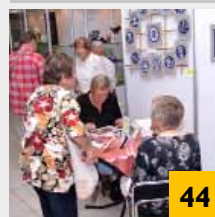
16

32

36

44

50

Nechtěj být
člověkem,
který je úspěšný,
ale člověkem,
který za něco
stojí.

Albert Einstein

ÚVODNÍK PREZIDENTA

Vážené kolegyně, vážení kolegové,
je tomu již 20 let, co byly na Ministerstvu vnitra registrovány stanovy Asociace pro ústavní sociální péči, dnešní Asociace poskytovatelů sociálních služeb České republiky. Následovaly dlouhé roky postupného ožívování naší organizace, roky nadšeného úsilí mnoha kolegů, bez nichž byste tyto řádky dnes nemohli číst. Toto dvojčíslo časopisu Sociální služby je proto věnováno na prvním místě všem, bez kterých by nebylo možné silnou a akceschopnou profesní asociaci vybudovat.

Ve světle celé 20leté historie já osobně nepatřím mezi pamětníky, neboť jsem přišel s asociací do kontaktu až v roce 2004. Mnozí z vás jsou na tom podobně. Na následujících stránkách vám proto tuto historii představujeme a doplňujeme ji o výpovědi některých z jejich nejvýznamnějších osobností. Přinášíme vám také řadu blahopřání a povzbuzení do další činnosti, které jsme k 20. narozeninám obdrželi od představitelů našich partnerských organizací.

Během svého působení v čele asociace jsem zažíval jak řadu jejích úspěchů, tak i stupňovitě sílící tlaky. Úspěchy mě utvrdily ve vědomí, jak důležitá a neocenitelná je práce všech, zejména pak lidí v čestných, neplacených funkcích. Obtížné situace mě zase vedly k pokorě, moudrosti a získání další síly.

Je mnoho lidí, kterým bych chtěl u příležitosti 20. výročí poděkovat, nejvíce však všem minulým i současným členům prezidia a dalších orgánů asociace. Děkuji přátelům za vaše společné úsilí!

Ing. Jiří Horecký, MBA

EDITORIAL

„Dechovku prosím ne“

Možná jste se s tím už setkali sami na vlastní kůži. Někdo, kdo vyznává určitý životní styl a hodnoty, je přesvědčen, že pokud je nesdílete společně s ním, nejste normální a sami sebe ochuzujete o něco naprosto úžasného a zásadního. Snahy přizpůsobovat ostatní k vlastnímu obrazu mají mnoho různých forem: Kdo si nezapálí na školním dvorku, je srab, kdo nerad poslouchá oplzlé narážky v práci, nerozumí legraci, kdo nemá potřebu končit společenské události v podroušeném stavu, připravuje se málem o smysl života. Mnohokrát jsem slyšel někoho litovat „chudáka“ řádovou sestru či třeba vegetariána – vždyť se přece ochuzují o tolik životních potěšení, které si všichni ostatní tak užívají. Autorům výše zmíněných výroků zcela uniklo, že životní hodnoty mohou mít lidé nastaveny i jinak, než jak je mají nastaveny oni sami, a neberou v úvahu, že si KAŽDÝ může zcela svobodně a dobrovolně vybrat svůj vlastní způsob života tak, jak mu vyhovuje (samozřejmě v mezích platné legislativy a elementární slušnosti).

Osobně se už od studentských let programově davovým (někdy spíše stádovým) projevům vyhýbám, snažím se (i s vědomím případných negativních společenských dopadů) uchovat si svobodu říkat NE a dělat to, co mám rád já, nikoliv to, o čem si druzí myslí, že bych rád mít měl.

Z výše zmíněných důvodů mě proto trochu děsí představa, že mě někdy v budoucnu bude coby uživatele sociálních služeb někdo nutit bez ohledu na můj vkus poslouchat dechovku (a ještě u toho odvázaně křepčit na invalidním vozíku), pověsí mi na stěnu obrázky jihočeské krajiny, bude mi nařizovat, že mám ráno vstávat v šest, určovat, co si můžu koupit v cukrárně, a posuzovat, zda je infantilní, když si jako kmet hraju s elektrickým vláčkem či usínám s plyšovým medvědem v náručí.

Příznám se, že mi při častých diskusích o tom, jak by měli nebo neměli klienti sociálních služeb aktivně trávit svůj volný čas a co je a co není vhodnou zábavou pro jejich stav a věk, tak trochu běhá mráz po zádech. Doufám, že než do příslušné fáze svého života dospěju, stane se respekt k individuálním preferencím každého člověka a k právu na svobodnou volbu v sociálních službách i celé společnosti takovou samozřejmostí, že se mé současné obavy nenaplní, a já si svůj podzim života ještě opravdu užiju po svém. Pro každý případ: dechovku mi prosím nepouštějte a toho plyšáka mi v posteli klidně nechte.

Zdeněk Kašpárek
šéfredaktor

NOVINKA:

Obojživelná obuv Bonno Beany.

Lehkou pracovní obuv Bonno Beany dobře uplatníte jak v suchých, tak ve vlhkých provozech.

Nepřízpůsobujete se vy jí, nýbrž ona vašim nohám.

Je vyráběna z ultralehkého materiálu s tvarovou pamětí, takže botu na chodidle takřka nevnímáte.

beany®

Přezujte do pohodlí.

Obuv **Bonno Beany®** je neobyčejně měkká a pohodlná.

Je testována a schválena jako **lehká pracovní obuv**.

Splňuje parametry ČSN EN ISO 20347.

Materiál obuvi je odolný vůči bakteriím a zápachu.

Uvnitř boty se neusazuje vlhkost, a voda tak obuv nepoškozuje.

Podrážka je testována na protiskluznost a splňuje normu SRA.

Účinně tlumí nárazy a vibrace při došlapu.

Nezanechává na podlaze šmouhy.

Ventilační otvory zaručí dobré provzdušňování a komfort.

Obuv je snadno omyvatelná vodou.

Jednoduše se udržuje.

Civilní vzhled a moderní design.

Objednávky na adrese:
BONNO GASTRO SERVIS s.r.o.
Husova 523
370 21 České Budějovice
bonno@bonno.cz

BONNO®

12. evropský kongres EDE
29. září – 1. října 2011
Praha, Česká republika

VELKÁ TABU
V DLOUHODOBÉ
PÉČI

E.D.E.
European Association for Directors of Residential Care Homes for the Elderly

APSS ČR

www.ede2011.com

**INSTITUT Bazální stimulace
a Asociace poskytovatelů sociálních služeb ČR**

pořádají ve spolupráci s Mezinárodní asociací
Bazální stimulace a Slovenskou komorou sester
a porodních asistentek

IV. národní kongres Bazální stimulace

10. – 11. listopadu 2011

Hotel Palcát, Tábor

Kongres s mezinárodní účastí se koná
pod záštitou senátorky Ing. Evy Richtrové
a prezidenta APSS ČR Ing. Jiřího Horeckého, MBA.

Přednášející:

PhDr. Karolína Friedlová,
prof. Dr. Andreas Fröhlich,
prof. Dr. Christel Bienstein.

Součástí kongresu je gala večer, na kterém
s prezentací úspěšné expedice Gasherbrum
Double 2010 vystoupí Libor Uher,
historicky druhý Čech na K2.

Plánované konference

29. 9. – 1. 10. 2011

Kongres EDE (Praha, hotel Clarion)

4. 10. 2011

Reforma odborů sociálních věcí ORP III
(Tábor, hotel Dvořák)

13. – 14. 10. 2011

3. výroční kongres APSS ČR
(Tábor, hotel Palcát)

1. 11. 2011

Konference pro ambulantní služby
(Praha)

9. 11. 2011

Konference Profesního svazu ZP
(Praha, hotel STEP)

10. – 11. 11. 2011

Kongres Bazální stimulace
(Tábor, hotel Palcát)

15. 11. 2011

Konference pro azylové domy (Praha)
22. – 23. 11. 2011

„Kulatý stůl“ – jednání radních ORP
pro oblast sociální
(Prachovice, Národní dům)

29. 11. 2011

Konference pro církevní poskytovatele
sociálních služeb (Praha)

Členové APSS ČR k 31. 8. 2011: 855 organizací • 1975 registrovaných služeb

Přehled uzávěrek vybraných grantových a výběrových řízení a programů

NEZISKOVKY.CZ
vzdělávací a informační centrum

30. 9. 2011

**Úřad vlády ČR, sekretariát
Rady vlády pro koordinaci
protidrogové politiky Poskyt-
ování dotací RVKPP na pro-
jekty protidrogové politiky
na rok 2012**

Oblast podpory: sociální/
zdravotní/humanitární,
vzdělávání, volný čas, ostatní
Působnost programu: ČR
[http://dbfz.neziskovky.cz//
program.aspx?id_prog=3155](http://dbfz.neziskovky.cz//program.aspx?id_prog=3155)
Kontaktní osoba:
Mgr. Petr Chytil
Kontakt:
chytil.petr@vlada.cz; 296 153 104
Adresa:
Nábřeží Edvarda Beneše 4,
118 01 Praha 1, ČR

30. 9. 2011

**MPSV ČR, Odbor řízení
pomoci z ESF
3. výzva pro předkládání
grantových projektů v rámci
5.1 - Mezinárodní spolupráce**
Oblast podpory: vzdělávání,
regionální/komunitní rozvoj,
ostatní
Působnost programu:
Česká republika
[http://dbfz.neziskovky.cz//
program.aspx?id_prog=3156](http://dbfz.neziskovky.cz//program.aspx?id_prog=3156)
Kontakt:
equal.nps@cz.pwc.com;
tel.: 251 152 252, esf@mpsv.cz
Adresa:
Na Poříčním právu 1,
128 01 Praha 2,
Česká republika

průběžná uzávěrka

**Hestia, o.s.
Dárcovský program ETELA**
Oblast podpory: sociální/
zdravotní/humanitární, ostatní
Působnost programu:
Česká republika
[http://dbfz.neziskovky.cz//
program.aspx?id_prog=1788](http://dbfz.neziskovky.cz//program.aspx?id_prog=1788)
Kontaktní osoba:
Michaela Krbcová
Kontakt:
hestia@hest.cz
Adresa:
Na Poříčí 121,
115 30 Praha 1,
Česká republika

průběžná uzávěrka

**Ministerstvo práce
a sociálních věcí, oddělení
implementace ESF a IOP
IOP 3.1, aktivita c) investiční
podpora sociální ekonomiky**
Oblast podpory: sociální/
zdravotní/humanitární, vzdě-
lávání, lidská práva
Působnost programu:
Česká republika
[http://dbfz.neziskovky.cz//
program.aspx?id_prog=2534](http://dbfz.neziskovky.cz//program.aspx?id_prog=2534)
Kontaktní osoba:
Mgr. Taťána Plecháčková
Kontakt:
tatana.plechackova@mpsv.cz;
tel.: 221 923 926
Adresa:
Na Poříčním právu 1,
128 00 Praha 2, ČR

Čerpáno z Grantového kalendáře Neziskovky.cz, o.p.s. Více informací na www.neziskovky.cz

informační systém
CYGNUS

IRESOFT
komplexní řešení & podpora

DOCHÁZKOVÉ ČTEČKY

Zpracování skutečné docházky zaměstnanců, tvorba podkladů pro mzdy, identifikace otiskem prstu nebo čipem, moderní čtečky s barevným displejem...

NOVINKA

PŘÍSTUPOVÝ SYSTÉM

Zabezpečení místností, oddělení nebo budovy, komfortní řešení pro vyšší bezpečnost, identifikace otiskem prstu nebo čipem...

STRAVOVACÍ SYSTÉM

Automatizace objednávání a vydávání jídel pomocí čipů, výběr variant, oboustranný výdejní terminál, evidence nevydaných porcí...

PŘENOSNÉ TERMINÁLY

Průkazné informace o poskytnutí péče díky přenosným terminálům na čárové kódy, podklady pro statistické vykazování...

již více jak **500** referencí
v České & Slovenské republice

Předvedeme

Vyžádejte si u našeho obchodního zástupce osobní předvedení systému přímo ve Vašem zařízení, abyste se mohli sami přesvědčit, jaký přínos pro Vás bude mít zavedení IS Cygnus.

Kontakt

IReSoft, s.r.o.
Cejl 62
602 00 Brno

Tel.: +420 543 215 460
Fax: +420 543 214 572
info@iscygnus.cz

MODULY

IS Cygnus je komplexní informační systém pro poskytovatele sociálních služeb vyvíjený již od r. 1991. Systém se skládá z osmi navzájem propojených modulů a několika typů terminálů a čteček.

SOCIÁLNÍ
ČÁST

Kompletní evidence klientů a žadatelů, výpočet předpisů úhrad, vratky, finanční a hmotná depozita, výplatnice, vyúčtování, přehled přítomnosti...

DOKUMENTACE
KLIENTA

Individuální plány, plány péče, ošetrovatelské a rizikové plány, ordinace léků, formuláře, realizace péče přenosnými terminály, průběh a hodnocení péče...

VYKAZOVÁNÍ
NA ZP

Požizování a vykazování výkonů odborností 913, 004, 902 a 925, tisk poukazů ORP i DP, vyúčtování cest, opravné dávky, načítání výkonů z dokumentace klienta...

STRAVOVACÍ
ČÁST

Jídelní lístky, normování receptur, rozborů, výdejky, spotřeba a stravovací normy, objednávky a vyúčtování stravného, nutriční hodnoty a rozborů...

SKLADY

Vedení libovolného počtu skladů metodou průměrných cen, ceny bez DPH nebo vč. DPH, příjemky, výdejky, uzávěrky, inventury, výkazy...

ZAMĚŠTNANCI

Evidence zaměstnanců, rozpisy služeb, zpracování docházky vč. čteček, exporty do mzdových systémů, hodnocení zaměstnanců, vzdělávací plány a aktivity...

MAJETEK

Evidence dlouhodobého hmotného, nehmotného a drobného majetku. Účetní odpisy, zařazovací a vyřazovací protokoly, místní seznamy...

MANAŽERSKÁ
ČÁST

Statistické vykazování na MPSV, přehledy, grafy a informace z jednotlivých modulů, míra využívání systému, upozornění na slabá místa...

Internetový obchod

Vážení čtenáři, s radostí vám oznamujeme, že v červnu otevřela Asociace poskytovatelů sociálních služeb České republiky nový internetový obchod s knihami. Nabízíme naše vlastní publikace i další odborné knihy se zdravotní, ošetrovateľskou a psychologickou tematikou. Náš e-shop najdete na stránkách www.apsscr.cz/eshop/. Členové APSS ČR mají na knihy 10% slevu. Budeme rádi, když náš obchod navštívíte a stanete se našimi zákazníky. **V případě dotazů či připomínek nás neváhejte kontaktovat na adrese objednávky@apsscr.cz nebo na tel. čísle 381 213 332.**

XI. podzimní ples pro osoby se zdravotním postižením

Dne 17. 10. 2011 od 14 hodin se v areálu holešovického Výstaviště Praha uskuteční tradiční ples pro osoby se zdravotním postižením

Asociace poskytovatelů sociálních služeb ČR ve spolupráci se společností Trianon Čechy, o. s., pořádá pod záštitou ministra práce a sociálních věcí Dr. Ing. Jaromíra Drábka dne 17. 10. 2011 v Areálu Výstaviště, Praha 7 – Holešovice 11. ročník Podzimního plesu pro osoby se zdravotním postižením. Předchozích deset ročníků plesu úspěšně organizoval a pořádal Domov na Hrádku, poskytovatel sociálních služeb se sídlem v Červeném Hrádku. Ples navštěvovalo pravidelně na 800 osob se zdravotním postižením z celé České republiky. Zvyšující se zájem o tuto aktivitu kladl na organizátory stále vyšší nároky, a proto došlo k dohodě, že organizování této již celorepublikové aktivity převezme APSS ČR.

Srdečně zveme všechny, kteří mají chuť se účastnit dalšího plesu plného zábavy, známých umělců a překvapení. Ples se

bude konat od 14 hodin v Křižíkových pavilonech D a E. K tanci bude hrát hudební skupina TOX Jaroslava Trnky, v rámci programu vystoupí Michal David, Stanislav Hložek, Michaela Dolinová a Heidi Janků. Ples budou provázet i soutěže o nejlepší taneční pár plesu a MISS plesu a mnoho dalších doprovodných aktivit. Účastníci plesu budou moci navštívit zdarma atrakce Václavské pouti, prohlédnout si Křižíkovu fontánu, zkusit profesionální líčení nebo se naučit novým tanečním kreacím pod vedením profesionálního učitele tance. Nebude chybět ani výborné občerstvení formou rautu. 11. ročník Podzimního plesu pro osoby se zdravotním postižením výrazně podpořila společnost Incheba Praha, s. r. o. a množství dalších partnerů a sponzorů, kteří budou na plesě představeni.

Domovy pro osoby se zdravotním postižením obdrží pozvánku na ples s přesnými informacemi o možnosti přihlašování účasti. Na setkání s vámi v rámci 11. ročníku Podzimního plesu pro osoby se zdravotním postižením se za APSS ČR těší Mgr. Marcela Vítová.

3. výroční kongres APSS ČR 13.–14. října 2011

Program 1. jednacího dne

Kongresový sál Hotelu Palcát
společný program pro všechny pracovní sekce

Zahájení kongresu, přivítání účastníků

Ing. Jiří Horecký, MBA, prezident APSS ČR
doc. MUDr. Leoš Heger, CSc., ministr zdravotnictví ČR
Bc. Vladimír Šiška, MBA, 1. náměstek MPSV ČR
JUDr. Pavel Varvařovský, VOP
Miloslav Čermák, předseda Sociální komise Rady Asociace krajů ČR
Ing. Jiří Fišer, starosta města Tábora

Zdravotnická reforma

doc. MUDr. Leoš Heger, CSc., MZ ČR

Dlouhodobá péče

MUDr. Vladimír Pavelka, MZ ČR

Prezentace společnosti Hartmann – Rico, a. s.

Ing. Martina Čuhajová

Reforma veřejné správy

Mgr. Martin Žárský, MPSV

Optimalizace sítě sociálních a zdravotnických služeb v ČR

Bc. Vladimír Šiška, MBA, MZČR

Sociální služby – nové obzory

PhDr. Pavel Čáslava, senátor

Sociální služby v ČR z pohledu krajů

Miloslav Čermák, předseda Rady Asociace krajů

Financování sociálních služeb v roce 2012

Mgr. Petr Hanuš, MPSV ČR

Připravované změny v zákoně o sociálních službách
Lenka Kohoutová, poslankyně PSP ČR

Poskytování sociálních služeb neziskovým sektorem v ČR

Ing. Mgr. Oldřich Haičman, Charita ČR
Sociální služby v ČR z pohledu měst a obcí
Mgr. Petr Schlesinger, SMO ČR

Současná situace v české paliativní péči

Mgr. Jiří M. Prokop, Ph.D., Výbor pro lidská práva vlády ČR

Sociální služby – aktuální situace ve Slovenské republice

Ing. Milada Dobrotková, MPH, APSS SR

Sociální služby pro seniory v Estonsku

Vambola Sipelgas, Estonsko

Dlouhodobá péče a determinanty jejího efektivního fungování

doc. Ing. Ladislav Průša CSc., VÚPS

Historie Bazální stimulace v ČR

PhDr. Karolína Friedlová, INSTITUT Bazální stimulace

Společenský galavečer v Kongresovém sálu Hotelu Palcát

předání ocenění „Sociální pracovník roku“
předání ocenění „Pracovník v sociálních službách roku“
předání certifikátů projektu Značka kvality v sociálních službách
slavnostní křest knihy

Program 2. jednacího dne

Odborné workshopy v 5 pracovních sekcích:

ekonomicko-provozní, sociální, zdravotní, terénní služby, dobrovolnictví

Informace o kongresu: www.apsscr.cz, menu Kongres.

Nabídka bezplatného vzdělávání pro vedoucí pracovníky pobytových zařízení

APSS ČR vstupuje do druhé poloviny realizace projektu Vzdělávání managementu pobytových zařízení sociálních služeb, který je financovaný prostřednictvím Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost. Aktivita projektu jsou zaměřeny na realizaci pilotního ověření bezplatných jedno a vícedenních kurzů pro vedoucí pracovníky v pobytových zařízeních. Jejich součástí je i e-learningová aplikace, mají své kořeny ve vzdělávacích programech EDE a budou se i nadále konat v Ostravě, Táboře a Ústí nad Labem. Nabídka je následující:

Moravskoslezský kraj: DS Slunečnice Ostrava p. o., Opavská 76/4472, Ostrava - Poruba

- Fundraising: 21.–22. 09. 2011
- Marketing a PR management: 5.–6. 10. 2011

Ústecký kraj: Domov pro seniory Severní Terasa p. o., V Klidu 3 133/ 12, 400 11 Ústí nad Labem

- Účetnictví organizace: 4. 10. 2011
- Finanční management a jeho principy: 5. 10. 2011
- Investice v sociálních službách: 1. 11. 2011
- Právní formy poskytovatelů sociálních služeb: 02. 11. 2011
- Orientace na hodnoty, potřeby a odpovědnost v pobytové péči: 15.–16. 11. 2011
- EDP – elektronické zpracování dat: 29. 11. 2011
- Tvorba rozpočtů: 30. 11. 2011
- Reflexe pracovního života a sebereflexe: 6. 12. 2011

Jihočeský kraj: G-Centrum, Kpt. Jaroše 2958, Tábor

- Konflikt management: 5.–6. 10. 2011
- Teambuilding: 20.–21. 10. 2011
- Zjišťování potřeb zaměstnanců: 1. 11. 2011
- Plánování angažování zaměstnanců: 2. 11. 2011
- Psychologie stárnutí: 9.–10. 11. 2011
- Facility management: 22. 11. 2011
- Role managementu při individuálním plánování sociální služby: 30. 11.–1. 12. 2011
- Vzdělávací plány pracovníků v sociálních službách: 7. 12. 2011
- Inspekce kvality: 8. 12. 2011
- Hospodaření a výživa: 14. 12. 2011
- Kontakt a spolupráce s rodinným příslušníkem: 15. 12. 2011

Na semináře se lze přihlásit na adrese:
kancelar@sociotabor.cz

Kontaktní osoba pro přihlašování:

Milena Slunečková, tel. 724 750 870,
e-mail: kancelar@sociotabor.cz

Kontaktní osoba za APSS ČR:

Andrea Tajanovská, tel. 606 741 110,
email: institut@apsscr.cz

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

Aktuální nabídka seminářů Institutu vzdělávání APSS ČR

název semináře	termín	místo	lektor
Kvalita sociálních služeb – Značka kvality a E-Qalin pro domovy pro seniory	19.10.2011	Praha	Ing. Jiří Horecký, MBA Ing. Martina Čuhajová
Přátelská místa	19.–20.10. 2011	Plzeň	Mgr. Pavel Wiener Mgr. Renata Rucká
Základy týmové spolupráce v sociálních službách	25.10.2011	Praha	Mgr. Marcela Vítová
Základy efektivní komunikace v sociální práci	2.11.2011	Plzeň	Mgr. Marcela Vítová
Vykazování zdravotní péče zdravotním pojišťovnám	3.11.2011	Plzeň	MUDr. Libor Svět, MBA
Úvod do standardů kvality v pečovatelské službě	24.11.2011	Praha	Ing. Renata Kainráthová
Příprava poskytovatelů sociálních služeb na inspekci kvality	24.11.2011	Plzeň	Mgr. Lucie Bicková
Psychobiografický model Prof. E. Böhma (Wien, AUT) Specifický model péče o seniory se symptomy demence	29.11.2011	Praha	PhDr. Eva Procházková
Přátelská místa	29.–30.11. 2011	Praha	Mgr. Pavel Wiener Mgr. Renata Rucká
Úvod do standardů kvality v pečovatelské službě	30.11.2011	Plzeň	Ing. Renata Kainráthová
Příprava poskytovatelů sociálních služeb na inspekci kvality	1.12.2011	Praha	Mgr. Lucie Bicková
Vykazování zdravotní péče zdravotním pojišťovnám	2.12.2011	Praha	MUDr. Libor Svět, MBA

Více informací o seminářích najdete na www.apsscr.cz v sekci INSTITUTU VZDĚLÁVÁNÍ.

Zasedání vrcholných orgánů APSS ČR během letních měsíců

Dne 8. 6. 2011 se v Táboře sešlo Prezidium APSS ČR na svém pravidelném zasedání. Po přivítání všech přítomných a schválení programu zasedání přistoupilo prezidium k hlasování o podpoře celostátní akce, a to XVI. ročníku národního turnaje v přehazované v Dřevěnici u Jičína, konaného ve dnech 10.–12. června 2011, žádost podával Domov pod hradem Žampach. Podpora byla schválena. Dále prezidium doporučilo Valné hromadě ke schválení založení republikové sekce emeritních ředitelů. Předložené materiály na Valnou hromadu byly dále prezidiem doplněny o stanovvy APSS ČR a program Valné hromady.

Prezident APSS předložil členům prezidia zprávu z kontrolní komise, jejíž jednání proběhlo 31. 5. 2011 v Táboře.

Šéfredaktor časopisu Sociální služby Z. Kašpárek podal zprávu o časopise za rok 2010, 2011 a představil výhled na rok 2012.

Dalším bodem jednání byl věcný záměr zákona o dlouhodobé péči. V den konání prezidia nebyla zveřejněna oficiální verze, prezident prezentoval návrh věcného záměru. Bylo rozhodnuto, že oficiální verze bude ihned po jejím dokončení zaslána všem členům k připomínkování a projednána na mimořádném prezidiu na 11. 7. 2011 v Táboře.

Prezident dále informoval o sociální reformě, asociace vznesla požadavek par-

ticipace na tvorbě prováděcích předpisů, zejména nových parametrů posuzování žadatelů o příspěvek na péči.

Předsedkyně Profesního svazu zdravotnických pracovníků v sociálních službách Bc. Dagmar Soukupová podala zprávu o prvním setkání řídicí rady svazu, místopředsedkyně svazu a zároveň předsedkyně krajské organizace APSS ČR pro Jihočeský kraj PhDr. Jarmila Kotalíková informovala o setkání pracovní skupiny MZ ČR k transformaci nelékařských zdravotnických povolání a Ing. Jiří Horecký seznámil prezidium se záměrem vytvoření expertní skupiny MZ ČR a MPSV, do které proběhne koncem června nominace v následujících oblastech: analytická skupina; lůžková, ambulantní a terénní péče; financování; komunitní plánování; kraje a obce.

Jiří Horecký dále představil od června spuštěný e-shop asociace. Jednatel společnosti AB plus (kancelářské potřeby) informoval členy prezidia o spolupráci společnosti a APSS ČR a umožnění speciálních slev až do výše 40 % pouze pro členské organizace APSS ČR.

Tajemnice asociace podala zprávu o stavu členské základny. K 8. 6. 2011 měla asociace 821 členů, 1921 registrovaných služeb a 13 čekatelů.

Dalším bodem programu byly zprávy z regionů a sekci.

Na základě podnětu jednání výkonné rady budou v rámci programu dalšího prezidia samostatným bodem připomínky a zpětná vazba členských organizací k produktům společnosti IReSoft a sestaven příp. otevřený dopis společnosti.

Mimořádné jednání prezidia proběhlo 11. 7. 2011 v Táboře a připomínkovalo věcný záměr zákona o dlouhodobé péči, jak již bylo výše uvedeno. APSS ČR považuje věcný záměr zákona za dobrý směr v poskytování sociálně zdravotních služeb, který by mohl vést k zefektivnění celého systému. V připomínkovaném textu však nachází několik kritických bodů, které vyvolávají zásadní dotazy a kterými je nutné se zabývat podrobněji. Dále v záměru chybí několik klíčových informací, bez kterých není možné celý dokument kvalifikovaně připomínkovat.

Další pravidelné setkání prezidia se uskutečnilo 31. 8. 2011 v Benešově. O jednání vás budeme vzhledem k uzávěrce časopisu informovat v příštím vydání.

V Táboře se 9. 6. 2011 také sešla Valná hromada APSS ČR. Po hladkém průběhu byly schváleny všechny návrhy a bez připomínek zůstaly všechny body programu. Valná hromada stanovila také nejbližší termín zasedání, a to na 29. 11. 2012. Další informace najdete na intranetu asociace.

Věra Velková, DiS.

Mgr. Magda Kocáblová

INZERCE

5. ODBORNÁ KONFERENCE ASOCIACE POSKYTOVATELŮ HOSPICOVÉ PALIATIVNÍ PÉČE

SESTŘI, NEBOJTE SE, JÁ PŘECE VÍM, ŽE UMÍRÁM!

Konference se koná pod záštitou České asociace sester

KDY: sobota 22. října 2011, 10.00 – 15.30 hod.

KDE: Komunitní centrum Matky Terezy, U Modré školy 1/2337, 149 00 Praha 4

PROGRAM:

- 1) Úvodní slovo prezidentky APHPP
MUDr. Marie Svatošové
- 2) Role odborných společností nelékařů
v paliativní péči
Mgr. Dana Jurásková, Ph.D., MBA
- 3) Hospice a „hospice“
PhDr. Robert Huneš
- 4) O štěstí v umírání, prezentace knihy
Jan Paul, autor

5) Mezinárodní studijní plán paliativní péče pro všeobecné sestry pracující s pacienty v konečné fázi života

Blok prezentací českých hospicových sester
vyškolených v rámci kurzu ELNEC
(End of Life Nursing Education Curriculum)
USA.

6) Systém paliativní péče v Belgii – v zemi, kde je schválena eutanazie...

PhDr. Marie Zvoníčková

7) Kurz Paliativní péče pro všeobecné sestry a porodní asistentky

Mgr. Jiřina Šenovská

8) Víme si rady s duchovními potřebami pacientů?

MUDr. Marie Svatošová

9) Péče o terminálně nemocné v Bavorsku

MUDr. Roman Votrubec

Konference bude akreditována ČLK, ČAS. Přihlášky on-line: www.asociacehospicu.cz
Informace: Dagmar Mušková, koordinátorka konference, 731 461 142, konference@asociacehospicu.cz.

vyhlašují

TÝDEN SOCIÁLNÍCH SLUŽEB ČR

10. – 16. října 2011

Podporujeme kvalitu života

Sociální služby jsou souhrnem odborných činností poskytovaných v České republice přibližně 700 000 klientů. Pomáhají řešit jejich nepříznivou sociální situaci formou, která zaručuje zachování lidské důstojnosti, ctí individuální potřeby a posiluje schopnost začleňování do společnosti v přirozeném sociálním prostředí. Úroveň podpory kvality života občanů prostřednictvím sociálních služeb je vizitkou celé společnosti.

PARTNEŘI TÝDNE SOCIÁLNÍCH SLUŽEB ČR:

HLAVNÍ MĚSTO PRAHA, JIHOMORAVSKÝ KRAJ, KRAJ VYSOČINA,
ZLÍNSKÝ KRAJ, MĚSTO PRACHATICE, STATUTÁRNÍ MĚSTO BRNO,
STATUTÁRNÍ MĚSTO OSTRAVA, ASOCIACE VEŘEJNĚ PROSPĚŠNÝCH ORGANIZACÍ,
ČESKÁ ASOCIACE STREETWORK, ČESKÁ RADA HUMANITÁRNÍCH ORGANIZACÍ,
DIAKONIE ČCE, CHARITA ČR, NEZISKOVKY.CZ,
SDRUŽENÍ AZYLOVÝCH DOMŮ ČR, SLEZSKÁ DIAKONIE

MEDIÁLNÍ PARTNEŘI:

BULLETIN OSZSP ČR, ČASOPIS MŮŽEŠ, ČASOPIS OŠETŘOVATELSKÁ PÉČE,
ČASOPIS REZIDENČNÍ PÉČE, ČASOPIS SOCIÁLNÍ SLUŽBY,
NOVINY PRÁCE A SOCIÁLNÍ POLITIKA, REVUE 50PLUS

www.tyden-socialnich-sluzeb.cz

Vizualizace nesnižuje lidskou

Táborský kulatý stůl se zabýval otázkou infantilizace a „nálepkování“ uživatelů sociálních služeb

Ve čtvrtek 9. června se v táborském Hotelu Dvořák uskutečnil „kulatý stůl“, jehož cílem bylo otevřít aktuální a kontroverzní téma dotýkající se velké části poskytovatelů sociálních služeb. Jak uvedl ve svém úvodním projevu prezident Asociace poskytovatelů sociálních služeb ČR Jiří Horecký, otázka posouzení, co je a co není infantilizováním klientů, se dotýká mnoha dílčích oblastí od výzdoby jejich pokojů i společných prostor zařízení sociálních služeb, přes problematiku alternativní komunikace až např. po používání identifikačních znaků uživatelů či ošetrovatelských pomůcek. Výše zmíněné jevy se ze strany jednotlivých subjektů působících v oblasti poskytování sociálních služeb někdy setkávají s odlišným hodnocením od velmi kladných až po striktně odmítavá. Souvisejícím problémem je takzvané „nálepkování“ uživatelů služeb, tedy hodnotící označování osob na základě jejich věku či hendikepu související se zaběhnutými stereotypy v myšlení personálu či okolí uživatelů služeb, které v důsledku vede ke snižování jejich lidské důstojnosti a hodnoty.

Viceprezidentka APSS ČR pro ambulantní služby a lektorka alternativní a augmentativní komunikace (AAK) Irena Lintnerová si v úvodu svého příspěvku „Vizualizace není infantilizace“ posteskla nad situaci, kdy jsou poskytovatelé sociálních služeb zavádějící moderní metody komunikace s lidmi s postižením negativně hodnoceni inspekčními orgány a nuceni odstraňovat

používané pomůcky a další materiály s pokazem na ochranu klientů služeb před infantilizováním. Odborná práce lektorů AAK je tak ve střetu s názorem některých inspektorů a výsledkem je zmatení pracovníků poskytovatelů. Ve svém příspěvku se tedy I. Lintnerová zaměřila na vysvětlení významu AAK a jejích základních pojmů a představila některé pomůcky (komunikační tabulky apod.). Podtrhla vizualizaci jako projev názornosti, tj. projev jedné z didaktických zásad procesu učení jako celoživotního procesu. Zdůraznila také podstatu individuálního plánování, kterou je právě individuální přístup k uživatelům sociálních služeb. Ten nutně musí zohledňovat specifické biologické, psychologické a sociální aspekty každého jednotlivce a brát v potaz nejen biologický, ale také mentální věk uživatele sociální služby. Samotný věk fyzický totiž nezaručuje, že příslušná osoba je schopna chápat způsobem tomuto věku odpovídajícím. Vizualizace se tak pro osoby se sníženým intelektem stává efektivní cestou k pochopení každodenních životních situací.

Na příspěvek I. Lintnerové navázala Milena Černá, ředitelka Výboru dobré vůle – Nadace Olgy Havlové, která rovněž vyzvedla nutnost individuálního, tedy pro každého uživatele specifického přístupu při poskytování sociálních služeb. V příspěvku nazvaném „Infantilizace a dekompenzace klientů v sociálních službách“ vysvětlila podstatu nebezpečí infantilizace, tedy zdětinšťování uživatelů soc. služeb, která znamená přehlížení osobní zralosti člověka a devaluaci jeho osobnosti. Typickými příklady takového jednání jsou označování klientů zdobnělinami (ať už v přímém rozhovoru nebo v popisu činnosti) či zacházení s klienty jako s dětmi (resp.

nesvéprávnými osobami). Nepřiznání uživatelských schopností a odpovědnosti (dekompenzace) je pak v přímém rozporu s některými cíli sociální služby, jako je např. motivování k perspektivním cílům, posilování pocitu užitečnosti apod. M. Černá hovořila také o potřebě revitalizace sociálních skupin, tj. zavádění prvků bránících jejich dekompenzaci a posilujících u jejich příslušníků pocit hrdosti a sounáležitosti. Upozornila, že novým přístupům a metodám ve vztahu k uživatelům sociálních služeb se musí pracovníci učit, a to nejlépe společně, v rámci pracovních týmů.

Jiří Foral z Kanceláře veřejného ochránce práv upozornil a praktickými příklady doložil, že ani péče poskytovaná na vysoké odborné úrovni a s láskou se nedokáže problematických neuctivých jevů při jednání s klienty a pacienty zcela vyvarovat. Hovořil o v Evropě uznávaných tzv. Principech normality (původně vznikly ve Skandinávii), jejichž základní myšlenkou je, že i lidé s postižením se mají nezávisle pohybovat mezi 3 oddělenými sférami (bydlení a spánek, vzdělávání a zaměstnání, volný čas) obdobně jako zbylá část populace. Principy zahrnují normální rytmus života (běžný den, běžný život mužů a žen, běžné fungování domácnosti), normální prostředí (vybavení prostor, oddělená místa pro odpočinek, vzdělávání a práci apod.) nebo normální způsob naplňování lidských potřeb.

Za Ministerstvo práce a sociálních věcí na setkání se svým příspěvkem vystoupila Kristýna Mlejnková. Připomenula historii zahrnutí problematiky infantilizace, stigmatizace a nálepkování do standardů kvality sociálních služeb. Zdůraznila, že opakem těchto přístupů jsou projevy úcty, respektu a vážnosti posilující hodnotu a důstojnost člověka jak ve vztazích mezi lidmi navzájem, tak i ve vztahu člověka k sobě samému. Dále připomenula české i mezinárodní dokumenty týkající se lidských práv a důstojnosti člověka a seznámila účastníky kulatého stolu s daty z průběhu inspekcí u poskytovatelů sociálních služeb v roce 2009. Podle nich z 295 provedených inspekcí splnili poskytovatelé plně nebo převážně kritérium d) (poskytovatel vytváří a uplatňuje vnitřní pravidla pro ochranu osob před předsudky a negativním hodnocením, ke kterému by mohlo dojít v důsledku poskytování sociální služby) standardu č. 1 v 77 % případů. V závěru svého příspěvku uvedla několik otázek, které by měly být v nadcházejícím období v souvislosti s ochranou důstojnosti a práv uživatelů sociálních služeb zodpovězeny.

důstojnost

Patří mezi ně otázka vhodnosti definování některých s problematikou souvisejících pojmů přímo v zákoně, otázka přeformulování a doplnění kritéria 1 d) či přehodnocení požadavků kritéria v souvislosti s aktuálním vývojem v oblasti poskytování sociálních služeb.

Dalším příspěvkem setkání bylo představení konceptu Bazální stimulace (BS) a dalších konceptů s ní souvisejících (validační terapie Naomi Feil, psychobiografický model prof. E. Böhma aj.). Karolína Friedlová, jednatelka Institutu BS a prezidentka Mezinárodní asociace BS, poukázala na principy BS, které spočívají v respektování autonomie člověka, podporují jeho orientaci, posilují pocit jistoty, důvěry a bezpečí a saturují jeho základní životní potřeby. BS vychází jednak z vědeckých poznatků, jednak z individuality klienta.

Závěrečný příspěvek patřil řediteli společnosti APOS BRNO Vladimíru Valovi. Jeho název „Používání terapeutických panenek – infantilizace nebo účinná terapie?“ byl dostatečně výmluvný. V. Vala na konkrétních příkladech z praxe ukázal terapeutický efekt těchto pomůcek. Pa-

nenky se stávají v rukou klientů sociálních služeb prostředkem pro interakci a komunikaci, objektem péče či prostředkem stimulace vzpomínek. Přinášejí terapeutický účinek nejen klientům, ale i pracovníkům sociálních služeb; výsledkem jejich používání je zklidnění, zmírnění projevů agrese, snižování tendence k útěkům, zlepšení vzájemných vztahů, zmírnění pocitů ztráty a opuštěnosti či snížení dávek podávaných farmak. Celkově tak zvyšují kvalitu života. V. Vala upozornil, že není možné, abychom své pohledy a hodnocení vnucovali uživatelům sociálních služeb; spíše bychom měli respektovat jejich individuální potřeby a přizpůsobit jim svůj přístup a komunikaci.

Táborský kulatý stůl splnil svůj cíl otevřít aktuální problematiku skutečné či domnělé infantilizace a obdobných negativních jevů a konfrontovat ji s požadavky na podporu důstojnosti uživatelů sociálních služeb. Zřetelně rozlišil mezi moderními, prospěšnými metodami (alternativní a augmentativní komunikace, bazální stimulace aj.) na straně jedné a dekompenzací a zdětinšťováním klientů služeb na straně

druhé. Konstatoval v několika případech názorovou odlišnost mezi hodnotícími institucemi a poskytovateli sociálních služeb, ale (jak ukázala místy velmi živá diskuse) i mezi odborníky či poskytovateli navzájem. Řešení těchto odlišných pohledů dle kulatého stolu spočívá ve striktním důrazu na individuální přístup ke každému jednotlivému uživateli sociálních služeb, respektování jeho osobních hodnot a potřeb jeho osobnosti. Konflikty a názorové spory vznikají zjevně především tam, kde ve vztazích k uživatelům služeb dochází k paušalizování a zobecňování a individuální přístup není respektován a realizován. Takováto pochybení vycházejí jak od poskytovatelů sociálních služeb, tak i ze strany kontrolních orgánů. Požadovaným procesem vedoucím k eliminaci takovýchto konfliktů je proces učení se novým efektivním přístupům jednotlivců i celých pracovních týmů k uživatelům sociálních služeb, přístupům založeným na respektování lidské důstojnosti, hodnoty a individuality.

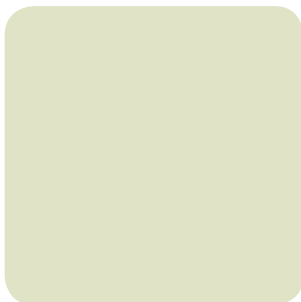
Text: Zdeněk Kašpárek

Foto: Magda Kocábová

Zvedací zařízení Liko

Důstojnost, bezpečnost, kvalita

Liko
A Hill-Rom Company

Výhody výrobků Liko:

- nejširší nabídka stropních a mobilních zvedacích systémů na trhu;
- unikátní vlastnosti také pro rehabilitaci a nácvik chůze;
- vysoce odolné závěsné vaky ve všech velikostech a různých materiálech, speciální závěsy pro koupání, po amputaci, pro nácvik chůze;
- různá řešení pro přesun mezi místnostmi vhodné pro každý byt či zařízení;
- dokonalá kvalita evropské jedničky za překvapivě dostupné ceny.

Zvedáky Liko nabízí společnost Dartin a její partner firma Medicco. Neváhejte nás kontaktovat pro podrobnější informace, nabídku, nebo profesionální radu pro Vaši individuální situaci.

DARTIN

www.dartin.cz
tel.: +420 241 470 361

www.medicco.cz
tel.: +420 604 268 565

MEDICCO

Konference terénní a ambulantní sekce APSS ČR

Dne 10. května tohoto roku se v Mariánských Lázních uskutečnila konference odborné sekce APSS ČR pro terénní služby specializovaná na oblast poskytování pečovatelské služby. 120 účastníků přivítal v nádherném Mramorovém sálu společenského domu Casino místostarosta Mariánských Lázní RNDr. Petr Horký. Prezident APSS ČR Ing. Jiří Horecký v úvodu informoval o stávajících i plánovaných aktivitách této asociace a poté již následovaly jak přednášky samotné, tak komerční prezentace spojené s problematikou poskytování terénních služeb.

Mgr. Marcela Vítová z APSS ČR se věnovala oblasti marketingu v terénních službách, ředitel Domova důchodců Filipov Bc. Jan Sembdner zase seznámil přítomné s tím, jak ve Šluknovském výběžku zavádějí pečovatelskou službu s plánem expanze i do sousedních německých příhraničních obcí.

Velký důraz je kladen na ochranu osobních údajů; proto byla velmi očekávána přednáška JUDr. Jakuba Morávka z Úřadu na ochranu osobních údajů „Praktické aspekty ochrany osobních údajů v sociálních službách“. Z odpovědí nám na mnohé otázky, ve kterých stále nemáme jistotu, zda postupujeme správně.

Ochrana práv byla i obsahem dalšího příspěvku. Věnoval se tentokrát nejen ochraně práv klientů, ale v kontextu idey, že poskytování sociální služby je postaveno na rovnoprávném vztahu uživatele a poskytovatele, zde byla zmíněna i prá-

va zaměstnanců poskytovatelů. Diskuze nad individuálním plánováním v pečovatelské službě jsou stále a nekončí, proto bylo velmi přínosné také vystoupení ředitelky Pečovatelské služby Dvůr Králové nad Labem paní Marcely Hauke.

Moravští poskytovatelé si často stěžují, že se mnoho akcí koná spíše v západní části republiky a oni nemají možnost se jich zúčastnit, neboť je to pro ně časově i finančně náročné. Abychom vyšli vstříc jejich požadavku, uspořádali jsme 1. června konferenci i v Brně na Masarykově universitě, a to společně se sekci ambulantních služeb. Kromě změny v režii, kdy po polední přestávce jednala každá sekce odděleně, byl obsah konference téměř totožný s konferencí mariánskolázeňskou. Příspěvky o ochraně osobních údajů a právech a povinnostech klien-

tů i zaměstnanců byly ve společné části doplněny o vystoupení PhDr. Miroslava Frnocha na téma „Komunikace s osobami s mentálním postižením a s osobami s nastupující demencí“.

Veliký zájem vzbudilo představení občanského sdružení Moravskoslezský kruh. V něm pan Antonín Hošťálek informoval nejen o práci sdružení, které pomáhá a radí zejména rodinným pečujícím, ale také promítl velmi zajímavý film o technikách manipulace s nepohyblivým klientem, které mohou být inspirací i pro poskytovatele.

V odpoledním programu se ambulantní sekce věnovala zejména logopedii a sekce terénní individuálnímu plánování a vzdělávání.

Ing. Renata Kainráthová

viceprezidentka APSS ČR pro terénní služby

INZERCE

Občanské sdružení Spokojený domov

Filmový festival

Moudrost stáří na plátně

Kino Mnichovo Hradiště

7.-8. října 2011

- století sportovci
- sexualita ve stáří
- péče rodiny o nemocnou babičku
- ... a mnoho dalšího na filmovém plátně

<http://www.spokojeny-domov.cz/festival>

Lůžko **Latera Thema** s laterálním náklonem

Výrazně usnadní péči i v domácím prostředí

Elektricky polohovatelné lůžko Latera Thema disponuje oboustranným laterálním náklonem v rozsahu 15°.

Pro domácí použití je k dispozici pronájem kompletních sad lůžka včetně příslušenství.

Výhody lůžka Latera Thema

- laterální náklon usnadňuje péči o nemocného a snižuje fyzickou zátěž pro ošetřovatele
- plně elektrické ovládání urychluje pravidelné úkony – stlaní, převlékání apod.
- paměť pro polohování lůžka umožňuje efektivní práci s nemocným
- polohování lůžka je vhodnou prevencí rizika proleženin

V Praze se rozdávaly hvězdy

První domovy pro seniory obdržely certifikáty kvality

Koncem června se v pražském Domově sociální péče Hagibor konala za účasti ministra práce a sociálních věcí Jaromíra Drábka, prezidenta Asociace poskytovatelů sociálních služeb ČR Jiřího Horeckého a zástupců společnosti Hartmann – Rico, a. s., tisková konference u příležitosti úspěšného zakončení projektu Značka kvality v sociálních službách spojená s předáním certifikátů kvality prvním českým domovům pro seniory.

V úvodu tiskové konference ministr Drábek ocenil spolupráci s APSS ČR a poděkoval všem, kteří se na projektu Značka kvality podíleli ať už jako odborníci, certifikátoři či pracovníci jednotlivých domovů, které se hodnocení rozhodly podstoupit. Využití modelu přidělování hvězd kvality (známého např. u hodnocení hotelů) v prostředí sociálních služeb označil za zajímavý a užitečný počín přibližující pobytová zařízení sociálních služeb veřejnosti a podporující jejich sepětí s normálním životem.

V následujícím příspěvku Jiří Horecký projekt Značka kvality v sociálních službách představil. Jeho realizace probíhala od září 2009. Certifikační model byl vyvinut Asociací poskytovatelů sociálních služeb ČR a společností Hartmann – Rico společně s odborníky na problematiku péče o seniory a oblast kvality z řady

odborných institucí a organizací. Pro jeho výslednou podobu, tzn. hodnocení 284 kritérií v 5 základních oblastech (ubytování, stravování, kultura a volný čas, partnerství, péče), pak byl zásadní dotazníkový průzkum provedený mezi cca dvěma stovkami seniorů v pobytových zařízeních sociálních služeb, v domcích s pečovatelskou službou i bydlících ve vlastních domácnostech. Nastavení hodnot pro certifikaci bylo následně pilotně ověřeno ve 12 pobytových zařízeních sociálních služeb s kapacitou 10–400 lůžek v 6 krajích ČR. Cílem projektu inspirovaného některými systémy používanými v zahraničí je napomoci orientaci seniorů a jejich blízkých v otázce úrovně poskytovaných sociálních služeb a motivovat management jednotlivých zařízení k zvyšování jejich kvality. Jeho základními atributy jsou transparentnost, dobrovolnost (certifikace není povinná),

finanční přístupnost (systém je neziskový, certifikované subjekty hradí pouze samotné náklady na certifikaci) a především hodnocení jednotlivých zařízení pohledem uživatelů sociálních služeb, což projekt činí v České republice zatím ojedinělým. Jeho vedlejším produktem je navíc další zajímavý počín, a to vznik Národního registru nezávislých odborníků v sociálních službách.

Za společnost Hartmann – Rico, která dlouhodobě finančně podporuje oblast péče o seniory, je generálním partnerem APSS ČR a podílí se např. i na projektu výtvarné soutěže Šťastné stáří očima dětí, na konferenci hovořila Martina Čuhajová, sales manager této firmy. Uvedla, že Značka kvality svým důrazem na kontinuální růst kvality je nadčasovým a smysluplným projektem umožňujícím veřejnosti orientaci v nabízených rezidenčních službách a odpovídá hodnotám a strategii Hartmann – Rico. Jako certifikační hodnocení pohledem uživatelů sociálních služeb takovýto model zatím v ČR chyběl.

V části tiskové konference určené pro otázky médií na přímý dotaz naší redakce, v jakém časovém horizontu můžeme i v ČR očekávat vyrovnání nabídky a poptávky v oblasti sociálních služeb, resp. vytvoření trhu v tomto segmentu, což

dále zvýší tlak na kvalitu poskytovaných služeb a umocní důležitost certifikačních procesů, jakým je mj. právě Značka kvality, ministr Drábek odpověděl, že dokud nebudou v ČR nastaveny podmínky tak, aby se vyrovnala nabídka a poptávka, bude situace pro klienty sociálních služeb stále nepříjemná. Je tedy třeba provést další systémové kroky jak např. ve spolupráci s APSS ČR, tak i na druhou stranu ve spolupráci s organizacemi klientů. Je třeba jasně nastavit standardy, ale také vyrovnat nabídku a poptávku po službách. Musí být velmi rychle napraven stav, kdy stát do této oblasti sice dává peníze, ale ne všichni občané mají k sociálním službám stejný přístup. Do konce roku 2013 by měly být namodelovány parametry tak, aby k vyrovnání nabídky a poptávky mohlo dojít.

Na otázku ředitelky Slezské diakonie Zuzany Filipkové, jak MPSV vnímá rovnováhu mezi kvalitou a financováním sociálních služeb, ministr Drábek uvedl, že úroveň nastavení „látky“ kvality musí brát v úvahu nutnost obsáhnout potřebný počet klientů. Nelze se tedy snažit o nastavování vysokých požadavků na kvalitu, které by neodpovídaly reálným finančním mantinelům. Stejně tak ovšem není možné poskytovat sociální služby v nedostatečné kvalitě. Procesy vedoucí k nastavení optimálního vztahu kvality a finančních možností jsou záležitosti nejbližšího období a je třeba, aby se do nich zapojilo co nejvíce lidí i subjektů z této oblasti.

Vyvrcholením tiskové konference bylo předávání certifikátů. Proces hodnocení v rámci Značky kvality v sociálních službách byl úspěšně dokončen v prvních pěti zařízeních. Právě jejich ředitelům Jaromír Drábek předal certifikáty a zlaté tabulky s příslušným počtem hvězd. Maximální počet 5 hvězd dosáhl Domov seniorů Mistra Křišťana Prachatice, certifikáty s 4 hvězdami převzali zástupci Domova sociální péče Hagibor, Domova Slunečnice Ostrava, G-centra Tábor a Domova pro seniory Kamenec, Slezská Ostrava.

V současné době má o certifikaci zájem dalších šest desítek pobytových zařízení sociálních služeb v ČR a v srpnu jej APSS ČR začne na základě dlouhodobé spolupráce zavádět také na Islandu. Do budoucna se počítá s modifikací systému i pro další typy sociálních služeb.

Zdeněk Kašpárek

Rozhovor s Ing. Bc. Hanou Vojtovou,

ředitelkou Domova seniorů Mistra Křišťana Prachatice

Můžete nám krátce představit vaše zařízení?

Domov seniorů Mistra Křišťana je příspěvkovou organizací zřízenou Jihočeským krajem. Sociální službu poskytujeme jednomu stu uživatelů a historie se datuje od roku 1939, tedy více jak 70 let.

Proč jste se připojili k projektu Značka kvality a požádali o certifikaci, když jste vlastně nemuseli?

Zúčastnit se takového projektu byla výzva. Zajímavá výzva. Musím přiznat, že jsem do něj vstupovala s určitou obavou, zda se dá kvalita služby vměstnat do tabulek a ocenit body, ale jsem velmi ráda, že jsme se projektu účastnili a následně obdrželi nejvyšší ocenění.

Jak zpětně hodnotíte vlastní certifikační proces? Byl z vašeho pohledu náročný?

Náročný samozřejmě byl svým rozsahem, nicméně nebyla to práce, která by zatěžovala. Naopak spolupráce byla převážně příjemná.

Vaše zařízení jako jediné obdrželo plný počet hvězd, tedy pět. Co si myslíte, že vám ocenění přinese, respektive – co očekáváte od těch pěti hvězd, které vám budou viset někde na budově?

Ocenění mě potěšilo a první informace bude směřovat k našim uživatelům a zaměstnancům, protože výsledek je zásluha celého týmu. A co nám ocenění přinese? Myslím, že je to určitý závazek do budoucna, abychom za tři roky počet hvězd obhájili a aby se u nás kvalita sociální služby i nadále zvyšovala.

Na webových stránkách Značky kvality uvádíte v příkladech dobré praxe realizaci konceptu Lore Wehner, který zavádíte jako první zařízení v České republice. Můžete nám říci, co tento koncept obnáší, k čemu vede?

Koncept má několikaletou tradici v Rakousku. Smyslová aktivizace je nenásilná komunikace prostřednictvím barev, zvuků, dotyků, chutí a vůní mezi pečovaným a pečujícím. Při aktivizaci jsou využívány důvěrně známé obrázky, vůně, zvuky, vzpomínky z minulosti, hmatem poznávané předměty všedního dne, vůně bylinek, obvyklé pohybové činnosti, ale také staré a známé písně. Smyslová aktivizace vede k pochopení vlastní hodnoty každého člověka, jeho potřeb, zájmů a udržení kvality života.

Jak na tuto smyslovou aktivizaci reagují vaši klienti?

Velmi kladně. Na toto téma připravujeme 19. října 2011 konferenci pro odbornou veřejnost, na které představíme, co to smyslová aktivizace vlastně je, jak vypadá proces jejího zavádění v domově pro seniory, jaké výsledky můžeme očekávat a především co smyslová aktivizace přináší uživatelům.

Zdeněk Kašpárek, foto na dvoustraně: Magda Kocábová

Jak šel čas sonda do historie

Asociace poskytovatelů sociálních služeb ČR tento rok slaví 20. výročí svého založení. V současnosti je se svými více než 800 členskými organizacemi a téměř 2000 registrovanými službami největším profesním sdružením v dané oblasti, ovšem její začátky byly velmi skromné. Jak se tato organizace vyvíjela do dnešní podoby, se vám nyní pokusíme přiblížit krátkou sondou do její historie.

Asociace byla zaregistrována Ministerstvem vnitra ČR 11. 7. 1991 jako občanské sdružení pod názvem „Asociace pro ústavní sociální péči“ se sídlem v Praze. Rozhodující podíl na jejím založení měli ředitelé pražských rezidenčních zařízení sociální péče; přípravný výbor tvořili Eduard Kaplan, Eva Kostelná a Anna Kubaštová. Přestože je výše uvedené datum oficiálním začátkem historie dnešní APSS ČR, první dva roky nově ustanovená organizace nevyvíjela prakticky žádnou činnost.

Teprve v roce 1993 začal přípravný výbor v čele s Evou Kostelnou a Eduardem Kaplanem systematicky pracovat. Jeho činnost vyústila v ustavující valnou hromadu, která se konala 17. 6. 1994 v Třinci za účasti 156 ředitelů organizací poskytujících sociální péči, nicméně bez zájmu ze strany centrálních státních institucí. Po živé diskuzi týkající se budoucího zaměření a činnosti asociace byly schváleny nové stanovy a zvoleno devítičlenné prezidium. Do čela asociace byla jako první prezidentka zvolena Eva Kostelná. Pro zajímavost: první členské příspěvky byly stanoveny ve výši 4000 Kč a roční rozpočet asociace byl naplánován na 600 000 Kč.

V prvním volebním období se asociace jako nový prvek na sociální scéně setkávala s projevy nedůvěry jak ze strany státních orgánů, tak ze strany zřizovatelů (především okresních úřadů), ale i ze strany svých vlastních členských organizací. Postupně se však stále více dostávala do povědomí jiných subjektů jako partner. Na valné hromadě v roce 1995 byl v souvislosti s rostoucí členskou základnou zdvojnásoben počet členů prezidia. Asociace začala usilovat o vstup do mezinárodních organizací a o zahájení činnosti svých odborných sekcí.

Na valné hromadě v roce 1997 došlo k přejmenování asociace. Sdružení začalo nově používat název „Asociace ústavní sociální péče České republiky“. Eva

Kostelná byla zvolena prezidentkou asociace i na další volební období. Sdružení hospodaří s ročním rozpočtem kolem cca půl miliónu korun a roční členské příspěvky se pohybují kolem 1000 Kč. V lednu 1999 začíná pod vedením šéfredaktora Karla Štěrbý vycházet tiskové periodikum asociace – zatím na novínovém papíře černobíle tištěný občasník Zpravodaj AÚSP.

V roce 2000 je na valné hromadě v Ostravě zvolen novým prezidentem asociace Martin Dürer. Členské organizace se zapojují do struktury Evropského sdružení ředitelů domovů pro seniory EDE (European Association for Directors of Residential Care Homes for the Elderly), ve kterém se stal M. Dürer členem Generální rady. Po jeho abdikaci na post prezidenta asociace byl v roce 2001 na valné hromadě v Brně do čela sdružení místo něj zvolen Petr Matuška, jenž setrval ve funkci po dvě volební období, tedy až do roku 2007.

Za jeho vedení se na setkáních organizovaných asociací začínají pravidelně objevovat představitelé vlády, Ministerstva práce a sociálních věcí, zástupci Parlamentu ČR a krajů i další významné osoby napříč politickým spektrem. Asociace začíná být respektována jako důležitý partner v odborných diskuzích, při přípravě nového zákona o sociálních službách, její zástupci se zapojují do práce odborných komisí. Členská základna se výrazně rozšiřuje a asociace získává při jednáních stále silnější pozici.

V roce 2005 se asociace jako celek stává členem EDE a Unie zaměstnavatelských

První vydání Zpravodaje AÚSP, tedy předchůdce dnešního časopisu Sociální služby, vyšlo v lednu 1999. Bylo tištěno černobíle na novinovém papíře a mělo 8 stran formátu A4. Na titulní straně je fotografie tehdejšího ředitele odboru sociální péče MPSV Ing. Ladislava Průši, CSČ, současného ředitele Výzkumného ústavu práce a sociálních věcí.

svazů. O rok později řeší mj. dva aktuální problémy: V souvislosti se změnou legislativy a s ní související změnou terminologie a typizace sociálních služeb se objevila otázka otevření asociace i pro poskytovatele nerezidenčních služeb a odpovídající změny jejího názvu. Název se nakonec mění na současný „Asociace poskytovatelů sociálních služeb České republiky“. Druhou výzvou je otázka profesionalizace asociace. Vzniká pracovní skupina, která se touto možností programově zabývá.

Na valné hromadě konané v Praze 24. 4. 2007 je novým prezidentem asociace zvolen Jiří Horecký a v souvislosti s tím se její kancelář a sídlo přesouvají z Olomouce do Tábora. Schválená změna stanov reálně umožňuje vstup do asociace i poskytovatelům jiných než jen pobytových sociálních služeb.

Úloha asociace a její vliv dále roste především s nemalými problémy souvisejícími s novým zákonem o sociálních službách. Náročnost přechodu na nový

APSS ČR

systém, velká potřeba informací a rozdílné interpretace legislativních ustanovení zvyšují očekávání členských organizací a jejich pracovníků vůči asociaci. Ta značně rozšiřuje své aktivity, pořádá řadu odborných konferencí, zkvalitňuje komunikaci, zintenzivňuje spolupráci se zahraničními organizacemi. V důsledku těchto změn dramaticky roste členská základna, která se v roce 2008 oproti roku předcházejícímu zvyšuje o 70 %.

Nový prezident dále rozvíjí také interní diskuzi o potřebě profesionalizace. Ta v březnu 2008 ústí v přijetí změny stanov, v důsledku které se prezident stává placeným zaměstnancem asociace.

Kvantitativní i kvalitativní dynamický růst sdružení pokračuje také v roce 2009. Mimo jiné dochází k transformaci čtvrtletního Zpravodaje APSS ČR na dvouměsíčník Sociální služby, který dostává výrazně atraktivnější design i obsah a hned v roce následujícím se stává už jako měsíčník nejrozšířenějším tiskovým periodikem v oblasti sociálních služeb v ČR a začíná být distribuován také na Slovensko.

Na podzim 2009 se poprvé koná s Ministerstvem práce a sociálních věcí organizovaný Týden sociálních služeb ČR obsahující řadu aktivit na regionální i celostátní úrovni v čele s Výročním kongresem poskytovatelů sociálních služeb. Asociace zakládá po celé republice vzdělávací střediska, nové odborné republikové sekce (ošetřovatelská, terénních služeb a ambulantních služeb), začíná s realizací projektu Značka kvality v sociálních službách a rozvíjí mnoho dalších aktivit.

V roce 2010 vzniká Institut vzdělávání APSS ČR, asociace realizuje řadu národních i mezinárodních projektů (systém

hodnocení kvality E-Qalin, evropský projekt energetických úspor v pobytových zařízeních pro seniory SAVE AGE, česko-islandský projekt Komparace sociálních služeb pro seniory aj.), ustanovuje Profesionální svaz zdravotnických pracovníků v sociálních službách a 3 nové odborné sekce (azylové domy, adiktologické služby, nízkoprahová zařízení), poprvé organizuje výtvarnou soutěž Šťastné stáří očima dětí. Asociace v tomto roce vydává také svou první knihu – ojedinělou, více než čtyřsetstránkovou publikaci Pečovatelská služba v České republice. Ke svému členství v EDE asociace připojuje členství

su bude asociace na podzim spolupřátat také 12. evropský kongres EDE a mezinárodní kongres bazální stimulace. Mimo výtvarné soutěže Šťastné stáří očima dětí letos poprvé asociace vyhlašuje také profesní soutěž Národní cena APSS ČR – pracovník sociálních služeb v kategoriích „sociálních pracovníků“ a „pracovníků v sociálních službách“. Před několika měsíci se asociace stala členem další mezinárodní organizace – FEANTSA (European Federation of National Organisations working with the Homeless – Evropská federace národních sdružení pracujících s bezdomovci).

Účelem asociace je studovat moderní způsoby a formy ústavní sociální péče, její uplatnění v ostatních úsecích sociální péče a sociální politiky; šířit jejich znalost a popularizovat moderní způsoby péče; usilovat o zvyšování úrovně a odbornosti sociální péče a potírat neobdobnost v této oblasti; reprezentovat ústavní sociální péči v České republice i za hranicemi země; hájit zájmy ústavní sociální péče.

Článek III stanov Asociace pro ústavní sociální péči, 11. 7. 1991

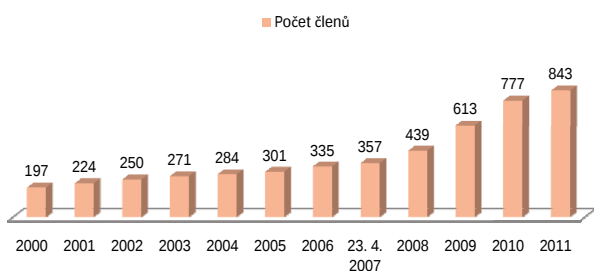
v další významné mezinárodní organizaci – EASPD (European Association of Service Providers for Persons with Disabilities – Evropská asociace poskytovatelů služeb pro osoby se zdravotním postižením).

V roce 2011 začala externí certifikace jednotlivých domovů pro seniory v rámci systému Značka kvality v sociálních službách a v kontextu dlouhodobé mezinárodní spolupráce bylo zahájeno zavádění tohoto modelu také na Islandu. Rozběhl se švýcarsko-český projekt Přenos know-how a dobré praxe v dlouhodobé péči o seniory, na jaře vyšla dlouho očekávaná publikace Individuální plánování a role klíčového pracovníka v sociálních službách a kromě již tradičních příprav Týdne sociálních služeb a Výročního kongre-

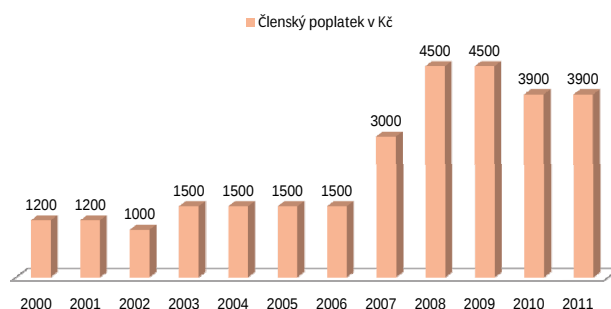
Asociace poskytovatelů sociálních služeb ČR stále pokračuje v tempu posledních několika let. Její aktivity zajišťuje již 13 zaměstnanců táborské kanceláře a řada externích spolupracovníků. Rozpočet pokrývající její činnost se proti konci 20. století zvedl na přibližně dvacetinásobek. Asociace je členem mnoha národních organizací, pracovníků odborných skupin a platform, kde se její zástupci podílejí na formování legislativních, etických, manažerských, znalostních a dalších předpokladů pro kontinuální zvyšování kvality sociálních služeb v České republice a jejich prestiže. Výzev, kterým poskytovatelé sociálních služeb čelí a budou muset čelit, je stále dost – od řešení financování přes vyrovnání nabídky a poptávky po službách až například po nápravu deformovaného systému hrazení zdravotní péče v pobytových zařízeních. Při tom všem musejí mít poskytovatelé stále na paměti potřebu zvyšování kvality služeb v souladu s trendy moderních efektivních přístupů k jejich poskytování. Prostoru pro aktivity asociace a cílů, kterých bude třeba dosáhnout, je tedy stále dostatek.

Zdeněk Kašpárek

Počet členské základny od 31. 12. 2000 do 26. 7. 2011, vždy k 31. 12.

Výše členského poplatku od r. 2000 do r. 2011

Rozhovory s osobnostmi, které se významně podílely

Mgr. Eva Kostelná

členka přípravného výboru
a prezidentka asociace v letech 1994–2000

V roce 1991 jste patřila mezi zakladatele Asociace pro ústavní sociální péči (dnešní APSS ČR). Co vás a vaše kolegy vedlo k založení asociace, jaká byla vaše tehdejší představa o její činnosti a významu?

V sociální péči jsem pracovala celý svůj profesní život, tj. od roku 1967, takže jsem zažila mnoho kotrmelců. Sociální péče procházela mnoha špatnými i dobrými obdobími, ale stále se vyvíjela ve prospěch obyvatel jednotlivých zařízení. V roce 1989 došlo k dalšímu velkému zlomu a sociální péče se začala pomlouvat, většinou lidmi, kteří o této problematice nevěděli téměř nic, měli pouze nereálné cíle a rady, jak by se vše mělo dělat.

Z celé ČR se sešlo pár nadšenců, a protože jsme si mysleli, že můžeme hovořit o záležitostech pravdivě jakožto znalci poměrů, došli jsme k závěru, že jakési profesní sdružení by bylo potřeba, protože i nadále je nutné úroveň péče i její obsah v zařízeních zvyšovat a zlepšovat.

O tři roky později, tedy v červnu 1994, jste byla zvolena historicky první prezidentkou asociace. Jakou pozici tehdy asociace měla a s jakými překážkami se musela vypořádávat?

Vznik AÚSP byl přijímán rozpačitě. Některá zařízení měla zákaz členství v AÚSP, některá zařízení pracovala bez větších problémů. Největším prvopočátečním problémem bylo, kdo bude

platit členský příspěvek 2000 Kč. Postupem doby se situace upravovala tak, že členství v AÚSP nebylo problémem, ale problémem bylo, kdo se vůbec členem může stát. Byly to různé mezičlánky, které v té době ještě hojně existovaly a o členství v AÚSP měly zájem, protože jim hrála „labutí píseň“ a v členství viděly svoji záchranu. Nesmíme ale zapomínat na to, že vždy hraje svoji roli lidský faktor ať kladný nebo záporný.

Prezidentkou jste byla po dvě volební období. Co pro vás osobně tato doba znamenala?

Mohu pouze konstatovat, že to bylo období práce a zase práce. Poznala jsem mnoho zařízení i lidí, kteří byli ochotni bez jakékoliv odměny pro AÚSP a sociální péči pracovat, mnohdy nad rámec svých sil. Za to jim patří velký dík, namísto zneuznání a pomluvy.

Jste v nějakém kontaktu s asociací i v současné době? Sledujete, kudy se ubírá a kam směřuje?

V současné době nejsem s asociací v žádném kontaktu. Nemyslím si, že by bylo dobré, aby docházelo ke zbytečným střetům. Každý má svoje představy, na jejichž základě by měl být zvolen do vedení asociace, a tedy má mít možnost je realizovat.

Závěrem mohu říci jenom svůj ryze osobní názor. Sociální péče je o něčem jiném, než jsem si představovala, přestal fungovat systém, který nám kdekdo záviděl i ve světě. Bohužel zanikly i vzniklé tradice, jako např. mezinárodní divadelní festival mentálně postižených, dále mezinárodní letní tábory také pro mentálně postižené a další aktivity. Bylo to o něčem jiném, ale hodnocení péče a její úroveň je vždy cenná od obyvatel zařízení nebo jejich opatrovníků. ■

Mgr. Martin Dürer

prezident asociace
v letech 2000–2001

Jaké problémy řešila asociace v době, kdy jste stál v jejím čele?

V čele tehdejší AÚSP ČR jsem působil jen velmi krátce. Kromě otázek běžného fungování asociace, zavádění pro nás tehdy převratných technologií komunikace i růstu členské základny, jsme navazovali na všechno nejlepší, čeho do té doby asociace dosáhla. Jednalo se zejména o práci v expertních skupinách MPSV ČR a pokračování nizozemsko-českého projektu spolupráce v sociální oblasti, díky kterému dosáhlo lepšího vzdělání v oboru sociálního managementu mnoho českých ředitelů a ředitelů domovů důchodců. Probíhalo v Holandsku, na Hogeschool de Horst Driebergen. Rozpočet byl téměř 13 miliónů korun. I po oficiálním ukon-

čení projektu spolupráce pokračovala na bázi dobrovolnosti celých deset let.

Zasadil jste se o zapojení APSS ČR do evropských struktur. Co vás k tomu motivovalo a jak tento proces probíhal?

Pojem „evropské struktury“ mi zní poněkud pateticky. Jediné, o co jsem se snad přičinil, bylo přijetí AÚSP ČR za členu EDE neboli Evropské asociace ředitelů rezidenčních ošetrovatelských domovů pro seniory.

V devadesátých letech jsme byli ještě pro mnoho lidí, kteří žili na západ od Šumavy, jen jakýmsi neznámým postkomunistickým státem. Cítil jsem za potřebné prezentovat skutečnou úroveň našich lidí a zařízení poskytujících sociální služby.

V EDE se mi otevřely dveře k mezinárodní výměně názorů, zkušeností a spolupráce. Zejména po svolení do Výkonné rady EDE mi bylo dopřáno podílet se na podpoře národních asociací na Slovensku, v Polsku, Litvě, Lotyšsku a Es-

tonsku. Myslím, že se podařilo dát vědět, že česká národní asociace je tady. Ne vždy to bylo u nás doma podporováno. To je už ale minulost.

Jakou pozici má podle vás APSS ČR v současné době?

APSS ČR je významným hráčem na domácí scéně sociálních služeb. Díky pořádání zářijového kongresu EDE v Praze, dojde k upevnění její pozice i v rámci členských zemí EDE, tedy nejen EU.

Jakým směrem by se APSS ČR měla ubírat v příštích letech?

APSS ČR prošla etapou profesionalizace. Ta byla dle mého názoru nutná. Mám jen obavu, aby za nějakou dobu nepřerostla sama sebe. Aby si vychovala dost osobností, které ji povedou ve chvíli, kdy dojde k odchodu některých lidí na vyšší posty. A budou držet směr, který bude ku prospěchu členské základny.

APSS ČR a všem, kdo pro ni udělali cokoli dobrého, přeji hodně sil a pevné zdraví. ■

na vzniku a rozvoji asociace

Mgr. Tadeusz Hławiczka

člen Prezidia asociace
v letech 1993–2003,
zástupce asociace v Dozorčí
radě UZS ČR

V kterých letech jste působil ve vedení asociace?

V Prezidiu AÚSP ČR (nyní APSS ČR) jsem aktivně pracoval v letech 1993–2003, taktéž jsem byl jedno volební období předsedou krajské organizace Severomoravského kraje, členem krajského výboru prakticky do roku 2007 a nyní jako čestný člen APSS ČR zastupuji naši organizaci v Dozorčí radě Unie zaměstnavatelů svazů ČR.

Jaké problémy řešila asociace v době, kdy jste stál v jejím úzkém vedení?

Tato otázka je sice jednoduchá, ale nejde na ni odpovědět 2–3 větami. Ze začátku jsme se snažili vysvětlit nejen našim, ale i potenciálním členům nutnost a důležitost společné platformy, která nejen že bude zastupovat zájmy poskytovatelů, ale bude se podílet na legislativní činnosti, sloužit pro výměnu zkušeností atd. Velmi důležitým mezníkem v činnosti APSS ČR, dle mého názoru, bylo založení odborného časopisu, o který jsme usilovali společně s jeho pozdějším dlouholetým šéfredaktorem Ing. Karlem Štěrbou. Hodně se pracovalo na vydobytí prestiže u státních a samosprávních orgánů a společenských organizací. Pro všechny aktivní členy ve vedení asociace to byla činnost amatérská, na úkor vlastního času.

Jakou pozici má podle vás APSS ČR v současné době?

Dnes je APSS ČR, hlavně díky profesionalizaci odborných činností v ústředí a také díky aktivitě volených orgánů na všech úrovních velmi prestižní a uznávanou profesionální komorou nejen manažerů, ale i jiných profesí zaměstnaných v sociálních službách. Je uznávaným partnerem nejen centrálních orgánů, podílí se na zavádění stále vyšší kvality života mezi seniory a zdravotně postiženými spoluobčany nejen v rámci poskytování ústavní péče.

Jakým směrem by se APSS ČR měla ubírat v příštích letech?

Trend nastolený současným vedením asociace a hlavně jejím prezidentem Ing. Jiřím Horeckým, MBA, považuji za správný a přeji APSS ČR nejen vnitřní, ale i mezinárodní úspěchy. ■

PaedDr. Petr Matuška, PhD.

prezident asociace v letech 2001–2007

Jaké problémy řešila asociace v době, kdy jste stál v jejím čele?

Po mém zvolení, v období koncepčních, strukturálních a veřejnosprávních změn v naší zemi, asociace jako ostatně většina z entuziazmu vzniklých polistopadových sdružení, hledala svou roli v tomto procesu. Mým prvořadým úkolem proto bylo:

- provést reflexi činnosti asociace a definovat program jejího rozvoje,
- přizpůsobit regionální uspořádání asociace a jejích orgánů struktuře veřejné správy (dnes již jen s úsměvem vzpomínám na naivní argumenty odpůrců tohoto zásadního kroku),
- stabilizovat a rozvinout členskou základnu (jak zdoluhavé a bolestné bylo vytvoření databáze),
- posílit kompetence a odpovědnost regionálních orgánů,
- rozvinout odbornou činnost asociace vytvořením prostoru pro talentované a schopné lidi resortu, kteří se chtěli intenzivněji zapojit,
- zajistit rychlý přenos informací ke všem členům asociace (mailová schránka byla tehdy výsadou nemnoha osvětlených poskytovatelů),
- rozvinout mediální politiku asociace (mj. zřídit její webové stránky), zaujímat stanoviska k aktuálním problémům sociálních služeb, prezentovat její činnost,
- zefektivnit spolupráci s MPSV, odborovými, zaměstnavatelskými a profesními organizacemi atp.

Mým cílem bylo, aby se asociace z původní amatérské podoby „klubu ředitelů“ stala významným profesním sdružením poskytovatelů sociálních služeb s vlastním profesionálním aparátem.

To mj. znamenalo stabilizovat její rozpočet a připravit podmínky pro volbu prezidenta – profesionála.

Jakou pozici má podle vás APSS ČR v současné době?

Asociace je nepochybně největším profesním sdružením v oblasti sociálních služeb v České republice.

Jakým směrem by se APSS ČR měla ubírat v příštích letech?

Období, které prožíváme, lze v oblasti sociálních služeb charakterizovat jako období jejich dalšího rozvoje, humanizace, vytváření kategorie kvality, ale také jako období únavy, frustrace a dalšího zvyšování nejistot. Domnívám se, že asociace by neměla být protiváhou sdružení osob se zdravotním postižením, sdružením zaměstnavatelů ani odborovým svazem. Přesto však by svým způsobem měla hájit zájmy všech těchto skupin, neboť hájí-li zájmy poskytovatelů sociálních služeb, není to proti jejich uživatelům, ale v jejich prospěch. Jedním z možných vývojových směrů asociace může být její transformace na profesní komoru. Se stále se rozšiřující členskou základnou však vyvstává např. otázka, kdo by byl jejím členem. Asociace by i nadále měla patřit k iniciátorům plánování rozvoje sociálních služeb, specifikovat palčivé problémy poskytovatelů, prostřednictvím svých odborných seskupení provádět jejich analýzu a přicházet s účinnými návrhy jejich řešení. Jedním z úkolů asociace v budoucnu může být i postupně převzetí odpovědnosti za kvalitu poskytovaných sociálních služeb. ■

Blahopřání k výročí

Dr. Ing. Jaromír Drábek

ministr práce a sociálních věcí

Asociace poskytovatelů sociálních služeb ČR, největší tuzemské profesní sdružení poskytovatelů sociálních služeb, slaví letos dvacáté výročí. Po celou dobu své existence hájí společné zájmy a potřeby svých členů a klade důraz na rozvoj a zvyšování úrovně sociálních služeb. Mnohé z aktivit asociace pomáhají stavět mosty i bourat předsudky. Během posledních dvou desetiletí jsou tak i díky ní služby kvalitnější i dostupnější. Práce v oblasti sociálních služeb je náročná fyzicky i psychicky. Přesto značná část poskytovatelů, a ostatně i celá asociace, odvádí velmi kvalitní práci, která je prospěšná pro celou společnost. Přeji jí i jejím klientům hodně spokojenosti do dalších desetiletí.

Mgr. Martin Žárský

náměstek generální ředitelky
Úřadu práce ČR

SAPSS jsem začal spolupracovat po mém příchodu na MPSV, tj. v roce 2001, a od této doby je rozsah, kvalita a přínos naší společné práce stále vzrůstající. Oceňuji především vysokou profesionalitu a kompetentnost ve všech oblastech jejího působení. Názory, zájmy, návrhy či podněty formulované APSS mají v současné době jednoznačně zcela zásadní dopad na koncepční, metodickou či legislativní činnost. Do dalších let přeji APSS především udržení stylu práce, který je založen na silném kontaktu s členskými organizacemi a schopnosti prosazovat tu nejlepší praxi na základě pluralitní diskuze. Závěrem mi dovoluji opravdu upřímně poděkovat za dosavadní spolupráci.

Bc. Václav Krása

předseda NRZP ČR

NRZP ČR začala intenzivněji spolupracovat s APSS ČR zhruba před 10 lety, kdy se konečně pohnuly ledy v přípravě zákona o sociálních službách. Vzhledem k tomu, že NRZP ČR zastupuje uživatele sociálních služeb a APSS ČR jejich poskytovatele, vytváří se možnost široké spolupráce, a to především v oblasti sociálních služeb. Je však pochopitelné, že rozdílnost cílových skupin, které obě organizace zastupují, občas nutně přináší rozdílné pohledy na některá systémová opatření při poskytování sociálních služeb. Vážím si korektní vzájemné diskuze a také toho, že jsme schopni nalézat společná řešení. Přeji APSS ČR k jejímu výročí mnoho dalších dobrých let.

Tak prudký rozvoj asociace jsem si nepředstavoval

Rozhovor s JUDr. Eduardem Kaplanem,
zakládajícím členem asociace
a dlouholetým členem jejího prezidia

V roce 1991 jste patřil mezi zakládající členy asociace pro ústavní sociální péči – byl jste členem jejího přípravného výboru, tvořil jste první stanovy. Jak tyto začátky vypadaly?

Idea asociace vznikla v hlavě mé a v hlavě pozdější první prezidentky Evy Kostelné. Já jsem v té době jako právník měl již za sebou úspěšné založení jiných dvou sdružení, asociací, takže bylo nasnadě, že technickou stránku věci budu muset dělat já. Příprava vzniku asociace probíhala v domově důchodců v Kobylisích u kolegyně Jany Torové, význačné osobnosti sociálních služeb, která mj. stála u zrodu holandsko-českého projektu, projektu v důsledcích účinnějšího než popularizovaný projekt britsko-český. Při organizaci nám pomáhal mj. také Ing. Vojnar z ministerstva, který nám dal typy na další významné osobnosti, které pak při zakládání asociace pomáhaly a objevily se např. v jejím prezidiu.

Co vás a další vaše kolegy k založení asociace vedlo? Jaký byl cíl vašeho úsilí?

Jako autor stanov jsem rád, že cíle asociace i po tolika letech zůstávají stále stejné a že jsme je tedy v době vzniku naformulovali naprosto správně. Ta doba byla „těhotná“ nadšením. Lidé se chtěli sdružovat, chtěli hájit zájmy svého oboru. Pominu-li, že jsme samozřejmě chtěli vzdělávat a pozvedat prestiž sociální péče, šlo nám v zásadě o několik málo věcí: Za prvé to byly peníze – stejně jako v současnosti nebylo ani tenkrát jasno, za co a v jaké kvalitě máme pracovat. A podobně jako dnes byly i tenkrát jedním z hlavních cílů standardy, být ne standardy kvality, ale tzv. „minimální standardy“ (resp. „karty služeb“) – souvisely s naším programovým cílem nastavit v sociálních službách personální, věcné a technické parametry, tedy stanovit, v jaké kvalitě a za co se mají věci v těchto třech oblastech dělat. Tato idea bohužel zapadla, protože se ukázala složitější než např. dnešní standardy kvality. My jsme tenkrát prostě chtěli péči pojmenovat a říct, za jakých podmínek a na jaké úrovni je možná.

Jak se asociace vyvíjela dál?

V polovině devadesátých let jsme mimo jiné dělali skutečně reprezentativní výzkum asi u 60 % zařízení a popsali hroznivé věci, jako např. šestnáctilůžkové pokoje, situace, kdy na klienta připadalo 1,5 m² obytné plochy, atd. V té době vznikaly vůči pobytovým zařízením sociální péče tlaky, že jsou to jen relikty socialismu, že nejsou potřeba, že se v nich porušují lidská práva. Lidé, kteří za tím stáli, požadovali ukončení jejich dotování. Bylo ovšem paradoxní, že na náš průzkum monitorující porušování lidských práv a požadující nápravu obdobným způsobem, jako tomu došlo v 70. letech v Holandsku, nikdo nereagoval. Museli jsme tedy ze strany některých lidí čelit útokům spojeným s neochotou dělat reálné kroky k nápravě. V té době jsme tak bohužel např. ve srovnání s rezortem zdravotnictví hodně promarnili; tam stačilo ke změně stavu velmi málo.

Důležitým momentem ve vývoji asociace bylo založení časopisu – Zpravodaje AÚSP – pod vedením Karla Štěrbý. Stálo za tím především jeho velké úsilí; v prezidiu tenkrát výraznější podporu nenašel. Jsme totiž u problému profesionalizace – všichni jsme byli amatéři, všechno jsme dělali „na koleně“, každý měl svých starostí dost a tato práce byla vždycky něco navíc. Časopis tenkrát vydávala společnost mé manželky MARCOM, která byla mimochodem vlastně prvním sponzorem asociace. Ustavující valná hromada se financovala z jejich prostředků.

Vy jste působil v prezidiu v letech 1994–2001 a pak znovu v období 2004–2006. Měnily se během této doby v asociaci důrazy? Je možné vypořádat nějaké etapy v jejím vývoji?

Určitě. To první, zhruba šestileté období „vydupávání“ asociace ze země a jejího „rozdýchávání“, kdy v čele asociace stála Eva Kostelná, jsem právě popsal. Na jedné straně velké nadšení, na straně druhé i velké útoky.

Další období nastalo s nástupem Martina Důrrera, který měl díky svým výborným mezinárodním kontaktům a členství v EDE, kde sociální pobytové služby dobře reprezentoval, obrovskou šanci asociaci posunout dál. Škoda, že jeho setrvání ve funkci prezidenta trvalo jen krátce.

Po něm nastoupil doktor Matuška, který akcentoval především standardy kvality a také dal asociaci pevnější organizační strukturu. Domnívám se, že v tomto období byla v asociaci věnována nedostatečná pozornost otázce zdravotní péče, z čehož později vyplynuly některé problémy, ale jiní to mohou vidět odlišně. Určitě se v tomto období povedlo vytvořit vazby krajských organizací asociace na krajské orgány a vybudovat vzájemnou komunikaci.

S Jiřím Horeckým přišla do asociace především profesionalizace. Ovšem ani v předchozím období proti ní v zásadě

nikdo nebyl, spíš šlo o určitý ostych přijmout za práci pro asociaci peníze a také o rozdílný pohled na to, jak mají být vysoké členské příspěvky. Názory se postupně vyvíjely. Jiří Horecký má velkou zásluhu v tom, že si hned od začátku dělal manažerské představy, jak by asociace mohla fungovat. A s tím je samozřejmě spojena profesionalizace a velké rozšíření asociace směřující až do dimenze profesní komory. Musím upřímně přiznat, že podobnou ideu jsem skromně nosil v hlavě i já, ale tak prudký rozvoj asociace jsem si vůbec nepředstavoval, zvláště ne v dobách plných problémů, kdy se kromě dílčích úspěchů moc nedařilo.

V čem je podle vás výhoda a naopak nevýhoda boomu posledních let? A jak vidíte rozvoj asociace v budoucnu?

Nevím, jestli je to nevýhoda, ale bojím se, aby se asociace „neprehřála“. Těch aktivit je strašně moc a přináší to i negativní reakce. Myslím si ale, že asociace má šanci dotáhnout to až na profesní komoru, což znamená další kvalitativní posun a možnost lépe (a ze zákona) veřejnosti garantovat profesionalitu a kvalitu oboru. Považoval bych za dobré a logické, kdyby si to asociace stanovila jako cíl. Ale je to práce tak na dalších deset let.

Ing. Pavel Dušek

prezident Unie
zaměstnavatelských svazů

V některých zemích lze dosáhnout plnoletosti dvacátý první rok. Jsem si jist, že APSS ČR to stihla o poznání dřív. Je samostatná, kompetentní a odpovědná. Přeju jí, aby ji to vydrželo po celý produktivní věk.

Dr. Daniele Raspini

viceprezident italské Národní asociace ředitelů zařízení sociální péče

Pro mě osobně i pro naši asociaci je velkým potěšením, že máme možnost mnoha kontaktů s vaší asociací. Naše země jsou si v péči o seniory podobné. Velmi se těším na setkání s vámi v září na evropském kongresu EDE. Víím, že je tento rok pro APSS ČR výjimečný a 20. výročí je velká událost. Také víím, že je to zároveň začátek nových projektů a cílů.

Jsem si jistý, že urazíte ještě velký kus cesty. Přeji vám a všem kolegům z ČR vše nejlepší pro vaši mladou 20letou asociaci.

Jaromír Jech

místopředseda Svazu měst a obcí ČR

Asociace poskytovatelů sociálních služeb slaví v těchto dnech dvacetileté výročí svého působení. Svaz měst a obcí České republiky se připojuje k dlouhé řadě gratulantů. Skutečnost, že značnou část členské základny asociace tvoří právě obecní poskytovatelé sociálních služeb, je důkazem vzájemného propojení při zajišťování sociálních služeb. V průběhu oné dlouhé doby dvaceti let docházelo, a věřme, že i v budoucnu bude docházet, k úzké spolupráci mezi našimi organizacemi. Pevně doufám, že se ona spolupráce bude i kvalitativně rozvíjet, a to s jediným cílem, kterým je užitek pro klienty sociálních služeb, pro občany našich měst a obcí.

JUDr. Pavel Varvařovský

veřejný ochránce práv

Spolupráci s Asociací poskytovatelů sociálních služeb ČR vnímám velmi pozitivně. Považuji za přínosné, že mohou prostřednictvím jejího odborného časopisu seznamovat pracovníky sociálních služeb se svými poznatky z praxe. Nejde jen o předávání informací, ale věřím, že má zjištění a doporučení otevírají diskuzi, jejímž výsledkem je zkvalitnění a zefektivnění práce i poskytovaných služeb. Přeji asociaci do dalších let spoustu elánu a trpělivosti a nadšených pracovníků, kteří se nebojí nových věcí a jsou stále ochotni se učit.

INZERCE

**Akreditované kurzy konané
v zařízeních sociálních služeb**

**1. INDIVIDUÁLNÍ PLÁNOVÁNÍ:
základní metody a techniky** /2 dny, 16 hod./

2. Práva a povinnosti uživatelů sociálních služeb /1 den, 8 hod./

3. Práce s rizikem v sociálních službách /2 dny, 16 hod./

4. Jak pomáhat a nevyhořet /1 den, 8 hod./

Více informací **www.adpontes.cz**

tel.: +420 723 176 746 (Tereza Podhorská),

e-mail: podhorska@adpontes.cz

Mgr. Zuzana Filipková, PhD.

ředitelka Slezské diakonie

Slezská diakonie spolupracuje s Asociací poskytovatelů sociálních služeb ČR téměř od samého počátku své existence. Účastnila se různých pracovních setkání, seminářů, konferencí, které obohatila, přinesla řadu nových informací, podnětů, ale i varování. V očích Slezské diakonie je asociace spolehlivý partner, který hájí a reprezentuje naše společné cíle.

Do dalších let chceme asociaci popřát další dynamický rozvoj, inovativní přístupy, nové aktivní členy, úspěšná vyjednávání v zájmu asociace na nejrozličnějších úrovních, a hlavně dobré a kvalitní vztahy, které jsou klíčem k úspěchům.

A na závěr jeden citát Hala Urbana: „Úspěšný život není nic jiného než řada úspěšných dní.“

Dr. Hansueli Möse

ředitel švýcarské asociace CURAVIVA Schweiz

Národní asociace CURAVIVA Schweiz srdečně gratuluje APSS ČR v čele s prezidentem Jiřím Horeckým k 20. výročí. V rámci bilaterálních ujednání mezi Českou republikou a Švýcarskem uskutečňují APSS a CURAVIVA víceletý projekt „Přenos know how a dobré praxe v dlouhodobé péči o seniory“. Probíhající výměna zkušeností je pro obě asociace velmi cenná nejen po odborné stránce, ale i v kulturním a lidském rozměru.

Těšíme se na další konstruktivní a zajímavou spolupráci a přejeme české asociaci vše dobré a mnoho úspěchů.

PhDr. Karolína Friedlová

jednatelka INSTITUTU Bazální stimulace, s. r. o.

Dovolte mi, abych vám srdečně poblahopřála k významnému výročí. Dvacet let je v historii lidstva neviditelný údaj, ale v novodobé porevoluční historii sociálních služeb v České republice je to doba poměrně dlouhá. APSS ČR vnímám v posledních letech jako dynamicky se rozvíjející subjekt, který i přes své mládí chová se způsobem zralým a dokázal vybudovat pevnou bázi pro zkvalitnění sociálních služeb v České republice. S přibývajícím věkem zraje jako víno. Do dalších let přejí APSS ČR za celý kolektiv Institutu Bazální stimulace energii pro udržení nastaveného směru vývoje a stanovených cílů, motivaci, nadšení, uspokojení z odvedené práce a především spokojenost těch, kteří v sociálních službách pracují nebo jejich služeb využívají.

Jak vidí asociaci a význam současní členové prezidia

Ing. Radek Baran,

předseda moravskoslezské krajské organizace a člen Výkonné rady APSS ČR

Jak vnímáte rozvoj asociace v posledních několika letech a kam by podle vás měl směřovat v budoucnu?

R. Baran: Jednou z věcí důležitých pro životaschopnost asociace, jež se povedly, je profesionalizace. Ruku v ruce s ní jde i dobré plánování a zajištění růstu členské základny. Pak zůstává velmi těžká úloha, kterou je dle mého názoru vybudování postavení asociace jako partnera pro jednání s MPSV a dalšími důležitými partnery. Tato činnost je neustálá a velmi stěžejní. Tady vidím cestu další (ustavičné) práce. Ti, co mají tyto věci na starosti, určitě ví, o čem mluvím.

M. Minář: Rozvoj asociace vnímám jako velice expanzivní. S každou expanzí ale přicházejí problémy se správou. Vnímám to i já jako předseda krajské organizace. Dříve jsem se se všemi řediteli, členy pardubické APSS ČR, znal v našem kraji osobně, nyní při neustálém přijímání nových členů již tomu tak není. Noví členové se vesměs krajského dění ani nezúčastňují. Někdy je to z kapacitních důvodů služby – nemá je kdo zastoupit, někdy je to kvůli pocitu jinak zaměřené služby, než má většina členů. Původní členové naší krajské organizace byli totiž výhradně z pobytových služeb.

Rozvoj asociace bych rozdělil na dvě části. Rozvoj na republikové úrovni je určitě v kvantitě. Čím větší bude členská základna, tím důležitějším partnerem jsme pro jednání na ministerské úrovni a v vyjednávací pozici prezidenta je lepší. Kvantita bez kvality je ale často málo. Proto již na úrovni republiky pracují odborné sekce sdružující členy stejných profesí, a tudíž i stejných zájmů o pří-

slušné odborné informace, které jsou pro správný chod služeb zásadní. A právě toto rozdělení vidím jako zásadní pro budoucí rozvoj na krajských úrovních.

Jakou úlohu mají v asociaci její krajské organizace? Zůstává tato role stejná, nebo prochází nějakými změnami?

R. Baran: Dle mých zkušeností se role krajských organizací v zásadě nemění. Jejich předsedové jsou nadále členy prezidia, které má své úlohy dle přijatých stanov. Záleží na složení regionální základny, s jakými ambicemi vstupovala ta či ona organizace do asociace, jaký vyžaduje informační servis atd. Jsou členské organizace, které se plně spokojí s informačními toky přes asociální webový portál, a jsou členové, kteří vyžadují přímý kontakt s představiteli APSS ČR.

Práce je kvůli zvětšující se členské základně nyní složitější. S tím souvisí i ztížená organizace setkávání celého regionu. Pokud budu mluvit za ten náš, tak jen za mého členství v APSS ČR se počet členů rozrostl z cca 31 na 85 členů. A jak víme, ne každý může být spokojen. Na druhé straně je ale neustále rostoucí členská základna také znamením, že jsou pořád organizace, kterým v prostředí sociálních služeb něco chybí nebo cítí potřebu něco změnit, dát vědět, že je něco špatně. Prostě mají zájem pohnout s danou problematikou, která je zajímavá.

M. Minář: Tím, že se za poslední roky velice zlepšila úroveň časopisu Sociální služby a současně došlo k téměř okamžitému e-mailovému předávání informací všem členům z kanceláře pre-

jejích krajských organizací

Ing. Milan Minář,
předseda pardubické krajské organizace

zidenta asociace, dostávají členové nové důležité informace z krajských jednání jen výjimečně. Nezastupitelnou roli ale mají krajská jednání v neformálních výměnách zkušeností jednotlivých poskytovatelů služeb a poznávání dobré praxe jednotlivých služeb. A jak jsem zmínil v předešlé odpovědi, i na krajské úrovni by bylo dobré rozdělení do několika sekcí dle alespoň nejzákladnějšího členění (pobytové a terénní služby).

Jako předseda krajské organizace se setkáváte s jednotlivými členy a jejich potřeby, návrhy a připomínky přenášíte na úroveň prezidia a výkonné rady. Působíte tedy jako jakýsi prostředník. Jak funguje komunikace mezi vámi a vašimi členskými organizacemi, ale také mezi vámi a vrcholnými orgány asociace?

R. Baran: Od vzniku webového portálu APSS ČR se většina dotazů řeší přímo přes něj. Organizace tak mají šanci komunikovat nejen se mnou, ale i přímo s vrcholnými orgány asociace. Jsou ale i takové, které mne jako prostředníka ke komunikaci s prezidentem či vrcholnými orgány stále využívají.

Jsem toho názoru, že komunikace se v poslední době na mnoha úrovních zlepšila. Rovněž jsem spokojen s kvalitou informací poskytovaných jednotlivým členským organizacím, a to nejen prostřednictvím již zmiňovaného portálu, ale i prostřednictvím běžné e-mailové pošty, skrze kterou prezident informuje celou členskou základnu o krocích prováděných v zájmu všech členů i APSS ČR jako celku. Všichni, kteří chtějí, tak mo-

hou vědět, jaká jednání proběhla mezi ním a MPSV či pojišťovnami a jak řeší další palčivé problémy trápící tu či onu část členské základny. Ne všechno však jde dělat najednou; vždy to chce jistou kapku tolerance vůči ostatním.

M. Minář: Komunikace v dnešní moderní době telefonů a e-mailů není pro nikoho problém. Samozřejmě vždy napomáhá osobní jednání a nevímám, že by i to někde vážlo. Já jsem komunikativní typ a nemám problém komunikovat ani se členy naší krajské organizace na našich většinou čtyřech jednáních v roce, ani na jednání prezidia.

Je něco, co by se mohlo, případně dokonce mělo, v činnosti krajských organizací nebo v jejich vlivu na působení asociace na celostátní úrovni změnit?

R. Baran: Pálí mne problém, že je ještě stále dost organizací, které jsou jen formálními členy asociace. Přihlásí se do asociace a jen z povzdálí, pokud vůbec, sledují dění v ní. Neúčastní se přímo jejího života, pouze z bezpečného úkrytu kritizují dění. Cítím, že právě to by se mělo v činnosti krajských organizací změnit. A pokud se nám to podaří zvládnout, i vliv krajských organizací na působení asociace na celostátní úrovni bude mnohem větší.

M. Minář: Nic mě v tuto chvíli nenapadá. Pokud mají členové krajských organizací nápad, prosbu nebo připomínku k činnosti APSS ČR, má každý zástupce za kraj možnost toto na prezidiu přednést a většinové hlasování ostatních členů prezidia určuje životnost příspěvku. ■

Dr. Zdeněk Pernes

předseda Rady seniorů České republiky

Rada seniorů České republiky blahopřeje Asociaci poskytovatelů sociálních služeb České republiky ke dvaceti letům obětavé a záslužné činnosti. Je za vámi velká práce, blahopřejeme k výraznému rozšíření členské základny, ke zvyšování profesionality metodického vedení domovů pro seniory i k úspěšnému zapojení do evropských struktur. Oceňujeme přenášení osvědčených zahraničních zkušeností do českého prostředí i snahu o permanentní růst kvality péče ke spokojenému a klidnému stáří vašich klientů. V této souvislosti si dovoluujeme zvláště ocenit zavedení systému „Značka kvality v sociálních službách“. Rada seniorů ČR děkuje asociaci za spolupráci i za informovanost. Do dalších desetiletí budoucnosti přejeme Asociaci poskytovatelů sociálních služeb České republiky co nejméně starostí a samé úspěchy v odpovědném a nenahraditelném poslání. Těšíme se na další spolupráci a jsme s úctou.

Boris Koprivnikar

předseda výboru Sdružení sociálních zařízení Slovinska

Dovolte mi prosím srdečně poblahopřát k 20. výročí vaší asociace. Přejeme vám, aby se budoucí aktivity ukázaly být tak úspěšné, jak ty v minulosti. Dovolte mi také zmínit, že obdivujeme efektivitu vaší práce, množství projektů, které úspěšně realizujete, a rychlost, kterou vaše organizace roste. Myslím, že můžete být správným vzorem pro ostatní podobné asociace. Přejeme vám a vašim členům hodně úspěchů v následujících letech.

Mag. Johannes Wallner

prezident rakouské

Asociace domovů pro seniory

Vuplynulých letech jsme mnohokrát měli možnost poznat velkou rozmanitost a šířku práce APSS ČR, ať už to bylo v rámci zavádění modelu E-Qalin, v rámci evropských výměnných projektů nebo EDE. Registrujeme stálou snahu o zlepšení kvality práce asociace a přejeme představitelům APSS ČR vše dobré při dalším rozvoji kvality a rozšiřování spolupráce v dalším desetiletí. Ať jsou všechny snahy a projekty, zejména ve smyslu celoevropské výměny zkušeností, korunovány úspěchem.

Ing. Ľubomír Páleník

generální ředitel Hartmann – Rico, a. s.

APSS ČR je velmi dynamická organizace, která se v průběhu své existence stala velmi vlivnou organizací a důležitým partnerem pro řadu vládních i nevládních institucí. S APSS ČR spolupracuje společnost Hartmann – Rico, a. s., již od počátku jejího vzniku a v roce 2009 jsme se stali jejím oficiálním partnerem. Od té doby jsme společně realizovali řadu zajímavých projektů. Jedním z posledních, kterého si velmi cením, je „Značka kvality v sociálních službách“, jehož hlavním cílem je podpora zvyšování kvality péče o seniory v ČR a který jako jediný hodnotí kvalitu sociálních služeb z pohledu konečného uživatele. Do budoucna přejí APSS ČR hodně schopných a zapálených lidí, kteří budou pokračovat a dále rozvíjet její činnost, a to ke spokojenosti všech jejích členů, ale i uživatelů.

Ing. Marek Šedivý

prezident Asociace veřejně prospěšných organizací (AVPO)

Zvlastní zkušenosti vím, jak těžké je v českém prostředí vystavět a dlouhodobě provozovat funkční profesionální asociaci. V případě Asociace poskytovatelů sociálních služeb České republiky se to povedlo. Je vždycky dobré, když existují kolegové, na které se můžete spolehnout. Rád bych všem lidem, kteří zajišťují provoz asociace, popřál hodně trpělivosti a úspěchů tak, aby nadále byla APSS ČR důležitým hráčem na poli sociálních služeb.

Miloslav Čermák

předseda Komise Rady Asociace krajů ČR pro sociální záležitosti

APSS je bezesporu velmi významnou organizací poskytovatelů sociálních služeb. Kraje ČR jsou zejména v oblasti pobytových služeb dominantním zřizovatelem a v dnešní složité situaci, kdy je velmi rychle, bez souhlasu a přihlédnutí k zásadním připomínkám některých významných partnerů realizována tzv. sociální reforma, je nutné, aby si oba tyto subjekty vyjasnily oblasti, ve kterých se shodnou, a tyto názory pak společně prosazovaly. Pokud by se to nepodařilo a nebyli bychom schopni najít společnou řeč je Asociace krajů ČR připravena budovat novou platformu pro prosazování oprávněných požadavků klientů a zaměstnanců organizací zřizovaných krajů. Jsem přesvědčen, že se společné stanovisko podaří najít a že v naší úspěšné spolupráci budeme i nadále pokračovat. APSS samozřejmě přejí mnoho úspěchů i v další činnosti.

Nejúspěšnější neziskové organizace

Rozhovor s Ing. Jiřím Horeckým, současným

Kdy jste se s činností APSS ČR setkal poprvé?

Počátkem r. 2004 jsem byl jmenován do funkce ředitele G-centra Tábor, které bylo její členskou organizací. Tenkrát ovšem ještě oficiální název zněl Asociace ústavů sociální péče. Hned na jaře tohoto roku jsem se účastnil jak valné hromady, tak krajského zasedání.

Napadlo vás tenkrát, že se jednou sám stanete prezidentem asociace?

Určitě ne. Ani později. Tuším, že v roce 2006 jsem byl zvolen předsedou jihočeské krajské organizace – bez kandidatury a za své nepřítomnosti. Jinými slovy – jednoho dne mi zavolal tehdejší předseda krajské organizace pan ředitel Jan Vačkář, že jsem byl v nepřítomnosti zvolen a zda to přijímám. Přijal jsem. O funkci prezidenta jsem ale ani ve snu neuvažoval. Abych byl upřímný, spíše jsem pukoval po působení v komunální politice. Pak mě po nějakém jednání na Ministerstvu zdravotnictví, kde jsem zastupoval tehdejšího prezidenta asociace Petra Matušku, vyzval kolega Eduard Kaplan, abych přemýšlel o případné kandidatuře. To byl ten hlavní impuls, na jehož konci bylo mé rozhodnutí kandidovat.

To znamená, že jste se o funkci prezidenta ucházel poměrně krátce poté, co jste v APSS ČR začal působit. Co podle vás bylo hlavním důvodem, že jste byl již na valné hromadě v roce 2007 do čela asociace zvolen? Co od vašeho zvolení členská základna očekávala?

Co bylo důvodem mého zvolení, by měli spíše odpovědět ti, co mě volili. Myslím ale, že členská základna ode mě prioritně očekávala několik let diskutovanou profesionalizaci asociace.

Následující roky po vašem zvolení procházela asociace zásadními změnami a velmi hektickým obdobím kvantitativního i kvalitativního růstu. V loňském roce jste byl do funkce prezidenta zvolen podruhé. Znamená to, že vámi prosazené změny a nastoupený směr členská základna vítá a přejí si v nich pokračovat?

Ano, myslím si, že ano. Byť o tomto asi nehovoří ani tak skutečnost, že jsem byl znovu zvolen (byl jsem jediným kandidátem), ale spíše jakým poměrem hlasů. Byla to pro mě důležitá zpětná vazba, že děláme věci správně. Na druhou stranu jsem si samozřejmě vědom i chyb, které

jsem udělali, a také toho, že s neustále narůstajícím počtem členů bude čím dál obtížnější splnit očekávání, přání a potřeby všech.

Jste spokojen se současným stavem asociace a s jejím postavením v oblasti problematiky sociálních služeb v České republice?

Jsem zdravě nespokojen. Asociace má, stejně jako každá organizace, svoje silné a slabé stránky, má potencionál ke zlepšení, ale také existují určitá rizika. Neustálé hledání vyváženosti mezi těmito elementy SWOT analýzy je právě onou „nespokojeností“. Výhodou i nevýhodou asociace je její velmi rychlý a dynamický vývoj, na který je nutné ihned reagovat, průběžně měnit organizační strukturu, kompetence, komunikační kanály atp.

Co se týká postavení asociace, jsem relativně spokojen. Asociace má zástupce ve většině klíčových orgánů a svou velikostí a aktivitami si již vydobyla pevné místo na poli sociálních služeb v ČR.

Asociaci je někdy vytýkáno narůstající množství tzv. komerčních aktivit. Domníváte se, že jde o oprávněnou výtku?

Ano, těchto aktivit opravdu v posledních letech přibývalo a je důležité hlídat si v tomto směru zdravou vyváženost. Stejně tak je ovšem důležité uvědomit si všechny souvislosti. Mohu k tomu uvést čtyři věci.

Za prvé je otázkou, co je a co není „komerční“. Za komerční aktivitu nemůžeme samozřejmě označit veškeré projekty ani například publikační činnost, ať už časopisu nebo odborných knih, protože zde je prakticky nulový nebo zanedbatelný zisk. Z tzv. komerčních činností by pak tedy zbylo vzdělávání a některé konference (celá řada konferencí či setkání

jsou ty, které chápou zákony trhu prezidentem APSS ČR

sekcí má nulovou, nebo dokonce zápornou bilanci).

Za druhé je třeba říci, že i komerční činnosti jsou nutné, a to z důvodu diverzifikace příjmů, a tím i rizik. V minulosti byly prakticky jediným příjmem asociace členské příspěvky. Pokud by došlo (z různých možných důvodů) k poklesu členské základny nebo výše členských příspěvků, pak by byla asociace ohrožena. A právě rovnoměrné rozdělení těchto rizik, resp. příjmů, do 3-4 pilířů bylo jedním z mých prvních cílů a úkolů. V dnešní době se dá říci, že se to podařilo a právě pilíř komerčních aktivit zde má svoji nezastupitelnou úlohu.

Za třetí – asociace dělá a bude dělat ty aktivity, o které je zájem a u nichž evidujeme poptávky. Pokud nám přestanou lidé chodit na konference, kupovat knihy apod., pak s tím okamžitě přestaneme. Asociace je sice neziskovou organizací, ale nejúspěšnější světové neziskové organizace jsou ty, které chápou zákony trhu a podstatu marketingu a PR a řídí se jimi neméně než komerční společnosti.

A za čtvrté: Zejména díky navýšení komerčních aktivit se podařilo v r. 2009 snížit výši členských příspěvků o 13 %.

V čem si myslíte, že se asociace za poslední roky nejvíce změnila?

V celé řadě věcí. Zejména se rozšířila její členská základna a tím i množství poskytovaných sociálních služeb, vzniklo poměrně velké a stabilní personální zázemí kanceláře asociace a jak již bylo zmíněno, vzrostl počet různých aktivit, projektů a činností.

Jaká je vaše další vize pro Asociaci a jaké jsou nejbližší plány?

To by bylo na delší odpověď. Stručnější varianta by byla: Uchovat stávající stav, kvalitu a postavení. Zkvalitňovat naše služby, rozšiřovat aktivity dle poptávky členských organizací a konstruktivně spolupracovat se všemi relevantními partnery za účelem naplňování poslání asociace.

Rozhovory k 20. výročí APSS ČR připravili: **Z. Kašpárek, M. Kocáblová**

Mag. Johannes Wallner
prezident rakouské
Asociace domovů
pro seniory

V uplynulých letech jsme mnohokrát měli možnost poznat velkou rozmanitost a šířku práce APSS ČR, ať už to bylo v rámci zavádění modelu E-Qalin, v rámci evropských výměnných projektů nebo EDE. Registrujeme stálou snahu o zlepšení kvality práce asociace a přejeme představitelům APSS ČR vše dobré při dalším rozvoji kvality a rozšiřování spolupráce v dalším desetiletí. Ať jsou všechny snahy a projekty, zejména ve smyslu celoevropské výměny zkušeností, korunovány úspěchem.

Vambola Sipelgas
prezident estonské
asociace ESJN

ESJN přeje APSS neustálý tok nových myšlenek a hodně síly k dosažení cílů. Stali jsme se dobrými přáteli a doufáme, že v budoucnu budeme spolupracovat ještě více.

INZERCE

sp sociální práce
sociální práce

nabízíme spojení teorie s praxí
ponúkame spojenie teórie s praxou

Psycho-sociální souvislosti u znevýhodněných dětí

2
2011
ročník 11

vydává Asociace vzdělávatelů v sociální práci
na vydávání se podílí Zdravotní sociální fakulta JU v Českých Budějovicích

číslo 2/2011 Psycho-sociální souvislosti znevýhodněných dětí

- komentář: Co dělat s ochranou dětí v České republice
- téma: Co je v nejlepším zájmu dítěte?
- rozhovor s Ladislavem Zambojem o znevýhodnění dětí
- sociálně-právní ochrana je především o hledání cesty
- slovenská inspirace ve vzdělávání náhradních rodičů
- rozhovor s Miroslavem Dědičem o jeho celoživotní práci s dětmi
- spory rodičů o děti – velký problém a příčina znevýhodnění dětí
- akademické statě (výběr)**
 - Proces posouzení životní situace jako zdroj ohrožení dítěte
 - Metody sociální práce s dětmi zažívajícími domácí násilí
 - Psychosociální dopad nezaměstnanosti na životní situaci rodiny
 - Příčiny a dopady konfliktů rodičovstva u pracovníků a pracovníků sociálněprávní ochrany dětí: příklad Velké Británie, Kanady a Izraela

Fotografická soutěž

Zachytili jste okamžik, který souvisí s náplní některého následujícího čísla časopisu?

Zašlete nám svou fotografii v rozlišení 300 dpi. Bude-li vybrána k otištění na titulní stranu, odměníme Vás knihou z nakladatelství Portál dle Vašeho výběru (nebo dvěma libovolnými výtisky časopisu).

Bystřete oko a pošlete na náš e-mail s předmětem „Fotosoutěž“.

www.socialniprace.cz

soutez@socialniprace.cz

1+1 AKCE 2+2

Objednejte si jedno (nebo dvě) číslo časopisu z ročníku 2010, 2011 a obdržíte od nás jedno (nebo dvě) číslo ZDARMA.

K objednaným časopisům nabízíme zdarma následující čísla:

- 2/2007 - Sociální práce s imigranty
- 3/2007 - Sociální práce s lidmi se závislostí
- 2/2008 - Společenská zakázka a naše odpovědnost
- 3/2008 - Podniková sociální práce
- 4/2008 - Duchovní dimenze sociální práce

Akce platí do 30. září 2011!

Akce platí do 30. září 2011!

Akce platí do 30. září 2011!

olga.cidlova@socialniprace.cz

+ 420 549 495 224

Otázky modernizácie a napredovania sociálnych služieb v Slovenskej

Vážení čitatelia, po viacerých impulzoch, máme čím ďalej, tým väčší pocit, že situácia, v ktorej sa na Slovensku nachádza poskytovanie sociálnych služieb odkázaným spoluobčanom, sa ešte dlho reálne nezlepší. Nepresvedčilo nás ani stretnutie pri okrúhlym stole, na ktoré Asociácia poskytovateľov sociálnych služieb SR pozvala zástupcov najsilnejších politických strán a Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR. Chceli sme vedieť, ako chcú riešiť krízu v poskytovaní sociálnych služieb na Slovensku a ako chcú zmeniť legislatívu. Ako sme sa dozvedeli od štátnej tajomníčky Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR, pani Lucii Nicholsonovej, ministerstvo pripravuje dva nové zákony.

Jedným je nový zákon o sociálnych službách a druhým je zákon o dlhodobej starostlivosti. Ministerstvo ich plánuje predložiť do parlamentu v júli 2012. Politici a vysokí štátni úradníci z MPSVaR síce prichádzajú s dobrými nápadmi, ako celú situáciu uchopiť a vyriešiť, ale samotná realizácia týchto krokov ako aj spolupráca s odbornou obcou akosi stále reálne neprichádza.

Najväčšou novinkou v pripravovaných zmenách je zmena kompetencií v poskytovaní sociálnych služieb. Ministerstvo navrhuje, aby táto kompetencia prešla znova na štát. Tým by sa pripravovaný systém financovania zjednodušil na dva finančné piliere. Jeden by financoval štát a druhý samotný klient. Zo systému financovania by sa tak vyradila samospráva, ktorá bola tretím finančným pilierom. Či už by išlo o dvoje alebo trojpilierový systém vo financovaní sociálnych služieb, vždy by to znamenalo ohromný posun k existenčnej istote v rámci poskytovania sociálnych služieb a to hlavne pre občanov, ktorí sú na tieto sociálne služby odkázaní.

Navrhujeme, aby sa pri príprave legislatívy venovala pozornosť nasledovným oblastiam.

➤ Audit sociálnych služieb na Slovensku

Zo všetkých strán počujeme o modernizácii sociálnych služieb, o zavádzaní štandardov kvality a orientácii inštitúcií na skutočné potreby znevýhodnených občanov republiky. Komunitné plánovanie v sociálnych službách sa v mnohých obciach a vyšších územných celkoch stalo iba analýzou existujúceho

stavu a nie plánom ukazujúcim cestu na pokrytie potrieb v sociálnej oblasti. Preto by bolo veľmi dobré spustiť celoslovenský audit zameraný na presné zistenie východiskovej situácie, v ktorej sa celá sociálna oblasť nachádza. Na základe auditu je treba navrhnúť optimálnu sieť rezidenčných zariadení sociálnych

Asociácia

poskytovateľov sociálnych služieb

služieb a terénnych sociálnych služieb s ohľadom na existujúci stav mnohých zariadení a budúcnosť v demografickom vývoji obyvateľstva. Mnohé zariadenia sociálnych služieb sídlia v starých, historických budovách, kde nie sú vymenené okná, zateplené fasády, stavby sú energeticky nevyregulované. Prevádzka takýchto budov zhltnie viac finančných prostriedkov ako v nich poskytované služby. Racionálne by bolo tieto objekty predať a zo získaných financií zabezpečiť optimalizáciu siete sociálnych služieb aj so zreteľom na vhodnosť a energetickú úspornosť priestorov, v ktorých sa sociálne služby poskytujú.

➤ Využiť v sociálnych službách potenciál zdravotne postihnutých

Prácu zamestnancov v sociálnych službách nemožno ničím nahradiť. A práve tieto ľudské zdroje robia sociálne služby drahými. Pri využívaní ľudských zdrojov v poskytovaní sociálnych služieb by sme mohli viac využívať ľudí so zdravotným postihnutím v produktívnom veku, realizovať projekty rehabilitačných stredísk, podporovaného bývania a zamestnávania v rámci chránených dielní. Pri racionalizácii sústavy týchto zariadení by sa ušetrilo a štátu naspäť vrátilo veľké množstvo finančných prostriedkov. Ľudia so zdravotným postihnutím by sa z klientov domovov sociálnych služieb, v ktorých je v súčasnosti väčšina, stali klientami moderných zariadení sociálnych služieb (rehabilitačných stredísk a zariadení podporovaného bývania) a pracovníkmi chránených dielní. Znamenalo by to ich veľký osobný rast, zníženie miery ich odkázanosti od pomoci, zvýšenie inklúzie do väčšinovej spoločnosti a markantné zvýšenie ich kvality života.

➤ Zaviesť systém celoživotného vzdelávania

V starostlivosti o deti a starých ľudí by bolo v mnohých prípadoch veľmi prospešné posilnenie tímu najmä o špeciálnych a liečebných pedagógov zabezpečujúcich terapie a kvalifikovaných zdravotníckych pracovníkov. Na zabezpečovanie služieb potrebujeme rad špecializovaných pracovníkov, ktorí by mali udržiavať svoju kvalifikáciu v rámci celoživotného vzdelávania. Pre nedostatok financií sa však táto oblasť zanedbáva.

Aj z tohto dôvodu APSS SR začne na jeseň tohto roka školiť v akreditovaných aj v neakreditovaných kurzoch zamestnancov zariadení sociálnych služieb. Toto vzdelávanie bude vychádzať z priamej praxe a situácií, do ktorých sa pri poskytovaní každodenných služieb v rámci našich zariadení dostávame. Zároveň sa vytvorí platforma pre výmenu skúseností z praxe jednotlivých zariadení a v rámci tejto činnosti podporíme aj vznik partnerstiev a sieťovania poskytovateľov sociálnych služieb v rámci Slovenskej republiky. Členské organizá-

republike

cie APSS SR budú môcť využiť lacnejšie vzdelávanie pre svojich zamestnancov v povinných akreditovaných kurzoch. Uvažujeme aj o možnosti uhradiť kurzovné na viac častí z dôvodu, že mnohí neverejní poskytovatelia nemajú finančné zdroje a nedokážu zabezpečiť zákonom predpísané vzdelanie svojich zamestnancov. Zamestnanci si kurzovné nedokážu uhradiť, lebo ich príjem v sociálnej oblasti je malý a potrebujú participáciu zamestnávateľa. Najlepšou formou celoživotného vzdelávania sú podľa nás poznatky dobrej praxe zo zariadení sociálnych služieb, podporené najčerstvejšími teoretickými informáciami zo súvzťažných vedných odborov. Naším vzdelávaním k tomu chceme prispieť.

Transformácia sociálnych služieb na moderné

Pokiaľ by na Slovensku prebehla transformácia starých sociálnych služieb na nové a moderné, znamenalo by to pre štát a celú spoločnosť úsporu. Sme presvedčení, že by to znamenalo obrovské šetrenie mzdových a prevádzkových prostriedkov vydávaných na zabezpečenie správy, opravy a údržbu nevyhovujúcich budov. Väčší priestor by mal v poskytovaní sociálnych služieb dostať neziskový sektor. Štát môže vhodnými opatreniami motivovať podnikateľské prostredie na to, aby viac podporovalo neziskový sektor sociálnych služieb.

Finančná podpora štátu

Na Slovensku neexistuje poistenie v odkázanosti. Náklady na sociálne služby v odkázanosti sú také vysoké, že ich často klient a jeho rodina nemôžu uhradiť. Preto je treba, aby štát poskytoval normovaný príspevok v odkázanosti podľa druhu služby. Odkázaný občan by mal mať garantovanú maximálnu výšku spoluúčasti. Spoluúčasť má závisieť od jeho majetkových pomerov a majetkových pomerov jeho rodinných príslušníkov.

Toto je podľa nás optimálna cesta k modernizácii a skvalitneniu sociálnych služieb v rámci Slovenskej republiky.

PaedDr. Dušan Mikulec

Lepší svet n. o.,

Osuského 8, 851 03 Bratislava,
riaditel@lepsivset.org

evropský
sociální
fond v ČR

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

Moravskoslezský
kraj

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

Transformace pobytových sociálních služeb v Moravskoslezském kraji

Moravskoslezský kraj, v návaznosti na koncepční řešení kvality a dostupnosti sociálních služeb se systematicky věnuje podpoře procesu transformace, deinstitucionalizace a humanizace služeb sociální péče, na svém území.

Podpora transformace pobytových sociálních služeb vychází jak ze strategických dokumentů na národní úrovni, tak i strategických materiálů Moravskoslezského kraje. Hlavní priority transformačního procesu pobytových sociálních služeb v kraji jsou vyjádřeny v dokumentu „Koncepce kvality sociálních služeb v Moravskoslezském kraji“ (včetně transformace pobytových sociálních služeb).

Nosnou myšlenkou transformace pobytových sociálních služeb pro občany s postižením je, že vychází z individuální podpory člověka a umožňuje mu přechod z původní sociální služby (služba vykazující ústavní znaky) do přirozeného prostředí. Tím dochází ke kvalitativním změnám života těchto osob, který se stává srovnatelný se životem vrstevníků bez postižení. U uživatelů, kteří jsou schopni samostatně bydlet, je nutné zajistit samostatné bydlení s využitím přirozeného prostředí. Osoby závislé na pomoci jiné osoby musí mít možnost využít takovou sociální službu, která je nevyčlení z přirozené komunity.

Investiční akce související s transformačním procesem v Moravskoslezském kraji jsou financovány z prostředků Evropské unie, (Integrovaný operační program - IOP, Regionální operační program - ROP) a Moravskoslezského kraje. Do poloviny roku 2010 bylo realizováno celkem 15 akcí s celkovou kapacitou 326 osob ve finančním objemu 334,3 mil. Kč.

V úzké návaznosti na investiční akce je realizován Individuální projekt kraje s názvem: „Podpora procesu transformace pobytových sociálních služeb v Moravskoslezském kraji“, který je zaměřen na podporu neinvestiční složky transformačního procesu. Klíčové aktivity projektu směřují k nastavení jednoznačné struktury řízení a koordinace procesu transformace i jeho medializaci. Příspěvkovým organizací kraje budou rovněž poskytnuty odborné konzultace a vzdělávání. Realizace jednotlivých aktivit projektu povede k zajištění kvality sociálních služeb v náročném období změn, k mapování procesu v celé jeho šíři a vytvoření podkladů pro poskytovatele sociálních služeb na území celého kraje. Projekt je financován z prostředků Evropského sociálního fondu a státního rozpočtu. Podrobné informace o projektu lze najít na webových stránkách: <http://verejna-sprava.kr-moravskoslezsky.cz/cz/eu/podpora-procesu-transformace-pobytovych-socialnich-sluzeb-v-moravskoslezskem-kraji-16479/>.

INZERCE

DOPLŇKOVÝ ZDROJ ENERGIE

PRODUKT ENZYMOVÉ HYDROLÝZY
Z PRVOTŘÍDNÍHO BRAMBOROVÉHO ŠKROBU

- Rozpuštěný zdroj energie pro seniory, sportovce, těžce pracující a osoby v rekonvalescenci
- Radikálně zvyšuje chuť k jídlu a podporuje hojení a uzdravování po operačních výkonech a vyšetřeních
- Vysoký obsah energie v malém objemu
- Do studených i teplých nápojů a pokrmů
- Neobsahuje vlákninu
- K dostání ve Vaší lékárně nebo na:

www.maltodextrin.cz

Tradiční český výrobce dle originální české receptury

Mráz Agro CZ s.r.o., Náměstí 25, 394 46 Červená Řečice
tel.: 565 398 211, fax: 565 398 213

Ageismus seriál o věkové

Ageismus ve zdravotnictví a sociálních službách

Již v úvodním díle našeho seriálu o ageismu a věkové diskriminaci jsme konstatovali, že zkušenost s věkově diferenciacním chováním je v české populaci častější než všechny ostatní formy diskriminace, jako například diskriminace na základě pohlaví, etnicity nebo sexuální orientace. S nějakou formou negativního věkově diskriminujícího chování se v poslední době setkala 28 % dotázaných z dospělé české populace, a to ve 3 % často, v 11 % občas a ve 14 % výjimečně [Vidovičová 2008: 163]. Již jsme také uváděli, že věkově diferencovaným jednáním jsou častěji postiženy ženy než muži a senioři častěji než dospívající a mladí lidé.

Není bez zajímavosti, že Česká republika se opakovaně drží na prvním či druhém místě mezi 27 státy EU v přesvědčení, že věková diskriminace je u nás rozšířená (souhlasí 74 % respondentů v ČR, zatímco v EU-27 je průměr 53 %) a že její výskyt stále roste (65 % v ČR vs. 42 % v EU-27) [Discrimination 2009]. Ze sociologického hlediska je otázkou, zdali je v České republice věková diskriminace rozšířena skutečně více, nebo je „jen“ citlivěji vnímána. Na to data bohužel odpovědět nedokážou.

Jestliže je věková diskriminace v oblasti práce a zaměstnání jednou z nejčastěji uváděných, diskutovaných a také relativně nejlépe identifikovatelných oblastí, je naopak věková diskriminace v oblasti zdravotnictví a sociálních služeb jednou z nejobtížněji uchopitelných. Kromě jiného má totiž výraznou etickou dimenzi, a zatímco v řadě jiných typů věkové diskriminace hovoříme o symbolických pro-

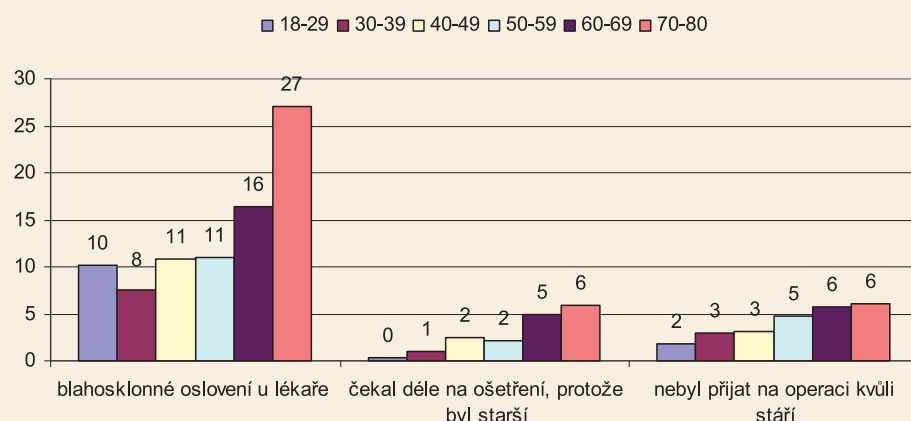
jevech, v případě zdraví se doslova může jednat o otázky života a smrti. Diskuse o ageismu zde totiž vystavuje zkoumání legitimitu věkových hranic v poskytování, financování a v kvalitě poskytované péče. Náklady na zdravotní a sociální péči jsou častým argumentem v diskusích o nutnosti omezení výdajů stárnoucích společností, neboť se předpokládá, že tyto náklady neúměrně narostou v přímé souvislosti se zvyšováním počtu seniorů. Mullan [2002] ve své publikaci „Imaginární časovaná bomba: proč stárnutí populace není sociální problém“ přináší argumenty zpochybňující toto vsudypřítomné přesvědčení. „Stárnutí společnosti,“ říká citovaný autor, „bude přinášet nejen možné zvyšování počtu příjemců péče ve vyšším věku, ale zároveň také snižování počtu příjemců na opačném konci věkové osy.“ Obecné zlepšování zdravotního stavu populace může navíc přinášet změny v samotné struktuře nákladů s potencionálním

snižováním potřeby nákladných forem péče ve prospěch levnějších, ovšem dlouhodobějších preventivních programů. Změnu do struktury výdajů bude pravděpodobně přinášet i vzájemná kompenzace drahých léčebných postupů s výrazně zkrácenou dobou léčení, která jimi bude umožněna [k této diskusi viz např. Fiala, Langhamrová 2007; Holčík 2007]. I přes tyto argumenty zůstává faktem, že rozhodování o rozdělení objektivně omezeného objemu zdrojů, léků, materiálu i péče mezi pacienty/klienty patří ke každodenní rutině každého poskytovatele zdravotní i sociální služby. Cílem bojovníků proti ageismu je upozornit na fakt, že stáří (věk) by nemělo být automaticky prvním výběrovým kritériem alokace těchto zdrojů.

Do problematiky ageismu ve zdravotnictví a sociálních službách se však neřadí pouze jejich věkové restrikce. Typickým příkladem může být podceňování některých chorob a smyslových dysfunkcí tím, že jsou připsány staršímu věku a nejsou rozpoznány jako důsledek nemoci, která má být řádně léčena. Jak to výstižně kritizuje Novák [2004: 1]: „Rodné číslo není diagnóza.“ Tento typ ageismu vychází z předpokladu, že stárnutí samo je neléčitelná nemoc, a proto mu je věnována menší pozornost než nemocem mladšího nebo středního věku. U pacientů ve vyšším věku není prováděna řádná diagnostika a preventivní zákroky jsou podceňovány jako nepotřebné. Někdy bývá limitována i aplikace léčby, která je naopak nezřídka nahrazována zvýšenou (někdy zbytečnou) farmakoterapií jako „nejschůdnějším“ řešením problémů seniorů [Holmerová 2003].

Ve zdravotně-sociální oblasti se lze setkat i s tzv. „profesionálním“ ageismem, při němž dochází ke generalizaci patologických průvodních jevů nemocí ve stáří na stáří samotné. K profesionálnímu ageismu patří i různá jména připsovaná starším pacientům/klientům. Jeden z příkladů: s oslovením „babičko“/„dědečku“ bez příbuzenského vztahu k pacientovi/klientovi se běžně setkává (respektive v roce výzkumu setkávalo) téměř 30 % respondentů starších 70 let. Jako příklad extrémních forem projevů ageistického chování ve zdravotnictví a sociálních službách lze uvést problém

Graf: Přímá osobní zkušenost (či svědectví) respondenta s ageismem v systému zdravotní péče dle věku respondenta (v %)

diskriminaci v ČR (čtvrtý díl)

zneužívání pečovatelem [viz např. Tošnerová 2002a; 2002b].

Uvedený výčet je pouhým nástinem různých možných úrovní a forem věkové diferenciace ve zdravotně-sociální oblasti. Většina z nich je středem žhavé a eticky velmi choulostivé diskuse snažící se balancovat argumenty pro a proti v otázce, zda tato diferenciace je či není od-souzeníhodným ageismem. Obecně jsou tyto debaty podmíněny potřebou citlivě rozlišovat mezi rovnoprávností a spravedlností v přístupu ke zdravotní a sociální péči. V ideálním případě by totiž zdravot-

nictví a sociální služby měly fungovat především jako systémy zajišťující spravedlivý přístup ke službám, což neimplikuje nutnost poskytovat všem pacientům a klientům stejnou léčbu/službu bez ohledu na věk [Roberts 2002]. Technologické inovace každoročně prohlubují propast mezi možným a zaplatitelným a dosud bylo více pozornosti věnováno ekonomickému posuzování péče než zkoumání jejího přínosu pro pacienta. A právě tento přínos může být věkově specifický. Na otázku výzkumu „Ageismus 2007“, zda by souhlasili s výrokem: „Jelikož lékařské náklady na léčení jsou velmi vysoké, mělo by být stanoveno, do jakého věku má člověk nárok na drahá lékařská vyšetření a zákroky“, odpovědělo souhlasně 9 %

respondentů (2 % rozhodně a 7 % souhlasí), což je více než dvojnásobek podílu zjištěného v roce 2003. Mladí lidé do 30 let souhlasili v 16 %, kohorta sedmdesátníků jen v pěti procentech. Rozhodně by s takovým výrokiem nesouhlasilo 72 % respondentů a 19 % nesouhlasilo „spíše“.

Závislost mezi věkem a zkušeností s uvedenými situacemi je více zřejmá u respondentů ve vyšším věku. Zejména v případě blahosklonného oslovení seniorů u lékaře má osobní zkušenost 11 % padesátníků, 16 % šedesátníků a již 27 % sedmdesátníků a starších (viz graf).

Relativně frekventované zastoupení blahosklonného oslovení spadá do vysoké frekvence zážitků verbálně-komunikačního typu ageismu obecně. Ostatní dvě sledované situace jsou v populaci zastoupeny téměř

na hranici statistické chyby. Přesto je ve věku 70–80 let hlášený podíl osobní zkušenosti stejný, jako jsme viděli například v případě ztráty zaměstnání z důvodu vyššího věku. Bylo by proto možné si klást otázku, proč tato situace nevyvolává také stejný veřejný i legislativní zájem jako problematika pracovního trhu. Navíc by v tomto případě bylo nesprávné se domnívat, že se díváme hlouběji než jen na špičku možného ledovce. Sledované podíly vypovídají o zastoupení těchto zkušeností pouze v dobře komunikující

Mgr. Lucie Vidovičová, Ph.D.
výzkumná pracovnice, Fakulta sociálních studií, Masarykova univerzita, Brno
e-mail: vidovicova@fss.muni.cz

Autorka spolupracuje jako odborný garant na sociální kampani Diakonie ČCE k tématu ageismu. Projekt „Ageismus“ byl podpořen grantem GA ČR 403/06/1647.

a relativně zdravé populaci do věku 80 let. Kvantitativní metoda dotazování je obvykle poměrně necitlivá k reprezentaci osob institucionalizovaných nebo respondentů s těžkým zdravotním omezením. A to jsou obvykle osoby ohrožené takovým typem ageismu nejčastěji [Vidovičová 2008]. S podobnými metodologickými otázkami se budeme muset vyrovnávat i v příštím, posledním díle našeho seriálu o ageismu, který se bude věnovat zkušenostem s extrémními formami ageismu – s týráním a zneužíváním.

Mgr. Lucie Vidovičová, Ph.D.

Zkušenost respondenta s ageismem v systému zdravotní péče

a) Ano, stalo se to mně osobně/ byl(a) jsem toho osobně svědkem.	a	b	c	d
b) Ano, stalo se to někomu z mých blízkých (v rodině, přátelům, ...).				
c) Mně ani nikomu z mých blízkých se to nestalo, ale slyšel(a) jsem, že se to u nás stává.				
d) Nikdy jsem o něčem takovém neslyšel(a)/ myslím, že se to u nás nestává.				
Někoho nevzali na operaci s odůvodněním, že už je na takový zákrok moc starý/stará.	4	18	44	34
Někdo čekal u lékaře na ošetření podstatně déle než ostatní, protože byl(a) starší.	3	9	26	63
Oslovovali někoho u lékaře nebo v nemocnici „babičko“/„dědečku“, přestože to nebyli jejich příbuzní.	13	22	42	23

Seznam použité literatury:

Discrimination in the European Union. 2009. [On-line]. European Commission [Cit. 15.1.2009]. Dostupné z: < http://ec.europa.eu/public_opinion/archives/ebs/ebs_317_en.pdf >. ■ Fiala, T., Langhamrová, J. 2007. „Stárnutí populace – hrozba pro veřejné zdravotnictví?“ Demografie 49(1):13-24. ■ Holčík, J. 2007. „K článku autorů Tomáš Fiala – Jitka Langhamrová: Stárnutí populace – hrozba pro veřejné zdravotnictví?“ Demografie 49(1): 24-25. Holmerová, I. 2003. „Senioři a zdraví“. In: Život ve stáří. Praha: Socioklub. CD-ROM. ■ Mullan, P. 2002 (2000). The Imaginary Time Bomb. Why an Ageing Population is Not a Social Problem. London: I. B. Tauris. Novák, M. 2004. „Nejsem si jist, kdy už konečně dostaneme rozum“. Zdravotnické noviny 10.9.2004. [On-line] Internetový přístup ke zdravotním informacím pacienta. [Cit. 12.7.2006]. Dostupné z: http://www.izip.cz/index.php?&404_0167. ■ Roberts, E. 2002. „Age discrimination in health“. In: Age Discrimination in Public Policy. A Review of Evidence. London: Help the Aged. ■ Tošnerová, T. 2002a. Ageismus. Průvodce stereotypy a mýty o stáří. Praha: Ambulance pro poruchy paměti. ■ Tošnerová, T. 2002b. Špatné zacházení se seniory. Praha: Ambulance pro poruchy paměti. ■ Vidovičová, L. 2008. Stárnutí, věk a diskriminace – nové souvislosti. Brno: Masarykova univerzita.

Sexuální obtěžování

Sexuální obtěžování se řadí mezi formy šikany na pracovišti, společně s mobbingem (šikanou na pracovišti) a bossingem (šikanou ze strany nadřízeného). Někdy bývá takové jednání nazýváno sexuálním harašením – viz anglický pojem sexual harassment. „Harass“ znamená týrat, trápit, stále znepokojovat, soužit, sužovat, trýznit, sekýrovat, znervózňovat, napadat a rušit (Uzel, 2011). V tomto významu - harašení - jsou častěji než v pojmu sexuální obtěžování v obecném povědomí lidí důsledky takového chování zeslabovány a vnímány jako výmysly feministek. Sexuální harašení je pak prezentováno jako projev zdravé sexuality a sympatií, čímž je zastírán fakt, že jde zejména o zneužití moci. (Křížková, Uhde, 2006)

Sexuálním obtěžováním se rozumí jednání sexuální povahy v jakékoliv formě, které je buď dotčeným zaměstnancem oprávněně vnímáno jako nevídané, nevhodné nebo urážlivé, a jehož záměr nebo důsledek vede ke snížení důstojnosti fyzické osoby nebo k vytváření nepřátelského, ponižujícího, nebo zneklidňujícího prostředí na pracovišti, nebo jednání sexuální povahy, které může být oprávněně vnímáno jako podmínka pro rozhodnutí, které ovlivní výkon práv a povinností vyplývajících z pracovněprávních vztahů. (Novela zákona č. 435/2004 Sb.)

Sexuální obtěžování na pracovišti řeší zákon č. 435/2004 Sb. Trestní postih za sexuální obtěžování na pracovišti může být ve výši od 6 měsíců do 8 let. Mohlo by se zdát, že úpravou zákona lze snadno docílit změn k lepšímu. Výzkumy ale dokazují, že množství případů sexuálního obtěžování na pracovišti se příliš nemění, některé studie dokonce poukazují na nárůst sexuálního obtěžování na pracovišti. Tento nárůst vnímají jako důsledek neustálé se zvyšujícího tlaku na zaměstnance. Sexuální obtěžování či jiné formy šikany potom mohou být druhem kompenzace tlaku některých zaměstnanců. Zmiňovaný nárůst případů sexuálního obtěžování na pracovišti může poukazovat i na fakt, že obrana proti němu je legalizována.

Typické oběti

Často se mezi oběti sexuálního obtěžování zařazují:

- Ženy mezi dvacátým a třicátým rokem,

kteří ještě nemají stálé místo. Nejistota v pozici, kterou zastávají, nespecifikované kompetence a povinnosti mohou vést mladou ženu k pocitům nejistoty a obav. Taková žena je potom snadným terčem kritiky, šikany i sexuálního obtěžování.

- Ženy na středním stupni hierarchie, jestliže se například pokoušejí prosadit se proti mužským soupeřům. Zvyšující se tlak na výkon ve firmách vede často ke zvýšení soupeřivosti na úkor spolupráce. Sexuální obtěžování spolu s dalšími formami šikany na pracovišti potom může být prostředkem snižování tenze zaměstnanců či prostředkem vzájemného boje.
- Ženy, které pracují ve sférách, kde převažují muži, především v sektorech zemědělství a průmyslu. Studie dokazují, že ženy pracující v těchto dvou oblastech jsou sexuálnímu obtěžování vystavovány několikrát častěji než ženy z jiných sektorů práce. Nabízí se předpoklad, že převažující mužský personál se obtížně vyrovnává s přítomností ženy na pracovišti.

Typičtí pachatelé

Mohli bychom předpokládat, že původci sexuálního obtěžování budou lidé psychicky nemocní, narušení, se sexuální odchylkou. Pravda je ale ta, že sexuálního obtěžování se častěji dopouští lidé psychicky zdraví. Častým rysem iniciátorů sexuálního obtěžování je snížené sebevědomí, komplexy méněcennosti, či naopak vysoká míra dominance. Pocit nadřazenosti v nadřazeném postavení může vést k dojmům, že se podřízený ve své pozici nemůže bránit, vše tedy zůstane utajeno. Mnohdy tomu tak skutečně je. Obavy ze zveřejnění „svého“ případu mělo či má většina obětí sexuálního obtěžování.

Z výsledků studií vyplývá, že pachatelé si sice své oběti vybírají cíleně, ale ne proto, aby projevíli svůj zájem o ženu, nýbrž proto, aby postiženou ponížili, a tak demonstrovali svoji převahu. Typickým „pachatelem“ je ženatý muž mezi čtyřiceti a padesáti lety. Zhruba v 25 % dochází k sexuálnímu obtěžování ze strany kolegů, asi 21 % tvoří opovážliví nadřízení, zbytek připadá na zákazníky, klienty nebo na další zaměstnance.

Sexuální obtěžování není jen doménou mužů. V poslední době se množí případy, kdy je pachatelem žena. Ženy se častěji dopouštějí lehčích typů sexuálního ob-

těžování, jako jsou nepříjemné narážky, otázky na soukromí, pomlouvání. Příčinou je především potřeba dokázat si dominanci ve vztahu ke svým podřízeným.

Formy sexuálního obtěžování

Sexuální obtěžování na pracovišti může zahrnovat mnoho forem – posílání lechtivých vtipů, slovní i neverbální sexuální narážky, flirtování mezi kolegy, nepříjemné otázky na soukromý život, fyzické dotyky, vynucování sexuálních kontaktů a sexuální vydírání. První z výše zmíněných jsou považovány za nejčastější.

na pracovišti

Sexuální obtěžování na pracovišti může zahrnovat mnoho forem – posílání lechtivých vtipů, slovní i neverbální sexuální náarážky, flirtování mezi kolegy, nepříjemné otázky na soukromý život, fyzické dotyky, vynucování sexuálních kontaktů a sexuální vydírání.

➤ Důsledky sexuálního obtěžování

Stejně jako důsledky jakékoliv šikany jsou i důsledky sexuálního obtěžování popisovány jako krátkodobé a dlouhodobé. Mezi první reakce na sexuální obtěžování patří šok, zmatení, neschopnost hovořit, když je oběť sexuálně obtěžována. Většina z obětí je znechucena a dotčena, pociťují zlost a odpor. Po první fázi šoku nastává dlouhodobá reakce na sexuální obtěžování. Mezi tyto reakce se řadí především pocit bezmoci a bezradnosti, často se objevuje strach a snížení sebevědomí. Z dlouhodobého hlediska jsou oběti značně ohroženy psychosomatickými onemocněními, poruchami spánku, poruchami příjmu potravy, problémy v osobních vztazích. Zhruba třetina obětí byla práce neschopná po dobu delší než dva týdny.

Negativní důsledky pro pachatele jsou zatím v naší společnosti spíše řídkým jevem. Nejčastějším řešením je stále napomenutí nadřízeného, výjimečně se případ sexuálního obtěžování na pracovišti dostane před soud. Pak je samozřejmě pachatel souzen podle zákona. U lehčích forem sexuálního obtěžování je ale velmi obtížné dokázat vinu pachatele, nezřídka se stává, že je případ pro nedostatek důkazů uzavřen.

➤ Jak se bránit sexuálnímu obtěžování na pracovišti

- Přesně označit nevhodné chování, jednoznačně se vyjádřit, že si takové

chování nepřejete. Ne vždy je totiž sexuální obtěžování pachatelem vnímáno jako nevhodné. Takové chování může z jeho strany vyznívat jako projev sympatií. V mnoha případech označení tohoto chování jako nevtaného, nepříjemného, vede k eliminaci tohoto chování. Ne vždy je oběť schopna označit takové nevhodné chování druhému přímo do očí. V tom případě lze použít třeba dopis, mail či zprávu. Vždy by mělo sdělení být přesné, jednoznačné.

- Oběť vystavena sexuálnímu obtěžování má právo se bránit. Jedná-li se o fyzický kontakt, osahávání, pak je třeba energicky dát najevo, že toto jednání nebudete akceptovat – prudké odstrčení je na místě i v případě, že se jedná o nadřizeného.
- Pohrůžka důsledky jednání – ať už ústně či písemně sdělte pachateli, že budete o jeho skutcích informovat nadřízené, kolegy, případně policii.
- Záznamy o obtěžování, svědci, důkazy. V převážné většině případů se sexuální obtěžování děje opakovaně. Po prvním incidentu je málokterá oběť schopna se bránit. V každém případě je vhodné zaznamenávat si případy, kdy dochází k sexuálnímu obtěžování. Tyto záznamy mohou sloužit k zastrašení pachatele, svoji váhu mohou mít i v případě soudního přelíčení.

➤ Prevence

Jednou z neúčinnějších prevencí je prevence primární. Ta spočívá ve vhodné sexuální výchově dětí a dospívajících, v utváření jejich správných postojů a komunikačních dovedností, v respektování postojů ostatních. Další preventivní metodou je přesná definice povinností a kompetencí v práci, přesná definice nevtaných způsobů chování. Hranice mezi ještě vhodným a už nevhodným, nevtaným a urážlivým chováním jsou velmi individuální. Chování, které by jeden považoval za sexuální obtěžování, může druhý vnímat jako přijatelný flirt. Pevně dané mantinely chování v práci mohou velmi usnadnit jednání zaměstnanců.

Každý člověk by měl vědět, co si může k ostatním za dané situace dovolit, aby jeho chování bylo vítané a tolerované a aby se vyvaroval obtížných a nepřipustných činů (Uzel, 2011).

PhDr. Kateřina Stibalová

Podle nedávných výzkumů se s takovým chováním setkala zhruba čtvrtina české pracující populace. Se závažnějšími formami obtěžování se setkala pětina dotázaných. Do lehčích forem sexuálního obtěžování se řadí i ukládání nadbytečných nebo přehnaných požadavků s verbálními sexuálními náarážkami, záměrné ukládání úkolů, o kterých se už předem ví, že jsou podřízenému nepříjemné. Používá se také taktika překvapujících útoků, nejlépe po návratu z dovolené nebo po víkend, které je možné kompenzovat určitou sexuální aktivitou.

Použitá literatura:

Huberová, B.: Psychický teror na pracovišti. Neografie, Martin 1994. ■ Křížková, A., Uhde, Z.: Gendrové bariéry – příklad sexuálního obtěžování. 2006. ■ Svobodová, L.: Nenechte se šikanovat kolegou. Mobbing – skrytá hrozba. Grada, Praha 2008. ■ Štikar, J., Ryměš, M., Riegel, K., Hoskovec, J.: Psychologie ve světě práce. Karolinum, Praha 2003 ■ Uzel, R.: Sexuální obtěžování na pracovišti. 2011. <http://www.planovanirodiny.cz/view.php?cislocianku=2008012901>.

Logopedie širokospektrý obor

► Vývojová a získaná dysartrie

Pojem vývojová dysartrie zahrnuje poruchy vzniklé na počátku vývoje organismu na základě organického poškození CNS dítěte. Proto je nejčastěji spojován se skupinou dětí narozených s projevem DMO (dětské mozkové obrny). Rozdělení jednotlivých typů vývojové dysartrie také do značné míry koresponduje s názvy konkrétních neurologických syndromů přítomných v rámci DMO. Dysartrie jako získaná porucha řeči se vyskytuje, stejně jako afázie, u klientů po cévní mozkové příhodě, po úrazech, při mozkových expanzích, po prodělaném infekčním onemocnění.

► Terapie vývojové dysartrie

U výše zmíněné motorické řečové poruchy bývá narušena artikulace, fonace, respirace a prozodie řeči. Terapie i diagnostika je záležitostí spolupráce mnoha odborníků (neurolog, fyzioterapeut, logoped, psycholog, oftalmolog, foniatr). Ideální je, pokud logopedie následuje po fyzioterapii – fyzioterapeut normalizuje abnormální svalový tonus u klienta. Povede-li se to, je pak možný selektivní pohyb hlavy, svalů orofaciální oblasti, stimulace sání a polykání. Pro dosažení správného svalového tonu se užívají svalově inhibiční polohy. Chce-li logoped inhibovat abnormální reflexy, je nutné začít hrubou motorikou (pohyb hlavy, krku) a až poté přejít k jemnějším, diferencovanějším pohybům (čelist, jazyk, rty). Práci logopeda často znepříjemňuje hypersalivace – klient se učí držet zuby u sebe, zavřít ústa a tlačít hrot jazyka při polykání proti vnitřní straně alveol. Vždy máme na paměti, že důležitý je rozvoj řeči a komunikačních schopností, nikoli bezchybná artikulace. Ideální pro terapii je, když v zařízení pracuje alespoň jeden člověk mající zkušenosti s fyzioterapeutickými metodikami rozvoje hybnosti a rozvoje hybnosti orofaciální oblasti (Bobathova metodika, metodika reflexní lokomoce dle Vojty, Kabatova metodika, orofaciální regulační terapie, myofunkční terapie).

Logopedická terapie řečových schopností zahrnuje:

- 1) vytvoření a nácvik udržení zrakového kontaktu (základní předpoklad pro porozumění a schopnost napodobit),
- 2) masáže mluvidel – často se užívají např. kruhové masáže mluvidel (kru-

- hová masáž koutku úst spojená s fonací hlásky „U“),
- 3) přechod od pasivních masáží k aktivním napodobovacím pohybům – „Tak a teď to zkus sám!“ – vždy je nutná zraková, sluchová a ideálně i taktilní zpětná vazba,
- 4) stimulaci fonemického sluchu (odlišování zvukově podobných slov, slov lišících se jednou hláskou – „ko-sa-koza“),
- 5) motivace klienta k řeči – osvědčilo se využití PC programů: MENTIO, Speech Viewer, EMIT, FONO atd.

► Terapie získané dysartrie

Nutným předpokladem k úspěšné rehabilitaci je včasný začátek terapeutického procesu. Cílem logopeda by měl být maximální možný rozvoj komunikačních schopností klienta a dobrá kvalita jeho sociálního života.

Logopedická terapie řečových schopností zahrnuje:

- 1) ovlivnění mluvy normalizací svalového tonu – relaxační techniky, autogenní trénink, polohovací pomůcky (spolupráce s psychologem a fyzioterapeutem, je-li to možné),
- 2) obnovování hybnosti a síly v orofaciální oblasti – užití orofaciální regulační terapie, myofunkční terapie (příkladem mohou být izometrické cviky s lékařskou lopatkou, kdy se klient s vypláznutým jazykem snaží tlačít do lékařské lopatky a terapeut tlačí proti němu),
- 3) práce s dechem – prodloužování výdechového proudu (klient fonuje „A“, te-

rapeut měří čas – čas by se po nácviku měl prodlužovat),

- 4) nácvik měkkého hlasového začátku – jemné nasazení hlasu, kdy se hlasivky pomalu rozevírají je dobře cítit, položíme-li klientovu ruku na krk terapeuta a fonujeme jemné „húúúúú“, klient má následně jemné nasazení hlasu zopakovat,
- 5) rytmiizační a intonační cvičení (mluvní projev spojený s pohybem ruky),
- 6) využití neverbální komunikace u osob s přetrvávající nesrozumitelnou mluvou (znaky, obrázky, písmo, využití PC),
- 7) postupy při poruchách polykání – změna konzistence potravy, změna polohy při jídle, cvičení svalů nutných k úspěšnému polykacímu procesu.

► Symptomatické poruchy řeči

Symptomatické poruchy řeči jsou symptomem jiného dominujícího postižení, onemocnění nebo poruchy (Lechta, 2002). Záleží na typu dominujícího postižení, terapie se velmi různí. V sociálních službách se nejčastěji setkáme s klienty s mentálním postižením, logopedickou terapii proto zaměřím do této oblasti.

Specifika logopedické péče u mentálně postižených:

- 1) Řídíme se mentálním, nikoli chronologickým věkem.
- 2) Terapii zaměřujeme komplexně, rozvíjíme a zlepšujeme pozornost, obsahovou složku řeči, oromotoriku (masáže, foukání, podněcování

na rozhraní tří resortů

(třetí část)

- ke spontánním pohybům pomocí cukru, lechtání, využití ledových tyčinek), hrubou a jemnou motoriku, fonemický sluch, vizuální percepci, orientaci v prostoru a čase, formální složka řeči = druhotný problém.
- 3) U nemluvicích klientů zkoušíme vyvození hlasu na pokyn, imitaci zvuků, podporujeme ve významových zvucích, popřípadě tvoříme pojmový slovník.
 - 4) U klientů s těžším stupněm mentálního postižení lze aplikovat tzv. „somatický dialog“ – komunikace prostřednictvím pohybů, napětí těla, dýchání, hlasových vibrací – brumendo, alternativní a augmentativní komunikace. Doporučuji absolvovat kurz Bazální stimulace.
 - 5) Ve vyšší míře než u intaktní populace využíváme rytmizaci a hudbu – tanečky, učení se částí těla, zvířat, barev atd., pomocí písničky, obohacování slovní zásoby pomocí jednoduchých rytmických říkanek.
 - 6) Správný řečový vzor, řeč přízvušobná poruchám porozumění – jednoduché opakuji se pokyny. Užíváme krátké věty, s omezeným množstvím abstraktních pojmů. Výhodné jsou rituály – dítě ví, co následuje, zvykne si na režim.
 - 7) Mechanická cvičení je nutno zcela nahradit učením hrou.
 - 8) Je dobré si uvědomovat nevýhody medikamentózní léčby a práci přizpůsobit tak, aby dítěti časově vyhovovala.
 - 9) Kritický věk pro osvojení si řeči u mentálně postiženého klienta je dle odborné literatury 14 let – nutné začít s komplexní péčí co nejdříve. Konec logopedické péče nikdy neomezovat věkem, ale snažit se budovat nové komunikační strategie stále.

► Poruchy polykání

Dysfagie = porucha polykání pevné, nebo tekuté potravy, která může nastat z různých příčin v průběhu transportu požitě pevné stravy či tekutiny z úst

do žaludku (Kaulfuss, In Škodová, 2003). Před zahájením jakékoli terapie dysfagie je nutná komplexní diagnostika. Není-li to hned v zařízení možné, pomůžeme si tak, že u klienta vyzkoušíme pohyblivost měkkého patra (výbavnost dávivého reflexu, zvedání měkkého patra při fonaci hlásky „A“). Pokud měkké patro funguje, zhodnotíme polykací reflex například navlhčením rtů ledovou tyčinkou, nebo vložením kousku vodového nanuku v gáze do úst. Gázu se soustem můžeme ihned vyndat a nestane se nám, že by u klienta došlo k aspiraci!

Terapeutické techniky u dysfagie

- A) Kompenzační techniky můžou polykání potravy umožnit nebo přinejmenším zlepšit:
 - 1) techniky držení těla – klientovi je jídlo podáváno vsedě, ve vzpřímené pozici,
 - 2) posílení senzoryckých podnětů – vůně a vzhled jídla, motivující je jídlo, které má klient rád,
 - 3) změna konzistence stravy – začínáme s řidší potravou,
 - 4) modifikace objemu potravy a rychlosti při příjmu potravy – klient by měl do úst dostávat jen velmi malá sousta, vždy necháme dostatek času na jídlo,
 - 5) protézy – často se stane, že klientovi nesedí zubní protéza a personál hledá příčinu jinde.

B) Terapeutické strategie se dělí na:

- 1) **aktivní postupy** zahrnující procvičování orofaciálního svalstva, cvičení na zlepšení pohyblivosti rtů, spodní čelisti, jazyka, měkkého patra, hrtanu, hlasivek (myofunkční terapie),
- 2) **pasivní postupy**, kam patří např. stimulační techniky podle manželů Bobathových, orofaciálně regulační postup podle Castillo Moralese,
- 3) **tepelná, taktilní a chuťová stimulace** – stimulace ledem, orální stereognozie (rozlišování tvarů v dutině ústní), rozlišování chutí.

Mgr. Andrea Hánová

Kaňka, o. s.

Použitá literatura ke zpracování článku:

ŠKODOVÁ, E., JEDLIČKA, I. a kol. *Klinická logopedie*. Praha: Portál, 2003. ■ VITÁSKOVÁ, K. *Poruchy polykání - dysfagie*. In VITÁSKOVÁ, K., PEUTELSCHMIEDOVÁ, A. *Logopedie*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2005. s. 166. ISBN 80-244-1088-5. ■ TEDLA, M. a kol. *Poruchy polykání*. Havlíčkův Brod: Tobiáš, 2009. 2. kapitola. *Anatómia, fyziológia a patofyziológia*, s. 24-51. ISBN 978-80-7311-105-2. ■ GANGALE, D., C. *Rehabilitace orofaciální oblasti*. Přel. I. Šachová. Praha: Grada Publishing, 2004. 232 s. ISBN 80-247-0534-6. ■ KAULFUSS, J. *Dysfagie: poruchy polykání a příjmu potravy*. In ŠKODOVÁ, E., JEDLIČKA, I. a kol. *Klinická logopedie*. Praha: Portál, 2003. s. 547-557. ■ LECHTA, V. *Symptomatické poruchy řeči*. 1. vydání, Praha: Portál, 2002. ISBN 80-7178-572-5. ■ NEUBAUER, K. *Poruchy řečové komunikace u dospělých osob*. Praha: Asociace klinických logopedů, 1997. ■ **Doporučené webové stránky:** www.petit-os.cz ■ www.alternativnikomunikace.cz ■ www.detskistranky.cz ■ www.predskolaci.cz ■ http://logopedie.unas.cz ■ http://www.klubafasie.com ■ www.trenovanipameti.cz ■ http://sdruzeniemp.cz ■ www.kognice.cz ■ http://home.tiscali.cz/oszare ■ http://www.ictus.cz ■ www.mozkovaprihoda.cz ■ http://www.cmp-brno.wbs.cz ■ http://www.aktivnizivot.cz ■ http://treninkpameti.webnode.com ■ www.mneme.cz ■ www.vzpominkovi.cz ■ http://slovník.kvalitne.cz

FÓRUM SOCIÁLNÍ POLITIKY

Odborný recenzovaný časopis

Obsah 3/2011

Editorial	1
Stati, studie, úvahy a analýzy	
Samostatné bydlení mladých – mezinárodní komparace (Bulharsko, Česko a Nizozemsko)	2
Olga Nešporová	
Zaměstnanost starších osob na částečný úvazek: role zdravotního stavu	7
Renata Kyzlinková, Miriam Kotrusová	
Starší lidé jako subjekt vzdělávání a jeho přesahy na (pro) trh práce	14
Lucie Vidovičová	
Statistiky a analýzy	
Měkké aspekty samoživitelství a nástroje veřejné politiky	19
Příjemci sociálního příplatku na datech SILC 2008. Příklad analýzy dopadu zrušení dávky	23
Příjemci sociálního příplatku na základě analýzy dat statistiky rodinných účtů 2008. Příklad analýzy dopadu zrušení dávky	26
Poznatky z praxe	
Neziskové organizace v Litoměřicích	28
K přínosu mateřských center pro děti, matky i společnost	30
Informační servis čtenářům	
Novinky v knižním fondu	31
Z domácího tisku	32
Ze zahraničního tisku	32

Přiloha:

K vybraným výsledkům výzkumu VÚPSV, v. v. i., v programovém období 2004–2010

I–VIII

CURATIO®

Vzdělávací agentura akreditovaná MPSV ČR a MV ČR.

Nabízíme akreditované vzdělávací programy pro zaměstnance poskytovatelů sociálních služeb po celé ČR. Společně s Vámi připravíme vzdělávací plán organizace.

Z naší aktuální nabídky akreditovaných vzdělávacích programů vybíráme:

- Úvod do péče o klienty v domovech se zvláštním režimem
 - Biografická anamnéza
 - Řízení rizik, rizikové plány
- Prvky bazální stimulace v praxi
- Motivace seniorů k účasti na péči
- Eticky myslet, lidsky pečovat
- Normy chování na pracovišti I.
 - Komunikace v týmu
 - a mnoho dalších ...

Více informací včetně kompletní nabídky akreditovaných vzdělávacích programů najdete na www.curatio.cz.

Vzdělávejte se s námi.

Metoda Snoezelen

Snoezelen (vyslovuje se snuzelen – pozn. red.) je rychle se rozvíjející, v Čechách relativně nová metoda. Pochází z Holandska, kde v sedmdesátých letech dva pracovníci civilní služby zbudovali první snoezelen ve stanu a snažili se zprostředkovat nové vjemy klientům s těžkým mentálním postižením. Dnes už je metoda snoezelen mnohem dále. Definovala bych ji asi jako poskytování nových zkušeností a zážitků, podnětů, které mají klienta vytrhnout z obvyklého prostředí, mají dodat nový stimul pro jeho rozvoj, poskytnout mu nové možnosti. Snoezelen se nazývá jak metoda, tak i místnost, ve které terapie probíhá.

Je definováno dvanáct základních typů prostředí, které mají různý způsob využití pro různé klienty a je možné je i vzájemně kombinovat.

1. Bílá místnost

– kde je možné pomocí projektorů promítat rozmanité efekty na bílé stěny, podlahu i strop. Je nejčastěji užívána jako volnočasová aktivita a možnost relaxace i pro klienty s těžkým a hlubokým mentálním postižením. V bílé místnosti je především stimulován zrak. Často je kombinována bílá místnost s měkkou zónou, kde se může klient pohodlně uložit a sledovat projekci v libovolné pozici.

2. Šedá místnost

– zvukotěsná, minimálně zařízení místnost redukující podněty, vybavená zátěžovou vestou, malým doupětem a studijním koutkem. Toto prostředí je vhodné pro klienty, kteří mají problémy s pozorností, především s poruchami autistického spektra. Klient se v prostředí chudém na podněty může soustředit na jednu věc, neruší ho okolí. Terapeut může lépe odlišit reakce na jednotlivé vjemy. Zátěžové deky a vesty jsou vhodné především pro klienty s autistickými poruchami. Jsou naplněny kovovými kuličkami, které svou vahou a strukturou lépe dávají informaci klientovi o hranicích jeho těla. Dodávají mu pocit bezpečí a jistoty, uklidňují ho.

3. Černá místnost

– místnost, kde je možné promítat efekty s maximálním možným rozlišením bez dalších nežádoucích, rozptylujících zrakových vjemů. Využívána je především ke zrakové stimulaci.

4. Zvukový prostor

– zvukotěsná místnost poskytující klientovi intenzivní izolované vnímání zvuků buď produkovaných klientem za pomoci těla, různých pomůcek, materiálů, hudebních nástrojů, nebo reprodukcí z přehrávače. Toto prostředí je vhodné pro klienty se zrakovým postižením, kdy klient převážně množství podnětů přijímá sluchem. Zde se naučí, jak zní určité materiály, zvuky přístrojů a v reálném prostředí se tak může lépe orientovat a „vytáhnout“ si pak zvuky pro jeho orientaci a jiné praktické činnosti důležité. Další použití je pro klienty s autistickými poruchami, kdy klienti rádi poslouchají zvuky a rádi je rozmanitě vyluzují, různě bafají a hrají si s ozvěnou v prázdném pokoji.

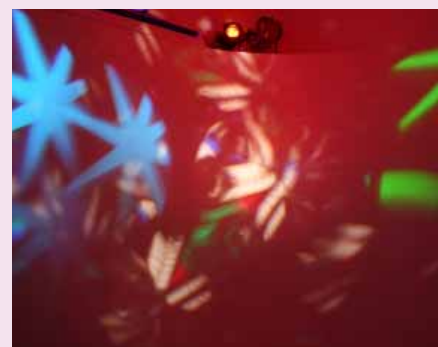
5. Interaktivní zóna

– prostředí umožňující zkoumat příčinu a následek. Pomocí různých spínačů je možné ovládat prostředí a různé stimuly. V interaktivní zóně mohou být nejen projektory, ale i fén, stroj na bubliny, rozprašovače vůní atd. Interaktivní zónu lze využít především pro potřeby speci-

ální pedagogiky jako možnost výuky pro klienty s hlubokým mentálním postižením, kdy praktický klient spolehlivě odliší reakce prostředí na jeho chování, než v běžném prostředí, kdy může reakce přijít později a klient už si ji nespojí se svým podnětem.

6. Vodní zóna

– umožňuje proprioceptivní stimulaci pomocí bazény a dalších zařízení jako je vířivka a jiné. Pro klienty s omezenou pohyblivostí je velice užitečná stimulace povrchu těla, proprioceptorů ve sva-lech a šlachách a receptorů v kloubech, které informují mozek o poloze těla, a stimulace vestibulárního aparátu. Při snížené stimulaci omezeným pohybem může tento aparát časem dodávat mylné informace, nebo mozek může pak na běžné stimuly reagovat neadekvátně. Ale i klient ponechaný v nečinnosti může časem reagovat na pohyb strachem a odmí-

táním. Naopak klient, který je dobře stimulován a mozek má kvalitní informace o poloze těla a jednotlivých končetin, je pohyblivější, při pohybu jistý a celkově klidný a spokojený.

7. Měkká zóna

– plně polstrovaný prostor s víceúrovňovou podlahou, schody a rampami, kde mohou klienti experimentovat s prostředím a se svými možnostmi, podstupovat riziko v bezpečném prostředí. Vhodné prostředí pro všechny klienty, aby se svobodně pohybovali po překážkách a vyzkoušeli si své pohybové schopnosti a i přes své postižení si „zařadili“ a plně poznali, kde je hranice a omezení jejich postižení a co naopak dokážou. Lépe pak mohou využít zbylé schopnosti v praktickém životě.

8. Přenosné zařízení

– umožňuje přinést některé prvky snoezelenu za klientem, například do domácího prostředí. Příkladem je hmatová, sluchová, čichová, ale i zraková stimulace pomocí optických vláken atd. To je využitelné především v terénních službách, kdy terapeut dochází za klientem do domu, nebo v zařízeních s nedostatkem místa pro samostatný pokoj. Samozřejmě má své omezení a nevýhody, ale i tak je použitelné. A na trhu se objevují mobilní skříňky s vybavením pro snoezelen.

9. Virtuální prostředí

– pomocí interaktivního 3D zobrazení je možné nabýt zkušeností, které není možné získat v reálném prostředí. Spektrum programů je široké – od běžných aktivit, jako je virtuální nákup, až po např. skok padákem. Jistě je zajímavým zpestřením pro klienty především s fyzickým omezením.

10. Inkluzivní zóna

– je běžné prostředí, které vhodným vybavením umožní postiženému klientovi sdílet prostředí s většinovou populací. Inkluzivní zónou můžeme tedy nazvat i dětské hřiště zařízené multisenzorickými prvky s ovladači vhodnými i pro děti s kombinovanými vadami. Toto je velmi užitečný prvek pro začlenění lidí s postižením do majoritní společnosti, kdy na integraci není nikdy brzo a děti s postižením a bez postižení by měly běžně sdílet nejen dětská hřiště.

11. Pluralitní prostředí

– klienti přestanou vnímat neměnné prostředí jako podnětné. Prostor, byť multisenzorické, je zapotřebí obměňovat, aby se takzvaně neokoukalo.

12. Sociální prostor

– prostor pro setkávání s přáteli, rodinou, atd.

Snoezelen jako volnočasová aktivita nebo i jako terapie probíhá pouze dle potřeb klienta, fantazie terapeuta a jejich vztahu, vzájemného porozumění a záměru terapie. Snoezelen nepůsobí pouze na jednotlivé smysly, ale i na rozumové schopnosti klienta. Může být využit i pro rozvoj osobnosti, komunikačních schopností, socializaci a sociální interakci.

Při zadávání cíle a způsobu terapie se terapeut musí důkladně seznámit s biografickou anamnézou klienta, ve které nesmí chybět i detailní rozbor libých a nelibých podnětů, různé druhy reakcí a možnosti, jak nabídnout klientovi pocit bezpečí a jak ho utišit v případě, že by se v novém prostředí a v nové situaci necítil dobře. Druhým bodem je zadání cíle terapie. Cílem může být zklidnění při relaxaci, nebo naopak probuzení klienta z letargie „nastartování“ smyslů pro intenzivní vjemy. Snoezelen může podporovat i cíle speciální pedagogiky.

Z vlastní zkušenosti mohu popsat terapii probíhající v našem snoezelenu v Centru péče o handicapované ALKA. Našími klienty jsou převážně děti a mladí dospělí s kombinovanými vadami. Použití je však možné i u dětí v mateřských školách, u seniorů a u dalších cílových skupin. V našem centru jsme zbudovali bílou místnost (viz typ 1. výše). Je to poměrně malý okrouhlý prostor vystavěný do místnosti o rozměrech 3,5 x 3 m ze sádkartonu, jehož prakticky celou vnitřní plochu zabírá zvýšené lůžko naplněné PES kuličkami, pod kterým je umístěna vibrační podložka. Stěny jsou do výše ramen sedícího člověka polstrované, po celém obvodu je vytvořeno malé vypolstrované sedátko na úrovni lůžka. Místnost je vybavena ovládacím panelem, několika projektory (různé světelné efekty – UV záření, voda, oheň, hvězdičky, pohybující se obrazce, kaleidoskop, změny barev místnosti atd.), disko koulí, barevnými reflektory, reproduktory, BassShake systémem a přehrávačem, ale také klimatizací.

Terapie ve snoezelenu vedou pracovníci v sociálních službách. Každá vede terapii dle záměrů odpovídajících své profesi, zkušenosti a především potřebám klienta. Výhodné je, když mají kurz bazální stimulace, na jejímž konceptu by měly terapie budovat. Klientovi se nabízejí rozličné vizuální podněty pomocí projektorů. Vibrační lůžko klientovi dává hmatový počitek, který můžeme

»»» 38

Metoda Snoezelen

37 >>>

klientovi dodat i vkládáním různých hmatových „hraček“. Sluch se stimuluje rozličnou relaxační hudbou, na kterou reaguje vibrační podložka v lůžku (ta převádí hudbu na vibrace). U některých klientů je naopak používána hudba stimulační, rytmická. Čich se stimuluje éterickými oleji. V rámci terapií se poskytují klientům i zklidňující nebo povzbuzující masáže, diametrální masáž či masáž povzbuzující dýchání (z konceptu bazální stimulace). Tyto všechny způsoby stimulace mají hlubší význam pro klienta, než je na první dojem zřejmé.

Klienti většinou reagují s nadšením na novou terapii. Klient, který nefixuje zrakem předměty vložené do ruky, upřeně sleduje obrazce na stěně. Klienti s postižením zraku a/nebo sluchu mají v oblíbenosti vibrační lůžko a relaxační hudbu, která každého vzhledem k umístění reproduktorů na stropě úplně pohltí. Vibrace v lůžku jsou též velmi prospěšné klientům se spastickou formou DMO, kteří mají velké problémy s relaxací (uvolnění spastických svalů).

U klientů s DMO je terapie asi nejsložitější. Nejdůležitějším prvkem je diametrální masáž, po ní může následovat

zabalení uvolněných spastických končetin do deky nebo do nafukovacích dlah a případně i zatížení, které zabrání vystřelování končetin. Následuje fáze relaxace při hudbě a jemných vibracích do lůžka, které napomáhají relaxaci svalů a navozují klientovi příjemný pocit.

Snoezelen má především obohatit nabídku služeb pro klienty s těžkým postižením, ale prospívá všem, ať pro některé „jen“ jako volnočasová aktivita, pro jiné jako terapie zdravotní nebo jako sociální aktivizace. Terapie ve snoezelenu neobohacují jen klienty, ale i terapeuty. Pomáhají navazovat lepší vztah s klientem, s kterým projde touto terapií. Často jsou vidět projevy komunikace, které jsou v uzavřeném prostředí snoezelenu možná výraznější, možná se jen dají lépe odlišit jednotlivé reakce na určité podněty. Stává se i novým podnětem v práci a motivátorem k novým přístupům ke klientovi a k práci terapeuta.

Kateřina Tichá, DiS.

ergoterapeutka

(redakčně upraveno)

INZERCE

PROFESIONÁLNÍ ŘEŠENÍ PITNÉHO REŽIMU 21. STOLETÍ

Společnost **AG FOODS Group a.s.** jakožto přední dodavatel systémů pitných režimů, nápojů a potravin pro trh hromadného stravování přichází s unikátním konceptem, který řeší klíčové oblasti přípravy a výdeje nápojů. Navazuje tak na úspěšný systém UNASYS, který byl vyvinut pro detašovaná pracoviště, v rámci kterých dochází k převozu potravin a nápojů ze vzdálené centrální kuchyně. Tím došlo ke značné úspoře nákladů v oblasti lidských zdrojů i surovin.

To však byl pouze začátek. Systém Unasys byl doplněn mladší sestrou, systémem **Unasys Plus**, který posunul pomyslnou hranici zabezpečení pitného režimu opět o krok dále. Unasys Plus je směřován do nemocnic, domovů důchodců a dalších podobných provozů s decentralizovaným výdejem nápojů při plné automatizaci.

Srdcem systému je unikátní technologie Bianchi Lei SA, automat na výdej rozpustných nápojů s 12 tlačítkovou volbou, která je plně konfigurovatelná až po 5 druhů nápojů, dále pro různé varianty dle požadovaného množství nápoje. V automatu je možné kombinovat nejen různé varianty nápojů tedy čaje (slazené či neslazené dle chutí a potřeb strávníků či jednotlivých provozů), kávovinu, ale i polévky. To ocení zejména oddělení v okamžiku příjmu nových pacientů.

Hlavní přednosti nápojového systému:

- bez nákladů na distribuci vody
- bez nákladů na čas strávený přípravou nápojů
- bez nákladů na údržbu a čištění stroje
- 100% hygiena při přípravě a výdeji nápoje
- konstantní kvalita připravovaných nápojů
- přesné sledování počtu vydaných porcí.

UNASYS⁺
hospital drinks system *plus*

Pro více informací kontaktujte: jana.vodickova@agfoods.eu

Energetický audit

Také poskytovatelé sociálních služeb mohou dosáhnout na dotace z Operačního programu životní prostředí

Energetický audit se stal v oblasti energetického hospodářství zákonem daným fenoménem posledních let. Jeho podstatou je myšlenka efektivního využití energie a paliv zejména ve stavebních objektech s ohledem na životní prostředí a ekonomickou stránku věci.

Energetický audit obecně probíhá nejprve tak, že investorem – zákazníkem vybraný energetický auditor analyzuje a vyhodnocuje využití energií v posuzovaném předmětu auditu. V této fázi auditu je posuzován systém zásobování teplem, systém zásobování elektřinou, systém zásobování stlačeným plynem, systém zásobování plynem a parametrické vlastnosti stavebních objektů. Na základě získaných dat auditor (či skupina auditorů v rámci větších projektů) navrhne variantně soubor opatření, ta jsou následně posouzena z hlediska jejich ekonomické efektivity a z hlediska jejich vlivu na životní prostředí. V dalším kroku je provedeno doporučení energeticky úsporného projektu, při kterém jsou stanoveny jeho okrajové podmínky. Výstupem auditu je formalizovaná zpráva, která má jasně definovanou povinnou strukturu a náležitosti. Ta je potvrzena energetickým auditorem.

Při zpracování energetického auditu je nutno naplnit zákonné požadavky stanovené zejména zákonem č. 406/2000 Sb., o hospodaření energií, v platném znění a vyhláškou č. 213/2001 Sb. ve znění vyhlášky č. 425/2004, kterou se vydávají podrobnosti náležitostí energetického auditu.

Zákon č. 406/2000 Sb. stanoví i povinnost pro fyzické osoby, právnické osoby či další subjekty provést energetický audit při překročení limitů spotřeby energie. Tyto limity jsou přesně definovány v § 10 vyhlášky č. 213/2001 Sb. Další zákonné podmínky musí provozovatelé i vlastníci objektů sociálních služeb splňovat i z hlediska energetické náročnosti budov.

Energetickým auditorem se může stát fyzická osoba splňující řadu požadavků. Kromě způsobilosti k právním úkonům a trestní bezúhonnosti musí složit odbornou zkoušku a také splňovat požadavky na dosažené vzdělání a praxi v oboru. Akreditovaný auditor je pojištěn proti případné odpovědnosti za škodu a je za-

řazen na seznam energetických expertů. Tento seznam je dostupný např. on-line na stránkách Ministerstva průmyslu a obchodu ČR.

Vzhledem k tomu, že zákon č. 406/2000 Sb. zpracovává příslušné předpisy EU o omezení emisí a zvyšování úspor, staly se energetické audity logicky významnou a nedílnou součástí argumentace i dokumentace v projektech pro žádosti o dotaci z fondů EU. V aktuálním programovacím období 2007–2013 se jedná zejména o Operační program podnikání a inovace (OPPI) – program Ekoenergie, kde jsou podporovány projekty úspor a výroby energie z obnovitelných zdrojů pro podnikatelské subjekty, a dále Operační program životní prostředí (OPŽP), prioritní osa 3, kde je možné získat podporu zejména pro nepodnikatelské subjekty.

Energetické audity jsou tak zpracovávány pro konkrétní podporovatelné projekty. Na základě výsledku auditu jsou posléze projekty i hodnoceny z hlediska přínosů jak ekonomických, tak i environmentálních. Prakticky se však někdy stává, že je opomíjen žádoucí celostní pohled na energetickou problematiku zadavatele auditu a také potenciálního příjemce dotace, a audity se stávají zdrojem finančního profitu realizačních firem.

V současné době „poločasu“ programovacího období 2007–2013 se předpokládá vyhlášení výzev v programu OPPI Ekoenergie v první polovině roku 2012. S vyhlášením výzvy OPŽP 3.2.1 se počítá podle disponibilních zdrojů na podzim tohoto roku, přednostně budou dotace určeny pro zateplování veřejných budov. Možnými úspěšnými žadateli o dotace v OPŽP z oblasti poskytovatelů sociálních služeb jsou ve své podstatě všichni vlastníci či provozovatelé nemovitostí, ve kterých se tyto služby poskytují a které mají jistý potenciál energetických úspor (domovy pro seniory, domovy se zvláštním režimem, domovy pro osoby se zdravotním postižením, domy s pečovatelskou službou apod.). Obvykle se jedná zejména o zásahy do obálky budov, kde se řeší zlepšení tepelně technických vlastností obvodových konstrukcí (okna, dveře, zateplení fasády, zateplení stropní – střešní konstrukce atd.). Častou úpravou bývá i změna způsobu vytápění.

Poskytovatelé sociálních služeb byli častými žadateli o podporu v již pozastaveném programu Zelená úsporám, z něhož byli mnohokrát kvůli nízkému objemu disponibilních zdrojů vyřazeni. Plánovaná podzimní výzva je tak jednou z posledních možností v blízkém časovém horizontu, jak dosáhnout na dotační prostředky. V případě podávání těchto projektů do OPŽP však bude nutno provést úpravy žádostí včetně energetických auditů vzhledem k tomu, že podmínky obou programů jsou odlišné.

Význam seriózního přístupu k auditům stoupá v poslední době v souvislosti s rostoucími cenami energií i v souvislosti s aktuálními strategiemi Evropské unie 20-20-20 (do roku 2020 snížit potřebu energií o 20 %, snížit emise skleníkových plynů o 20 %, zvýšit podíl obnovitelných zdrojů energie o 20 %).

V roce 2010 byla vydána významná směrnice č. 2010/31/EU EPBD II – o energetické náročnosti budov. Její hlavní ambicí je výstavba budov „s téměř nulovou potřebou energií“ v roce 2020. V členských státech EU včetně ČR vstoupí v platnost nové předpisy a normy k dosažení jejích cílů 9. 7. 2012. V červnu 2011 byla nově vydána směrnice o energetické účinnosti, která stanoví mimo jiné nové povinnosti při využívání energií včetně povinných energetických auditů. To vše se zásadním způsobem dotkne i spotřebitelů energií na všech úrovních, investorů, provozovatelů i zpracovatelů energetických auditů.

Kvalitně zpracovaný energetický audit je významným nástrojem pro zadavatele jako seriózní, nezávislý, analytický základ o aktuálním stavu posuzovaného předmětu. Jeho součástí jsou ekonomicky podložené variantní návrhy na provedení nápravných opatření. V neposlední řadě velmi často slouží jako podklad pro zpracování projektové dokumentace. Aktuálně je významným povinným dokumentem při žádosti o dotace z EU. V blízké budoucnosti vzroste jeho význam v kontextu dosahování cílů a strategií EU.

Ing. Jindřich Syrový, MBA

+420 602 369 759

j.syrový@sigmin.cz

(redakčně upraveno)

Hodnocení zaměstnan

Jsmo schopni zhodnotit kvalitu vlastní práce? Poznáme odborné znalosti a pracovní schopnosti svoje, svých kolegů a spolupracovníků? Můžeme pracovní dovednosti trvale rozvíjet? Jak plánovat rozvoj lidských zdrojů?

V moderně řízených organizacích zaměstnanec přestal být pouhou pracovní silou, která plní dílčí úkoly, za něž dostává mzdu, a která svou poměrnou částí přispívá k naplnění celkového plánu. Jistě, základní povinnost pracovníka pracovat zůstává zachována, avšak jeho role se změnila. Z pozice **pasivní výkonné jednotky** se pracovníci dostávají na úroveň **aktivního tvůrce** a realizátora vizí organizace, jsou stále více zapojováni do rozhodovacího procesu, jsou jim svěřovány důležité pravomoci, stávají se hybnou silou organizace a velmi ceněným aktivem, lze je označit za největší bohatství organizace. Je tedy logické, že jedním z důležitých faktorů pro úspěch organizace je zajištění a udržení kvalitních zaměstnanců. Tento moderní, komplexní přístup k zaměstnancům nazýváme **plánování lidských zdrojů**. Podstatou je, že dříve převážně samostatné manažerské disciplíny (analýzy a plánování, technologie pracovního procesu, personalistika, hodnocení a odměňování zaměstnanců, vzdělávání, budování týmu apod.) se zde spojují v jeden celek, který má za cíl zajistit pro všechny pracovní pozice zaměstnance s potřebnou kvalifikací, motivací a charakterovými vlastnostmi. Zaměstnance, kteří musí být připraveni a ochotni přispět k úspěchu, a to jak individuálně, tak v týmu.

Chce-li jakákoliv organizace získat a udržet si zákazníky (v našem případě uživatele služeb), musí se nejprve naučit, jak si **získat, vyškolit a udržet vlastní zaměstnance**. Vzdělávání zaměstnanců přispívá ke zkvalitňování pracovních míst, vede k růstu výkonnosti a zvyšování konkurenceschopnosti. Kvalita pracovní síly umožní efektivnější využívání výsledků výzkumu, vývoje, nových technologií, vzdělávání zaměstnanců vytváří podmínky pro další rozvoj organizace, pro vývoj nových produktů a rozvoj služeb. Z dobrých a motivovaných pracovníků profituje jak samotná organizace, tak uživatel služeb, a samozřejmě také pracovník samotný.

Každé plánování lidských zdrojů musí vycházet z pravidelné analýzy současné situace, z **hodnocení zaměstnanců**. Velmi častým omylem nadřízených je domněnka, že hodnocení zaměstnanců má za cíl pouze stanovit výši jejich finanční odměny nebo hodnocením podložit rozhodnutí o ukončení pracovního poměru. Jde však o daleko širší problematiku. Systematické hodnocení zaměstnanců musí umožnit:

- analyzovat schopnosti a potenciál jednotlivých zaměstnanců, vyhodnotit úroveň pracovního výkonu zaměstnance, ukázat na slabé a silné stránky zaměstnance,
- posoudit znalosti, odbornost a odborný růst zaměstnance, zjistit jeho potřeby školení, stanovit jeho další vzdělávací potřeby,
- ukázat směr rozvoje zaměstnance pro jeho profesní či kariérní růst,
- definovat činnosti, které zajistí rozšíření znalostí a dovedností potřebných pro zlepšení výkonu zaměstnance, motivovat zaměstnance, sestavit jeho individuální vzdělávací plán,
- na podkladě individuálních vzdělávacích plánů plánovat rozvoj lidských zdrojů, sestavit vzdělávací plán celé organizace,
- vybírat kandidáty na konkrétní pracovní pozici,
- rozhodnout o přeřazení zaměstnance na jinou pozici, sestavit pracovní tým,
- zajistit či zlepšit komunikaci mezi nadřízeným a zaměstnanci, získat zpětnou vazbu od zaměstnanců,
- stanovit pravidla pro přímé a nepřímé odměňování zaměstnanců.

Základní a výchozí poznatek: **hodnocení musí být objektivní, musí pomáhat, nikoliv uškodit**. Každý správný manažer organizace by si měl ještě před spuštěním procesu hodnocení zaměstnanců osvojit tzv. „**Personální desatero**“ (zdroj: University of South Carolina a Massachusetts Institute of Technology):

1. Zaměstnanci musí znát a ztotožnit se s vizí a strategií organizace.
2. Definujte klíčové znalosti a schopnosti zaměstnanců, které jsou potřeba pro naplnění strategie, cílů a zdokonalení výkonu organizace; definujte klíčové schopnosti, které nejsou interně k dispozici a bude je třeba zajistit externě.
3. Hledejte nejlepší lidi pro dosažení cílů a dejte těmto osobnostem příležitost projevit své schopnosti.

4. Odhalte faktory, které udrží zájem pracovníků u definovaných cílů, které jsou potřeba pro naplnění strategie, cílů a zdokonalení výkonu organizace.
5. Přijměte fakt, že pracovníci mají rozdílné požadavky jak pracovní, tak soukromé, pravidelně provádějte analýzu současných a budoucích potřeb lidských zdrojů.
6. Vytvořte několik cest rozvoje kariéry s ohledem na požadavky pracovníků (např. kritéria postupu, systém rotace míst).
7. Vytvořte individuální plány rozvoje zaměstnanců, aby přinesly maximální hodnotu jak jednotlivci, tak i organizaci.
8. Pořádejte schůzky manažerů se zaměstnanci, podporujte komunikaci a sdílení znalostí.
9. Místo toho, abyste kladli příliš velký důraz na odměňování individuálního výkonu a schopností, spojte ocenění a hodnocení zaměstnanců s týmovou výkonností a kreativitou.
10. Hledejte možnosti rozvoje organizace prostřednictvím využití vnitřního potenciálu organizace, hledejte, podporujte a rozvíjejte talenty.

Hodnocení pracovníků nesmí být prostředkem k vyřizování osobních účtů, neslouží k dokázání „jak je ta kolegyně nemožná“. Hodnocení také nemá za cíl připravit nadřízenému podklady pro rozvázání pracovního poměru „s tím potížístou“. Naopak. **Hodnocení má ukázat potenciál osobnosti, silné a kladné stránky pracovníka. Hodnocení pomáhá odhalit rezervy pracovníka a má ukázat cestu, jakým způsobem lze rezervy odstraňovat. Na základě hodnocení se musí plánovat trvalý osobní rozvoj pracovníka a nastavit další profesní rozvoj.** Při hodnocení je třeba zajistit objektivitu, nezájatost, nadhled a znalost potenciálu a hranic pracovníka, hodnocení nesmí snižovat osobní důstojnost pracovníka. Dále je třeba eliminovat předsudky vyplývající z odlišného sociálního postavení či z rozdílnosti kultur, volit kritéria přiměřená dané práci. Nelze hodnotit schopnosti, které pracovník má, ale k výkonu své práce je nepotřebuje. Rovněž platí, že nadřízený nesmí v běžné praxi používat hodnocení takovým způsobem, aby pracovníka demotivovalo nebo aby narušilo jeho vztahy v týmu. S tím například souvisí, že pochvala by měla být vyjádřena veřejně, avšak kritika by měla být sdělena bez zbytečného prodloužení individuálně, v ústraní.

Nejrozšířenějším způsobem hodnocení je **hodnocení průběžné** (někdy také nazývané příležitostné či neformální). Jedná se o ústní předávání informací mezi nadřízeným a zaměstnanci typu „udělej to pořádně“, „zapomněla jste zapsat ošetřovatelskou intervenci do klientovy dokumentace“, „potřeboval/a bych nainstalovat nový software do našeho PC, abych mohl/a rychleji provádět dokumentaci“, „dnes jste přišel/a pozdě do práce, můžete mi to vysvětlit“, „tu prezentaci jste si skvěle připravil/a“ apod. Cílem průběžného hodnocení je především splnění běžných denních činností a povinností; četnost je nahodilá, podle potřeby. Pokud se nejedná o podstatné porušení pracovních povinností a pracovní kázně, tak se tento typ hodnocení nezapisuje na zaměstnaneckou kartu pracovníka.

Novým standardem v hodnocení zaměstnanců je **hodnocení pravidelné** (půlroční, roční), nazývané také systematické, řádné či formální. Takové hodnocení má předem pevně stanovený způsob provádění, musí se ho zúčastnit každý zaměstnanec a výsledky hodnocení se zapisují na osobní kartu zaměstnance. Pravidelné hodnocení se vždy týká celého období od předchozího hodnocení, kdy předchozí hodnocení slouží jako výchozí bod, se kterým porovnáváme aktuální skutečnosti. Četnost pravidelného hodnocení zaměstnanců si stanovuje organizace sama podle své potřeby, **nejdelší interval je jednou za 12 měsíců**. V následujících kapitolách se budeme zabývat pravidelným hodnocením zaměstnanců.

Při každém hodnocení si předem musíme položit otázky: Co budeme hodnotit? Na co se budeme ptát? Odpověď musí dát **stanovená hodnotící kritéria**. Každá organizace je jiná, každý zaměstnanec je jiný, každá pracovní pozice vyžaduje jiné hodnotící dotazy. Aby organizace skutečně dosáhla použitelných výsledků v procesu hodnocení, musí být hodnotící kritéria předem zveřejněná a musí být všem zaměstnancům jasná. Každý ředitel organizace by měl mít hodnotící dotazník zpracovaný a veřejně přístupný. Hodnotící kritéria pro sociální služby by měla vycházet z vize a cílů organizace, z komunitního plánu, plánu rozvoje organizace, standardů kvality v sociálních službách, norem, vnitřních směrnic organizace apod. Na základě těchto dokumentů si každá organizace nastavuje hodnotící kritéria sama a obvykle vychází z oblastí:

➤ 1. Organizačně-personální kritéria:

Souhrn základních povinných předpokladů, které pro každou pracovní pozici vyplývají z typu organizace a charakteru práce; zjišťuje se oprávněnost pracovníka vykonávat určitou práci. Zjednodušeně lze říci, že hodnocení podle těchto kritérií obvykle vede k jednoduchému výsledku, např. splňuje-nesplňuje.

- Podniková kritéria – vycházejí z typu organizace, vyplývají z jejích vnitřních podmínek, sledují především cíle, jichž chce organizace dosáhnout, souvisí s kulturou organizace, podnikovou filosofií, etikou apod.
- Individuální kritéria – vycházejí z charakteru práce, jsou volena ve vztahu k činnosti jednotlivých pracovníků, opírají se o analýzu pracovní pozice, popis práce, specifikaci nároků, zahrnují obvykle požadavky na kvalifikaci pracovníka (znalosti, dovednosti), zahrnují osobnostní charakteristiky pracovníka (osobnostní vlastnosti, schopnosti, postoje, potřeby).

➤ 2. Pracovně-sociální kritéria:

Souhrn požadavků na způsob provedení práce a na zapojení pracovníka do týmu; zjišťuje se schopnost pracovníka vykonávat určitou práci. Hodnocení podle těchto kritérií má povahu srovnávání či zařazování pracovníků do výkonnostních pásem.

- Obecná kritéria – jsou použitelná při hodnocení širokého okruhu pracovních míst. Patří sem např. kvantita a kvalita práce, přístup k úkolům a postoj k práci, chování pracovníka, odpovědnost za výsledky práce, dodržování pravidel, hospodaření s pomůckami apod.
- Specifická kritéria – zohledňují typické rysy určitých povolání či pracovních pozic. Patří sem např. dovednosti pro manažery (odolnost vůči zátěži, pružnost, otevřenost novým myšlenkám, rozhodnost, schopnost nalézat a prosadit řešení), pro obchodníky (analytické schopnosti, schopnost komunikace, přizpůsobení, pohotovost), pro kreativní pracovníky (kreativita, flexibilita, novátorství, vytrvalost, cílevědomost) apod. Pro pracovníky poskytovatelů sociálních služeb bychom sem mohli zařadit např. empatii, asertivitu, odolnost proti stresu a zátěži, komunikační schopnosti, flexibilitu apod.

Pro pravidelné hodnocení pracovníků se používá mnoho různých metod a více

či méně ověřených „vědeckých“ systémů, obvykle přizpůsobených konkrétní organizaci. Častý způsob provádění hodnocení je tradiční zaškrtávání políček či různé bodování v personálních hodnotících dotaznících (checklist), porovnávání zaměstnanců (na principu „kdo je lepší?“ s následným zařazením na odpovídající pozici na žebříčku zaměstnanců) či jejich přímé zařazování do výkonnostních pásem (např. do 5 pásem: 10 % nejhorší, 20 % špatní, 40 % průměrní, 20 % dobří, 10 % výborní). Také se používají formuláře se slovním hodnocením, kde jak pracovník, tak jeho nadřízený musí hodnocení zformulovat a zapsat. Nevýhodou podobných hodnocení je obtížné a zdouhavé vyhodnocování; katastrofa obvykle nastává v případě, že pracovníci nemají potřebné vyjadřovací schopnosti a vytvoření smysluplné věty je nedostižný ideál.

Není cílem tohoto článku popisovat a detailně rozebírat jednotlivé metody hodnocení. Mojí snahou je vyhnout se složitým procesům hodnocení, které používají podivné formulace, stupnice, tabulky, obrázky a vzorečky. Chtěl bych přiblížit proces hodnocení zaměstnanců co nejvíce běžnému praktickému využití; pro zapálené personalisty připojuji seznam doporučené literatury.

V poslední době se pravidelné hodnocení zaměstnanců přeneslo do elektronické podoby, kdy vyplnění dotazníku zabere několik málo minut a výpočetní technika společně s hodnotícím softwarem udělá zbývající práci. Předpokladem pro její použití je precizní dotazník, který musí být standardizován, který sjednocuje hodnotící dotazy do několika klíčových oblastí a který pro hodnocení používá předem definovaná hodnotící kritéria. Odpovědi lze jednoduše zadávat kliknutím myši nebo z klávesnice počítače. Je samozřejmé, že samotný hodnotící program musí být uživatelsky přátelský, musí jednoduše klást otázky a pomocí vysvětlivek, piktogramů či ikon napomáhat hodnotiteli při zadávání odpovědí.

Pro počítačové využití se výborně osvědčilo hodnocení, které používá rys **kompetenčního modelu** a je založeno na hodnocení **pracovního výkonu a schopností** pracovníka, nikoliv na hodnocení jeho osobnosti. Kompetenční model je ucelený soubor hodnotících dotazů, které vycházejí z již představených kritérií hodnocení. Nastavená kritéria v kompetenčním modelu hodnotí pracov-

»»» 42

Hodnocení zaměstnanců

41 >>>

níka v několika oblastech, tzv. **klíčových kompetencích**:

1. **Vstupní kompetence** jsou přesně definované všechny požadavky určité pracovní pozice, které musí splňovat každý, kdo takovou pozici zastává. Nejvýznamnějšími vstupními kompetencemi jsou kvalifikace (vzdělání a rozvoj znalostí, praxe, výcvik a zkušenosti), znalosti (technické nebo odborné) a dovednosti (manuální nebo duševní) a jakékoliv osobní vlastnosti potřebné pro výkon práce.
2. **Procesní kompetence** jsou požadavky, které na pracovníka klade práce a pracovní výkon. Patří sem duševní úsilí, přístup k úkolům a svěřeným věcem, způsob řešení problémů, originalita, kreativita, jednání s lidmi, adaptabilita. Dále sem patří fyzické faktory, jako je fyzické úsilí, pracovní podmínky a nebezpečí nebo rizika spojená s prací.
3. **Výstupní kompetence.** Jedná se o charakteristiku osobnosti a hodnotí se zde přínos pracovníka ke konečným výsledkům práce. V úvahu zde přichází odpovědnost za výsled-

ky, kvalitu, prodej služby, zisk, odpovědnost za zdroje (lidé, majetek, peníze), pravomoci k rozhodování a důsledky možných chyb.

4. **Sociální kompetence.** Sem řadíme manažerské schopnosti, schopnost komunikace a kooperace, dovednost přimět ostatní táhnout za jeden provaz. Mezi sociální kompetence řadíme např. aktivní podíl na společné práci, respektování schopností, představ a názorů druhých včetně umění kompromisu, schopnost dávat ocenění a zpětnou vazbu, sdílet vědomosti a dovednosti, přijímat a delegovat úkoly, nevyhýbat se problémům a řešit je.

Je potřebné zdůraznit, že kompetenční model hodnotí celou řadu kritérií a že pro zastávání jakékoliv pracovní pozice by mělo být splněno předem známé minimum bodů ve všech klíčových kompetencích. Velmi zde záleží na samotné organizaci, na jaké kompetence klade absolutní důraz a nad jakými kompetencemi dokáže „přivírat oči“. Např. pracovník má vynikající odborné znalosti a je rozený vůdce, ale neplní-li kompetence procesní (např. trvale odvádí nekvalitní práci) a výstupní (např. je lehkovážný,

nezodpovědný), měl by být celkově (pro konkrétní pracovní pozici) hodnocen jako neperspektivní, nevhodný, měla by mu být doporučena jiná pracovní pozice. V každém případě by se měla pro takového pracovníka prostřednictvím osobních cílů a individuálního vzdělávacího plánu hledat cesta k nápravě.

Každé hodnocení zaměstnance by mělo obsahovat tři na sebe navazující části:

1. Hodnocení pracovních výsledků zaměstnance (vícezdrojové hodnocení).
2. Pohovor se zaměstnancem, shrnutí výsledků hodnocení, formulace závěrů, stanovení osobních cílů.
3. Individuální vzdělávací plán.

Uvědomte si, že jakýkoliv typ hodnocení nedává a ani nemůže dát odpověď na otázku, zda je hodnocený pracovník způsobilý k výkonu pracovní pozice. Způsobilost je třeba posuzovat podle jiných kritérií, např. prvotní kvalifikace zaměstnance, zdravotní předpoklady, bezúhonnost apod.

Ing. Jiří Herman

Akreditovaná vzdělávací instituce T.I.G.E.R.

www.tigeragency.cz

INZERCE

Bezbariérová úprava

domova důchodců Filipov

Budova našeho domova byla založena koncem 19. století jako klášterní zařízení, v roce 1971 byla stavba adaptována a přizpůsobena sociálním účelům. Vznikl tak domov důchodců, který má k dnešnímu dni kapacitu 100 lůžek. Vzhledem ke stáří budovy bylo potřeba řešit úpravy týkající se bezbariérového přístupu do budovy, jelikož nejen obyvatelům na vozíčku, ale i špatně mobilním dělá chůze po schodech problémy.

Rozhodli jsme se proto oslovit firmy zabývající se touto problematikou, aby nám rychle a snadně pomohli naší situaci vyřešit s ohledem jak ke stáří budovy, tak i požadavkům ubytovaných a ošetřujících personálu.

Na akci pořádané APSS ČR jsme potkali partnera asociace – společnost Pinnot CZ, s. r. o.

Tato česká firma s celorepublikovou působností je výhradním dovozcem stavebnicového systému nájezdů a protiskluzových řešení značky Excellent Systems pro Českou a Slovenskou republiku.

Během pár dní nás navštívil jejich obchodní konzultant a navrhl řešení, které vyřešilo daný problém na malém, komplikovaném prostoru. náš nový nájezd (<http://www.pinnot.cz/realizace/category/98-najezd-s-mezipodestou-domov-duchodcu-filipov>) oceňují jak obyvatelé a personál domova, tak návštěvy, které nyní mají možnost bezpečně vyjet ven se svými nejbližšími.

Společnost Pinnot CZ řeší stavebnicovým systémem nejenom velké individuální nájezdy (jako u nás), ale i prahové nájezdy (např. na balkony a terasy) a také protiskluzová opatření ve sprchových koutech či společných koupelnách. Více realizací v domovech po celé ČR můžete vidět na www.pinnot.cz v kategorii realizace. Tímto děkujeme společnosti Pinnot CZ, s. r. o., za její vstřícný přístup a přejeme jí hodně dalších spokojených zákazníků.

**Za Domov důchodců Filipov
Bc. Jan Sembdner, ředitel**

PINNOT
svět bez bariér

**Více informací o společnosti Pinnot CZ, s. r. o.,
naleznete na www.svetbezbarier.cz.**

Všichni členové ASPSS ČR mají do konce roku 2011 nárok na 5 % slevu pro všechny produkty dodávané společností Pinnot CZ, s. r. o.

Kontakty:

Pinnot CZ, s. r. o. • Rudé armády 646/47 • 683 01 Rousínov
www.pinnot.cz • Tel.: 800 707 777 • E-mail: info@pinnot.cz

Aktivizace všedního dne

několik myšlenek k aktivizaci

(1. část)

Důraz na individualitu, její rozvoj a aktivitu, tak charakteristický pro dnešní dobu, se přirozeně přenáší i do oblasti sociálních služeb. Tradiční systém léčby a péče je postupně nahrazován individualizovanou podporou. Podstatnou součástí tohoto procesu je hledání vhodných přístupů k lidem s postižením a způsobů práce, které by v nich podpořily vlastní aktivitu.

Pojem aktivizace se rozšířil s novým zákonem o sociálních službách, který ji vymezuje jako jednu z činností poskytovaných v sociálních službách. Podle Mgr. Hanuše, ředitele odboru sociálních služeb a sociálního začleňování MPSV, který se na přípravě zákona podílel, neexistuje přesná definice, co to aktivizační činnosti jsou – záměrem tvůrců zákona bylo vytvořit pouze určitý rámec, který by poskytovatelé zaplnili dle svých představ; obecně se ale jedná o soubor činností vedoucích k nastartování aktivity, která povede k sociálnímu začleňování nebo také naučení se strategiím pro zvládání těžkostí, které jsou s handicapem spojeny.

Zákonná definice je tedy dosti široká. Domnívám se, že tato výhoda není v praxi dostatečně využívána. Na internetových stránkách poskytovatelů i v diplomových pracích studentů je aktivizace zmiňována většinou ve spojení s volnočasovými aktivitami. Zejména v pobytových zařízeních se uplatňují specializovaní odborníci, kteří pro klienty vytvářejí různé aktivizační programy. Někde jsou to ergoterapeuti a pedagogové volného času, jinde přímo aktivizátoři. Nabídka činností pro klienty je nesmírně široká – od sportu a hudby přes ruční práce a mozkový jogging až k arteterapii a ekoterapii. Souhrnně řečeno jde o řízené společensko-kulturní aktivity, které bezesporu mají svůj význam a účinnost. Jsou však „vysokoprahové“ a od klientů vyžadují alespoň určitou úroveň motivace, pozornosti, sociálních dovedností. Proto bývají většinou dostupné pouze lidem s lehčími typy poruch. Nikde v zákoně se ovšem nemluví o tom, že by nějaká skupina klientů měla být z aktivizačních činností vyjmuta, ať pro svůj věk či míru znevýhodnění. Klienti s kombinovaným postižením nebo upoutaní trvale na lůžko mají stejné právo na pozornost a podněty ze svého okolí jako ostatní. Potřebují ale jiný přístup a jiný typ aktivit, než jsou ty výše zmíněné.

Ne všichni poskytovatelé mají pro práci s těmito klienty pracovníky vyškolené ve vhodných technikách (například v bazální stimulaci), ne všude se již uplatňuje preterapie. Tam, kde si personál neví rady, nastupuje speciální pedagog nebo psycholog. Záměrem tvůrců zákona ale jistě nebylo delegovat aktivizační činnosti do rukou odborníků, kteří jsou v zařízení početně zastoupeni nejméně. Aktivizovat klienty totiž mohou všichni pracovníci služby (včetně ředitele a kuchařek); odborníci by měli být především iniciátoři, školitelé a garanty. Pojďme se podívat na to, co jiného než volnočasové činnosti by se ještě pod slovem aktivizace mohlo skrývat.

Vyjdeme-li z pojmu samotného, musí nás napadnout aktivita, tedy činnost nebo činnost. Biologickým východiskem k vymezení jeho obsahu pak může být skutečnost, že ze všech živočichů se člověk dostal ve svém (evolučním) vývoji nejdál. To bylo umožněno mimo jiné tím, že velice efektivně využíval mozek a vytvořil specifický způsob komunikace. Vzhledem k tomu, jak značně se v posledních letech rozšířily naše poznatky z oblastí neurologie a neurobiologie, víme více o fungování lidského mozku a lépe tak rozumíme i tomu, jak ho rozvíjet. Pro rozvoj mozku je nutná jeho aktivita a platí, že čím více ho člověk používá, tím více se mozek rozvíjí. Podstatou je tvorba nových spojení – synapsí – mezi jednotlivými mozkovými buňkami. Pokud člověk užívá mozek nezvyklým způsobem, mezi mozkovými buňkami se buď vytváří nové spoje, nebo se ty dosavadní – byť poškozené – prohlubují. Neznamená to, že by člověk zrovna musel skládat symfonie nebo řešit složité matematické úlohy, stačí tvořivě přemýšlet. Z fyziologického pohledu je tedy aktivizací jakákoli situace, ve které je mozek nucen zpracovávat buď nové podněty, nebo s těmi známými zacházet jiným způsobem. Výzkumy dokazují, že mozek, který pracuje pouze ve stále stejných schématech a nerozvíjí se, je například mnohem více ohrožen demencí. Z psychologického

hlediska je potom s pojmem aktivizace spojena lidská potřeba vnímat, poznávat a ovládat sebe a své okolí.

Z výše uvedeného vyplývá, že aktivita, potažmo aktivizace, je vždy spojena s novými, neobvyklými podněty. U většiny klientů je schopnost zajistit si dostatečné množství podnětů z okolí oslabena, je třeba jim proto podněty nabídnout nebo zprostředkovat. Druh a intenzita podnětů musí být ovšem přiměřené klientovu stavu. Stejně jako je nutné posuzovat individuálně potřeby jednotlivých klientů, musíme realisticky zvažovat i jejich možnosti. Zatímco pro relativně soběstačného klienta je aktivizací pletení košíků a výlet na hrad, může být pro člověka s pokročilou demencí stejně silným zážitkem masáž nohou.

Slovo aktivizace snad může vyvolat dojem, že by jeho obsahem měly být především všelijaké sofistikované činnosti, tedy například vzdělávací, zábavné, terapeutické a rehabilitační programy. Ty do ní bezesporu patří, ale byla by škoda omezit se ve svém chápání aktivizace jen na ně. Podle sociologů zabírají podobné aktivity v životě běžného Evropana asi 12 % času. Ve zbylém čase studujeme, pracujeme, staráme se o sebe a o domácnost. Den klienta vyplněný v dobré víře převážně řízenými aktivizačními programy má tedy jinou strukturu než den běžného člověka.

Zde se nabízí dvě otázky: jak aktivizovat i mimo připravené činnosti a kde stále brát ty nové podněty? Odpověď není složitá. Pokud za aktivizační budeme považovat jakoukoli činnost, jejímž výsledkem je aktivita klientů, značně se rozšíří možnosti toho, co lze v rámci aktivizace dělat a tím i možnosti veškerého personálu se do ní zapojit. Doporučila bych vycházet z přirozených situací, které se normálně dějí a které přicházejí ad hoc – sebeobsluhou počínaje a náhodným setkáním na chodbě konče. Zaměřením se na každodenní a obvyklé věci přináší situace, které lze uchopit neotřelým způsobem a poskytovat tak nové podněty, na které může klient reagovat. Nejde samozřejmě o výsledek jako o samotný proces interakce.

Konkrétní příklady, jak takový přístup může fungovat v praxi, bych vám ráda nabídla v navazujícím článku v příštím čísle časopisu Sociální služby.

Mgr. Jana Medlíková
smejana@email.cz

Šikovné ruce našich seniorů pro radost a potěšení

XII. ročník soutěžní výstavy proběhl ve dnech 16.–19. 6. 2011 na Výstavišti v Lysé nad Labem v rámci výstavy Senior – Handicap: aktivní život 2011 a Růžová zahrada. Výstavy se zúčastnilo 24 organizací pečovatelských služeb, 63 domovů pro seniory, 23 klubů pro seniory, ZO SPCCH, Společnost Parkinson České a Slovenské republiky a další jednotlivci, celkem se do soutěže zapojilo 1072 seniorů z celé republiky a ze Slovenska.

Několik zajímavých čísel: ve věku nad 80 let vystavovalo 193 soutěžících (18 %), ve věku nad 90 let 43 (4 %) a nejstarším účastníkem ve věku 99 let byla paní Františka Fišerová, z Domova pro seniory, Praha 1.

Návštěvníci si mohli prohlédnout 3837 vystavených prací – fotografie, literární práce, počítačové prezentace a tradičně nejvíce zastoupené ruční práce v pestré přehlídce různých technik, řemesel a zajímavých nápadů. Velice oblíbené jsou stánky s ukázkami technik, kde lze získat potřebné informace, zkušenosti a zároveň je možnost vyzkoušet na místě – např. paličkování, vyšívání, cizelování, drátování nebo pletení z papíru. Letos poprvé se mohla veřejnost blíže seznámit i s technikou quilling (práce s papírem), podívat se, jak si vytvořit obrázek z pergamánu nebo jak ozdobit vejce či přání slámou. Velkou inspirací je určitě využití odpadového materiálu, jako jsou pet lahve, čajové sáčky, novinový papír, použité látky apod. k tvorbě dekorativních předmětů.

Zahájení výstavy 16. 6. 2011 a dvou slavnostních programů s předáváním cen autorům vyhodnocených prací v pátek dne 17. 6. se zúčastnili vážení hosté a osobnosti české politiky: senátor

MUDr. Pavel Lebeda, náměstek ministra MPSV Ing. David Kafka, Mgr. Monika Válková, PaedDr. Milan Němec, radní Středočeského kraje Mgr. Zuzana Jenschke Stöcklová, Ing. Renata Kainráthová za APSS ČR, předseda ČAPS PhDr. Jindřich Kadlec, starosta města Poděbrady PhDr. Ladislav Langr a mnoho dalších. Na obou programech bylo oceněno více než 60 prací a předána mimořádná ocenění: Cena ministra práce a sociálních věcí, Cena hejtmana Středočeského kraje, Cena náměstka hejtmana Středočeského kraje, Cena APSS ČR, Cena ČAPS. Cena Asociace poskytovatelů sociálních služeb byla udělena Domovu Modrý kámen, Mnichovo Hradiště, ocenění si převzala ředitelka Bc. Marie Smutná od Ing. Renaty Kainráthové, viceprezidentky APSS ČR pro terénní služby. Pořadem provázela Eduard Hrubeš a v programu vystoupili Jožka Šmukař za doprovodu cimbálu a taneční orchestr TOX. Výsledky soutěže a fotografie si můžete vyhledat na stránkách www.centrum-podebrady.info.

Poděkování a obdiv patří všem vystavujícím za vytvoření nádherné výstavy, která je přehlídkou dovednosti, šikovnosti a umu našich seniorů. Proto byli všichni obdarováni pamětním listem, odznakem a tužkou s logem „Šikovných rukou“. Po-

skytovatelům byla věnována keramická sluníčka, která vyráběli klienti Domova Na Hrádku z Červeného Hrádku.

Současně se soutěží pro seniory byla vyhlášena soutěž i pro mladší handicapované výtvarníky „Svět mých radostí“ Výstavištěm v Lysé nad Labem. Tradiční se již stalo uspořádání dětské výtvarné soutěže. Letos ve spolupráci se ZUŠ F. A. Šporka v Lysé nad Labem. Vyhodnoceným jednotlivcům byly ceny předány v neděli společně s Cenou návštěvníka výstavy, kdy návštěvníci v průběhu výstavních dnů hlasovali v anketě pro práci, která je nejvíce zaujala.

Každý ročník soutěže je jiný, něčím výjimečný. Ten letošní byl bohatý na zajímavá setkání jak mezi seniory, hosty, návštěvníky, tak mezi námi poskytovateli služeb. Navázala se nová přátelství, rozšířila se spolupráce. Jedinečným setkáním spojeným s navazáním hlubší spolupráce byla setkání Společnosti Parkinson České republiky zastoupené předsedou JUDr. Karlem Skořepou a předsedkyní Společnosti Parkinson Slovensko Zuzanou Michálkovou, která převzala v letošním roce za svou práci ocenění z rukou prezidenta Slovenské republiky.

Chtěla bych poděkovat všem vedoucím zařízením, sociálním pracovníkům, ergoterapeutům za skvělou spolupráci. Výstava nám opět přinesla mnoho inspirace do další práce. Velice si vážím vstřícnosti a ochoty všech spolupracovníků, protože je vidět, že jim leží na srdci spokojenost a kvalita života klientů. Výstava Šikovné ruce našich seniorů je velkou motivací pro naplnění volného času seniorů různými aktivitami, které přispívají ke zlepšení jejich psychického a zdravotního stavu.

Co říci závěrem: z ohlasu návštěvníků a letošní velké návštěvnosti výstavy lze konstatovat, že šlo o akci ve všech směrech vydařenou. Šťastný byl výběr červnového termínu výstavy a propojení s výstavou růží, jež přilákala také mnoho svých příznivců. Děkujeme Středočeskému kraji, který nás finančně podpořil, Výstavišti v Lysé nad Labem a všem ostatním spolupracujícím a sympatizujícím organizacím. Těšíme se na setkání s vámi na XIII. ročníku soutěže v červnu 2012.

Emílie Třísková, ředitelka
Věra Součková, organizátorka soutěže
Centrum sociálních a zdravotních služeb
Poděbrady, o. p. s.

Konference **SENIOR LIVING**

letos nabídne nová témata

Ve dnech 8.–9. listopadu 2011 se v Českých Budějovicích v DK Metropol uskuteční již VI. ročník konference SENIOR LIVING. Na konferenci, která se zabývá seniorskou problematikou v celé její šíři, se sejdou renomovaní architekti a projektanti i odborníci na kvalitu života seniorů.

Kvalita života ve stáří

Otázce kvality života ve stáří se bude na českobudějovické konferenci věnovat dvacet odborníků z různých oborů. Konferenční program bude rozdělen do tematických bloků, mezi nimiž bude novinkou blok Senioři a média. Během něj představí šéfredaktor Českého rozhlasu České Budějovice rozhlas jako fenomén mezi seniory. „*Téma, které chci na konferenci SENIOR LIVING otevřít, je shrnuto v samotném titulku mého příspěvku - Je čas na Český rozhlas! Jde pochopitelně o mírnou nadsázku, neboť chuť poslouchat Český rozhlas není věkem nijak determinována a v široké nabídce stanic Českého rozhlasu jsou témata pro posluchače rozličného věku, zaměření, vzdělání, sociálního postavení, apod. Realitou je však fakt, že Český rozhlas, a pro jeho regionální okruhy to platí bez výjimky, rezonuje spíše s posluchači staršími, kteří nevnímají program jen jako zvukovou kulisu, zajímá je obsah, akcentují mluvený projev a jejich život je emočně spojen s místem, kde žijí,*“ přibližuje Libor Soukup.

Letošní rok vyhlásila Rada ministrů EU jako Evropský rok dobrovolnictví, takže ani na konferenci SENIOR LIVING nebude toto téma chybět. O své zkušenosti se podělí např. Lenka Motlová ze Zdravotně sociální fakulty Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích, která pomáhá s realizací dobrovolnického programu v českobudějovické nemocnici. Objasní přínos dobrovolníka v nemocnici a představí jeho činnosti a možnosti zapojení ve zdravotnickém zařízení. Dalšími zajímavými přednášejícími z praxe budou Jan Rada z České maltézske

pomoci nebo Helena Kubů z občanského sdružení Remedium Praha.

V úvodním bloku konference zazní v současnosti velmi aktuální témata jako návrh státní koncepce bydlení na roky 2014 až 2020 nebo vývoj sociálních služeb pro seniory v České republice, který představí předseda Asociace poskytovatelů sociálních služeb ČR Jiří Horecký.

O bydlení seniorů

I v letošním roce přislíbil svou účast na konferenci architekt Vlado Milunić, známý stavbou Tančícího domu v Praze, který má s výstavbou bydlení pro seniory dvacetiletou zkušenost. Zdeňka Lhotáková z Fakulty architektury VUT v Brně přiblíží úpravu a vybavení koupelen, WC a kuchyní pro potřeby seniorů. Dalšími tématy budou konverze venkovských objektů pro potřeby seniorů nebo svépomocný model bydlení doplněný praktickými příklady fungování tohoto modelu ve Švédsku a Německu.

Staňte se i Vy tím, kdo podporuje aktivní život seniorů v České republice

Konference SENIOR LIVING je jedním z hlavních nástrojů, kterým chce společnost Ledax, o. p. s., podnítit diskuzi na téma seniorské problematiky. V této souvislosti hledá společnost partnery a nabízí možnost prezentovat se nejen v rámci konference, ale i v rámci dalších aktivit společnosti Ledax, o. p. s.

**Předběžný program a aktuální informace nejen o konferenci jsou k dispozici na www.ledax.cz.
Zájemci o účast na konferenci SENIOR LIVING se mohou přihlásit do 21. října 2011
na e-mail: konference@ledax.cz.**

Obecní úřad

jako zástupce při uzavírání smlouvy o poskytnutí sociální služby

V únoru 2011 vydalo Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR, s podpisem ředitele odboru sociálních služeb a sociálního začleňování, Doporučený postup č. 1/2011 k zastupování osob, které podle lékařského posudku ošetřujícího lékaře nejsou schopny samy jednat a nemají zákonného zástupce. Doporučený postup byl rozeslán ředitelům krajských úřadů a tajemníkům obecních úřadů obcí s rozšířenou působností, pro jejichž potřebu byl vydán. Doporučený postup není snadno dohledatelný na internetu; dostupný je kvalitní rozbor jeho významu, a to na webových stránkách Krajského úřadu Královéhradeckého kraje,¹ který se vypořádal i se závazností materiálů takovéto povahy.

Doporučený postup se vztahuje ke zvláštnímu typu zákonného zastoupení, které zakládá zákon o sociálních službách² v ustanovení § 91 odst. 6., totiž zastoupení potenciálního uživatele sociální služby, který není s to sám jednat a nemá zákonného zástupce, při uzavření smlouvy o poskytnutí sociální služby. Zastoupit jej má obecní úřad obce s rozšířenou působností (dále také jen obecní úřad).

Doporučený postup přináší nad rámec zákonného textu tyto informace:

1. Zastoupení se má vztahovat jen na situace vyžadující akutní poskytnutí sociální služby, neodkladné řešení sociální situace osoby. Nemělo by se jednat o dlouhodobé zastupování. „Rozhodně se nejedná o situaci uzavírání dodatků ke smlouvám či prodloužování smluv.“
2. Jde o situace, kdy nelze smlouvu uzavřít jiným způsobem, který je uveden zejména v ustanoveních § 26 až 42 občanského zákoníku³. To znamená například skrze opatrovníka ustanoveného podle ust. § 29 občanského zákoníku, zástupce na základě plné moci, pomocí kompenzačních pomůcek či asistenta.
3. Situace pro možnost využití je třeba vykládat restriktivně.
4. Je třeba zjistit, zda osoba skutečně nemá zákonného zástupce.

VEŘEJNÝ OCHRÁNCE PRÁV
OMBUDSMAN

5. Obecní úřad zastupuje statutární zástupce nebo jím pověřený zaměstnanec.
6. Aby mohla být smlouva uzavřena kvalitně, pracovník obecního úřadu má právo být seznámen se všemi okolnostmi a informacemi, které souvisí s poskytováním sociální služby, a musí zkontrolovat obsah a náležitosti smlouvy (včetně například případných nepřiměřených výpovědních důvodů ze strany poskytovatele sociální služby či protizákonné výše úhrady za službu). Jinými slovy, uzavření smlouvy neznámá pouze poskytnout razítko a podpis.
7. Obecní úřad musí odmítnout podepsat smlouvu, která poškozuje práva osoby.

Některé závěry plynoucí z doporučeného postupu jsou kontroverzní. To není novinka v tom smyslu, že samo zákonné ustanovení přinášelo v určitých momentech nejasnosti (možný střet zájmu, rozsah oprávnění, vztah k obecné občansko-právní úpravě) a i veřejný ochránce práv ministerstvo vyzýval k jejich řešení.⁴ V tomto smyslu je tedy publikace názoru ministerstva krokem k ujasnění situace.

Krajský úřad doplnil doporučený postup o odkazy na zdroje právních názorů a výkladových vodítek v literatuře a doporučení Rady Evropy, jež pomáhají zorientoval se v problematice na vyšší úrovni, a dále upozornil na citlivost zvláště následující pasáže doporučeného postupu: „Rozhodně se nejedná o situaci uzavírání dodatků ke smlouvám či prodloužování smluv. Pokud tedy dochází k situaci, že poskytovatel chce s uživatelem podepsat novou smlouvu, která bude nahrazovat stávající platnou smlouvu, nebo uzavřít dodatek ke stávající smlouvě, nejedná se již o uplatnění § 91 odst. 6 zákona! V takovém případě platí podepsaná smlouva a poskytovatel musí oslovit zákonného zástupce, opatrovníka.

V případě, že uživatel není zbaven způsobilosti k právním úkonům a nemá stanoveného opatrovníka, je nezbytné, aby odborní pracovníci obecního úřadu obce s rozšířenou působností a poskytovatele sociálních služeb posoudili daný stav a iniciovali procesy vedoucí ke standardnímu způsobu zákonného zastoupení podle ustanovení občanského zákoníku.“ Krajský úřad konfrontuje tento postup s rozšířenou praxí používání zvláštního zákonného zastoupení i na uzavírání dodatků ke smlouvám, jež má předcházet nadbytečnému využívání institutu zbavení/omezení způsobilosti k právním úkonům.

Pro detailní seznámení s argumenty pro i proti odkazují na vyjádření krajského úřadu. Negativa lze shrnout tak, že restriktivní přístup při používání zastoupení obecním úřadem může vést k obcházení občanského zákoníku a ke konání formálních úkonů lidmi, kteří sice nemají způsobilost k právním úkonům omezenou, ale fakticky nejsou schopni právně jednat, či může na cestě k ustanovení opatrovníka docházet k mechanickému podávání návrhů na zbavení způsobilosti k právním úkonům – znamenajícím porušením aktuálních trendů, jež mají povahu i mezinárodněprávních závazků České republiky.

Nadužívání institutu zbavení způsobilosti k právním úkonům je stále reálný problém dneška v Česku – ať už jako výsledek plošného zbavování namísto omezování v minulosti, či jako současná liknavost soudů pružně dřívější rozhodnutí přezkoumávat. Konstituuje se tím řada nespravedlností i – v právním jazyce – porušení práv lidí s postižením, jež by při jejich větší připravenosti využívat právních nástrojů obrany vedly k častějšímu poskytování náhrady škody či přiměřeného zadostiučinění ze strany České republiky.⁵

¹ http://www.kr-kralovehradecky.cz/assets/krajsky-urad/socialni-oblast/socialni-sluzby/metodicke-materialy/Stanovisko-KU-k-DP-I-2011-MPSV_2.pdf (navštíveno 9. srpna 2011)

² Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů.

³ Zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

⁴ Viz Zpráva z návštěv zařízení sociálních služeb pro seniory (srpen 2007), body 166, respektive 136 a násl.; dále také přístupná na <http://www.ochrance.cz/ochrana-osob-omezenych-na-svobode/dokumenty/souhrnne-zpravy-z-navstev/>.

⁵ Čl. 12 Úmluvy o právech osob se zdravotním postižením, č. 10/2010 Sb. m. s.

Faktem ovšem je, že i za současného právního stavu mohou obecní úřad a poskytovatel sociální služby se ctí řešit to, že zastoupení obecním úřadem dle zákona o sociálních službách může být pouze krátkodobé, nikoli pro pozdější právní úkony po nástupu do sociální služby. A to buď návrhem na ustanovení opatrovníka ad hoc dle ust. § 29 občanského zákoníku nebo návrhem na potřebné omezení způsobilosti k právním úkonům. Dokud nezačne platit nová legislativa, jiné nástroje ochrany nejsou k dispozici.

Kritikové názoru prezentovaného ministerstvem v doporučeném postupu mohou být snadno podezíráni z pohodlnosti, že se jim zkrátka další kroky činit nechce. Jinak nelze vyložit nečinnost, uvážíme-li, že uzavřením smlouvy o poskytnutí sociální služby „život“ klienta

– krom zvláštních životních situací – nekončí. Že bude i nadále zapotřebí jeho právního jednání. Obšírněji úvahu rozvádí autor Michalík, na jehož práci⁶ Krajský úřad Královéhradeckého kraje rovněž odkazuje.

Ptáme-li se, kdo je povolán řešit situaci klienta, který sice má čerstvě uzavřenou smlouvu o poskytnutí sociální služby, ovšem fakticky nemá způsobilost k určitým důležitým právním úkonům, můžeme hledat odpovědi ve zveřejněných doporučeních veřejného ochránce práv.⁷ U souvisejícího tématu – podávání návrhů k soudu na vrácení části způsobilosti k právním úkonům u klientů, kteří jsou způsobilosti z minulosti zcela zbaveni – ochránce povzbuzuje poskytovatele sociálních služeb, aby byli aktivní. Pokud se totiž osvědčeně nestará rodina

klienta, je poskytovatel služby zpravidla nejpoučenější z hlediska toho, jak návrh formulovat (nikoli na zbavení způsobilosti, nýbrž na omezení v potřebné míře), a také někdy zaměstnává odborníky, kteří mohou soudu při rozhodování mentální stav a potřeby osoby dosvědčit.

Dalším argumentem proti dlouhodobosti zastoupení obecním úřadem na základě zákona o sociálních službách je fakt, že dodatky a aktualizace smluv zpravidla nejsou událostmi z hlediska poskytovatele služby nečekanými, nýbrž připravovanými (k určitému datu). Lze tak najít časovou rezervu pro podání návrhu na ustanovení opatrovníka podle ust. § 29 občanského zákoníku, pokud klient zastupce dosud ustanoveného nemá.

Mgr. Marie Lukasová

Kancelář veřejného ochránce práv

6 Michalík, J.: Smluvní vztahy v sociálních službách, VCIZP, Olomouc 2008, NRZP, Praha 2008; s. 82; viz http://www.poradnaprouzivatele.cz/dokumenty/publikace/smluvni_vztahy_v_sociálních_sluzbach.pdf.

7 Zpráva z návštěv domovů pro osoby se zdravotním postižením (říjen 2009), bod 176 a násl.; <http://www.ochrance.cz/ochrana-osob-omezenych-na-svobode/dokumenty/souhrnné-zpravy-z-navstev/>

*Dovolujeme si Vás pozvat
na letošní první ročník*

ČESKOMORAVSKÉHO DNE SYNDROMU FRAGILNÍHO X CHROMOSOMU,

který se bude konat dne

12. listopadu 2011 ve FN Motol.

Pořadatelem akce je Centrum hereditárních ataxií FN Motol,
Klinika dětské neurologie UK 2. LF
a FN Motol, Fragilní X o. s. a Nadační fond SYNESIS.

Celá akce bude zaměřena na rozšíření informací
o životě lidí s mentálním postižením způsobeným
právě syndromem fragilního X chromosomu.
O možné prevenci, symptomech, rodinném systému
a jeho zatížení, o životní situaci samotných postižených
a náročnosti zvládat sociální vztahy.

Veškeré bližší informace najdete na webu:

www.nf-synesis.cz

1.Českomoravský den
syndromu
fragilního X
chromosomu
konference

Nutná obrana

I pracovník sociálních služeb se může v případě napadení klientem adekvátně bránit

V červnovém vydání byl zveřejněn článek Mgr. Evy Pogodové s titulkem „Zmlatě si svého klienta“, v němž autorka vyjadřuje své pobouření nad udělením akreditace kurzu „Pravidla šetrné sebeobrany“, organizovaného Slezskou univerzitou v Opavě. Podle jejího názoru je obsah kurzu mj. v přímém rozporu hned s několika zákony. Názor autorky v této otázce nesdílím a pokusím se zde svůj nesouhlas odůvodnit.

Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách (ZoSS), v § 89 stanoví soubor opatření omezujících pohyb osob, kterých lze použít pouze v případech přímého ohrožení jejich zdraví a života nebo zdraví a života jiných fyzických osob, a to za stanovených podmínek pouze po dobu nezbytně nutnou. Poskytovatel sociálních služeb je povinen podle konkrétní situace nejdříve využít možnosti slovního zklidnění situace a teprve v případě neúspěchu smí použít represivních opatření, přičemž má zvolit vždy nejmírnější opatření. Zasáhnout může nejdříve pomocí fyzických úchopů, poté umístěním osoby do samoty nebo podáním tlumivého léku.

Není sporu o tom, že poskytovatelé sociálních služeb jsou v první řadě povinni plnit preventivní roli v předcházení vzniku konfliktních situací, vytvářet při poskytování sociálních služeb podmínky umožňující osobám, kterým jsou sociální služby poskytovány, naplňovat jejich lidská i občanská práva a zamezující střetům zájmů těchto osob se zájmy poskytovatele sociální služby (§ 88 písm. c ZoSS). Co však činit v situacích nepředvídatelných, zcela neočekávaných, kdy hrozí vážná újma na zdraví či je ohrožen život osob? Jaký prostředek použít, když prostý úchop útočícího klienta není možný? Poskytovatel je skutečně naprosto bezmocný, může jen přihlížet „řádění“ klienta, musí strpět veškeré důsledky jeho protiprávního jednání, nemá k dispozici žádný legální prostředek obrany života, zdraví a majetkových hodnot, které útočník ohrožuje či ničí?

Ústava České republiky ve svém článku 2 odst. 4 říká, že každý občan může činit, co není zákonem zakázáno, a nikdo nesmí být nucen činit, co zákon neukládá. Je-li však nějaké konání zákonem zaká-

zané, člověk takto konat nesmí, a koná-li tak, potom je povinností státu přimět takovou osobu, aby se daného jednání zdržela, a zajistit, aby nesla za své jednání odpovědnost. Za určitých okolností je však občan oprávněn chránit tyto zájmy také sám. Právním institutem umožňujícím takové jednání je **nutná obrana**, která současně realizuje významný přirozenoprávní princip, protože každý má právo se bránit, je-li napaden. Stav nutné obrany je důvodem vylučujícím nebezpečnost činu pro společnost, a tím i jeho protiprávnost, a to od samého počátku. Čin provedený v nutné obraně není tedy činem trestným a nemůže být postižen trestem ani jinou sankcí. Podstatou nutné obrany je odvrácení útoku na zájmy chráněné trestním zákonem činem, který by jinak byl trestným činem namířeným proti útočníkovi. Ten, kdo odvrací nebezpečný útok, chrání tytéž zájmy jako trestní zákon sám, jedná tedy ve shodě s ním. Jeho čin nahrazuje vlastně zásah veřejných orgánů, je tedy uplatněním práva proti bezpráví. Takové jednání nejen že není společensky nebezpečné, ale dokonce společensky prospěšné.

K nutné obraně je oprávněn kdokoli, i když útok nesměřuje proti němu samotnému. Obrana musí směřovat vždy proti útočníkovi. Obránce může okamžitě jednat proti útočníkovi, aniž by byl povinen předtím zkoumat, zda lze útok odvrátit jinak než nutnou obranou. Stejně tak neexistuje povinnost jednat v nutné obraně; obránce se může svobodně rozhodnout, zda tohoto svého práva využije či nikoliv, tj. zda zasáhne nebo z místa útoku uteče.

Pro uplatnění práva nutné obrany je třeba splnění předem stanovených podmínek, které upravuje § 29 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákon:

(1) Čin jinak trestný, kterým někdo odvrací přímo hrozící nebo trvající útok na zájem chráněný trestním zákonem, není trestným činem.

(2) Nejde o nutnou obranu, byla-li obrana zcela zjevně nepřiměřená způsobu útoku.

Pro přípustnost jednání v nutné obraně musí jít z hlediska protiprávního jednání útočníka o **útok bezprostředně hrozící nebo trvající**. Bezprostředně hrozícím je útok, který vytváří bezprostřední nebezpečí pro chráněné zájmy a začne v následujícím okamžiku po hrozbě. Pojem trvající útok znamená, že útok musí být tak rozvinutý, aby odůvodňoval svépomoc, nebo musí pokračovat. Projevení úmyslu ještě není bezprostředním útokem. Pokud však slovní projev je již hrozbou (např. projev úmyslu zaútočit ze strany člověka, který je znám svou agresivitou), je nutná obrana v tomto případě přípustná.

Nutná obrana je reakcí na protiprávní útok. Je zřejmé, že obrana musí být dostatečně intenzivní, respektive intenzivnější než útok, aby útok odvrátila, nesmí však být **zcela zjevně nepřiměřená** způsobu útoku. Zcela zjevná nepřiměřenost obrany, která by způsobovala vybočení z mezí nutné obrany, není závislá na použitém prostředku, ale na způsobu jeho použití. Obránce používá prostředku, který je právě po ruce, nebo svých fyzických schopností se bránit za pomoci chvatů, kopů a úderů. Ustanovení § 29 trestního zákona nepodmiňuje nutnou obranu skutečností, že útok nebylo možno odvrátit jinak. Obránce není povinen před neoprávněným přímo hrozícím nebo trvajícím útokem na zájem chráněný trestním zákonem ustupovat.

Pokud je tedy cílem kurzu s názvem „Pravidla šetrné sebeobrany“ naučit absolventy jednat v takovýchto mezních situacích, kdy k odvrácení či zamezení vzniku škody zejména na životě a zdraví osob zjevně nepostačuje domluva a použití zákonem o sociálních službách předvídaných opatření není možné, pak proti němu nelze nic namítat. Také výrok o rozporu obsahu kurzu s Listinou práv a svobod a ZoSS je dle mého přesvědčení neadekvátní. ■

JUDr. Vladimír Hort

Praktické kurzy pod značkou LINET

Uspadnit si práci správným a ergonomickým polohováním a využívat všechny funkce lůžka se sestry a ošetrovatelky učí na produktových školeních, která od loňska pořádá společnost LINET.

VZDĚLÁNÍ UŠITÉ NA MÍRU

„Tuto vzdělávací akci poskytujeme našim zákazníkům na jejich pracovištích zcela zdarma. Cílem je poskytnout personálu, který s lůžkem denně pracuje, praktické informace a naučit je lůžko správně a efektivně používat,“ uvedl Zdeněk Grimm, regionální obchodní vedoucí LINETu. Kurzy vedou odborní lektori, mají zároveň praktické zkušenosti z přímé péče, takže vědí, co je pro personál důležité a jaké funkce lůžka potřebují nejvíce využívat. Školení probíhají interaktivní formou, velký prostor dostávají posluchači, kteří si mohou přímo na místě pod odborným dohledem správné postupy a procedury nacvičit.

Jednotlivé kurzy jsou vždy zaměřené určitým způsobem podle toho, v jakém zařízení nebo na jakém oddělení probíhají. Jiné potřeby mají ošetrovatelky v domově pro seniory a jiné zase třeba na oddělení chirurgických oborů v nemocnici.

Lektori provádějí například nácvik:

- posazení pacienta
- převléknutí lůžka
- mobilizaci pomocí lůžka
- Mezi další, specializované procedury patří například lateralizace, vážení nebo rentgenování pacienta na lůžku aj. (vždy s ohledem na to, jaká konkrétní lůžka sestry používají).

PŘIJEDEME ZA VÁMI

„Ohlasy na školení máme pozitivní. Účastníci vždy na závěr vyplní jednoduchý dotazník, zda byli s kurzem spokojeni či nikoliv. Tyto informace nám nesmírně pomáhají dále program tohoto typu školení zlepšovat,“ uvedla Jana Vacíková ze vzdělávacího centra LINET Scholaris.

Dosud se praktické kurzy odehrály ve více než deseti zařízeních zdravotní a sociální péče. Prvním z nich byl Domov pro seniory Děčín. Zde byl kurz zaměřený kromě jiného na laterální polohování, jelikož má toto zařízení lůžko Latera Care. Další kurzy proběhly například v Ústavu hematologie a krevní transfuze v Praze, v Domově pro seniory Slunečnice v Ostravě-Porubě nebo v Nemocnici Havlíčkův Brod.

PRODUKTOVÉ ŠKOLENÍ LINET

Kontaktujte svého regionálního obchodního

vedoucího nebo zavolejte na číslo: 312 576 214.

V případě zájmu můžete také zaslat e-mail: obchod@linet.cz.

Jak to vidí

Libuše Kocourková
vedoucí zdravotního úseku Domova
Slaný, poskytovatele sociálních služeb

Produktového školení společnosti LINET se zúčastnilo 20 našich zaměstnanců, jak všeobecné sestry, tak pracovníce v sociálních službách.

Během kurzu nás lektorka seznámila s funkcemi a obsluhou lůžka s laterálním náklonem, ukázala lepší polohování klientů ležících pouze na lůžku a nacvičila s námi snadnější manipulace s klienty na tomto typu lůžka. Školení považují za přínosné a stejně kladně hodnotím i výrobky LINETu. Lůžka využíváme při polohování ležících klientů, antidekubitní matrace jsou velice kvalitní. Laterální náklon je výborný jak pro samotné klienty, tak i pro nás, pro personál. Maximálně využíváme snadné výškové nastavení ložné plochy, které znamená pro kolegyně velkou úlevu.

Dana Šnebergerová
vedoucí Domova se zvláštním režimem
a vedoucí Domova pro seniory, Domov
Harmonie Mirošov

Školením prošlo 34 účastníků. Naučili se ovládat elektrická lůžka, které naše zařízení nově zakoupilo a s nimiž se ještě nesešli.

Ovládnutí si mohli vyzkoušet i prakticky. Školení jsme hodnotili jako přínosné, velkou zásluhu na tom měla i lektorka. Lůžka LINET si pochvalují jak rehabilitační pracovníci, tak i pracovníci přímé péče, napomáhají jim a usnadňují jim práci při rehabilitaci i při ostatní manipulaci s klientem. Pomáhají též klientovi, který je imobilní, ale má mobilní alespoň jednu horní končetinu. Díky snadnému ovládání si může alespoň některé své potřeby zajistit samostatně a je tak méně závislý na péči druhé osoby.

Motorkáři, jak je

Poskytovatelé sociálních služeb při jejich financování zdaleka nevyjdou jen s platbami od klientů a ani stále se tenčící dotace ministerstva na vše potřebné nestačí. Jednou z cest, jak vyjít ze začarovaného kruhu zvyšujících se požadavků na kvalitu služeb a snižujících se dotací, je nacházení alternativních finančních zdrojů, například od sponzorů. Zde se otevírá široký a zatím ne zcela dobře využitý prostor. Na jednu netradiční formu spolupráce přinášející (nejen) finanční prospěch uživatelům sociálních služeb jsme nedávno narazili v zálužském Klíčku a 13. června pro vás o ní připravili reportáž.

Petr Brázda

Vybral si nás „Motomazec“

Rozhovor s Mgr. Petrem Brázdou, ředitelem Denního a týdenního stacionáře Klíček

Mohl byste nám představit vaše zařízení? Jaká je jeho cílová skupina a kolik máte klientů?

Naší cílovou skupinou jsou lidé s mentálním a kombinovaným postižením. Momentálně jich máme 41, z toho 27 v denním stacionáři, což znamená plnou kapacitu, a 14 v týdenním. V přepočtených úvazcích máme 16,8 zaměstnanců. Zřizovatelem našeho zařízení je Jihočeský kraj.

O jakou věkovou kategorii v případě vašich klientů jde?

Službu máme zaregistrovanou pro klienty od 5 do 64 let. V současné době jsou ale všichni naši klienti dospělí. Nejdéle je u nás Alenka, které nedávno zemřela 90letá maminka. Je jí 58 let a je u nás od roku 1978, tedy od otevření našeho zařízení.

Zaujala nás vaše několikaletá spolupráce s klubem motorkářů. Jak jste k nim přišli?

Nabídli se vlastně sami před třemi roky, když pořádali svůj první ples – „Motomazec“. Napadlo je, že výtěžek plesu někomu věnují – a vybrali si nás. Od té doby naše spolupráce trvá. Probíhá tak, že jim napíšeme, co bychom potřebovali

na naše aktivity, a oni nám to nakoupí; většinou jsou to věci na výtvarnou činnost: hlína, barvy, glazury...

Proč přijedou do Klíčku dnes?

Výtěžek z letošního únorového plesu byl 20 000 Kč. Za ně se opět nakoupily potřeby a dnes nám je motorkáři předají. No a protože jim ještě nějaké peníze zbyly, dostali nápad, že naše klienty pozvou na výlet. Vymysleli jsme ZOO, takže za chvíli vyrazíme společně do Jihlavy; my autobusem a oni nás doprovází na svých motorkách. Pojede 30 našich klientů, 6 pracovníků a 8 motorek. Motorkáři zaplatí autobus i vstup do ZOO, což obnáší dalších asi 7000 Kč. Před odjezdem si ovšem naši kluci (nebo samozřejmě i holky :) ještě budou moci zkusit na motorkách posedět. Nejde ale o svezení – z toho bychom měli obavy a museli bychom to nejprve právně ošetřit.

Jde jistě o zajímavou formu spolupráce, asi ne zcela typickou pro zařízení sociálních služeb. Máte kromě motorkářů ještě jiné netradiční sponzory?

Spolupracujeme také s tábořským tuning teamem Asfaltado. Tedy záležitost

„autíček“ všeho druhu. Jsem jeho čestným členem.). Také Asfaltado pořádá plesy, na kterých míváme svou propagaci a máme tam k dispozici kasičku, kam je možné přispět.

Zajímavou jednorázovou akci jsme nedávno připravili i ve spolupráci se společností RWE.

O co šlo?

Přijelo 36 manažerů této firmy v čele s předsedou představenstva. Převlékli se do montérek a udělali tady podle našeho odhadu práci, která by se v přepočtu na plat údržbáře dala vyjádřit částkou kolem 50 000 Kč. Posekali trávu na zahradě, natřeli plot, lavičky, sloupky, vymalovali chodbu, vyklidili půdu, strhli starou podlahu v tělocvičně... Potřebné věci i jídlo si zajišťovali sami, takže Klíček s tím neměl žádné náklady. Mimoto nám dali 98 250 Kč jako sponzorský dar. Zato jsme nakoupili barvy, položili protizátěžový koberec a ještě zařídíme novou podlahu v tělocvičně.

Chceme ukázat, že motorky nejsou jen o „divočení“, ale dají se spojit s rozumnou věcí

(ne)známe

Sponzoři z Tábořského sdružení motorkářů

Krásné stroje budily patřičnou zvědavost

Rozhovor s **Josefem Mannem a Petrem Hlaváčkem** z Tábořského sdružení motorkářů

Můžete nám krátce představit váš klub?

„Tábořské sdružení motorkářů“ vzniklo oficiálně asi před 2 lety, ale neformálně existuje mnohem déle. Jezdíme spolu už asi 8 let, 6 let pořádáme srazy a třetím rokem jsme letos uskutečnili ples Moto-mazec. Ten děláme jako charitativní akci právě pro stacionář Klíček.

Kolik má klub členů?

Oficiálních členů je 7, ale „přátel“, kteří se ke klubu hlásí, je kolem 30.

Jak došlo k tomu, že jste se rozhodli finančně podpořit právě Klíček?

Když jsme se rozhodli zorganizovat charitativní ples, přemýšleli jsme, komu jeho výtěžek věnovat. To, že padla volba na Klíček, byla víceméně náhoda. Klíček se nachází v místě působení našeho klubu a byla to jedna z organizací, u kterých jsme viděli, že by potřebovaly trochu pomoci.

Josef Mann

Petr Hlaváček

Máte spočítáno, kolik jste za ty tři roky spolupráce do Klíčku investovali?

První rok byl výtěžek plesu 10 000 Kč, druhý asi 20 000 a nyní jde o částku 20 000 v darovaných věcech plus k tomu uspořádání dnešního výletu. Takže celkem zhruba kolem 60 000.

Kromě předávání výtěžku plesu máte s Klíčkem ještě nějaké další kontakty? Vozíte třeba někoho na motorkách?

Nevozíme, to je nebezpečné. Děláme jen charitativní ples, kam zveme pana ředitele, výtěžek plesu věnujeme Klíčku a uspořádáme jeho předávání. Letos jsme se ale rozhodli, že připravíme i výlet.

Co vám spolupráce s Klíčkem a kontakty s lidmi s postižením přinášejí?

Chceme dělat nějakou zásluhou činnost, aby lidé viděli, že motorky nejsou jen o „divočení“, „drsných chlapech“ a s tím souvisejícím životním stylem, ale že se to dá spojit s rozumnou věcí. Pro nás je to „průhledná“ charita. Víme přesně, co se děje s naším darem. Výtěžek plesu tak dáváme cíleně. Neposíláme peníze jen někam na konto.

Kde by si je pan ředitel třeba nechal na vybavení kanceláře...

Přesně tak.

**Text: Zdeněk Kašpárek
Foto: Magda Kocábová**

Jihočeský turnaj v kuželkách a pétanque

Ve čtvrtek 16. 6. 2011 se v domově pro seniory tábořského G-centra uskutečnil již tradiční turnaj v kuželkách a pétanque. Do Tábora se sjel rekordní počet účastníků – 157 soutěžících z 21 zařízení z celých jižních Čech. Všechny účastníky přivítala nejen ředitelka G-centra Tábor Jarmila Kotalíková, ale i místostarostka Tábora Olga Bastlová a senátor Pavel Eybert. Ačkoli se po obloze honily mraky hroící deštěm, počasí se nakonec vydařilo a soutěžící mohli nerušeně bojovat o umístění v ruských kuželkách a pétanque. V kuželkách se nejvíce dařilo Jindřichu Raschelovi z domácího týmu, na druhém místě skončila Růžena Brožová z Domova pro seniory Pohoda

v Netolicích a na třetím místě se umístil opět domácí Vladimír Ptáček. Turnaji v pétanque vévodila Marie Mařanová reprezentující Senior dům Soběslav, druhá skončila Anna Stropková z Domova pro seniory Máj z Českých Budějovic a třetí místo vybojoval Zdeněk Šteidler z Domova seniorů Budíškovic.

Třešničkou na dortu byl turnaj ředitelů jednotlivých zařízení, ve kterém nejvíce bodů získala Jana Zadražilová, ředitelka Domova důchodců Dobrá Voda.

Akce se vydařila i díky přispění sponzorů, kterými letos byly APSS ČR, pekařství Ševčík Tábor, Kimberly Clark, Bonno Gastro Servis, firma Novák Tábor a Socio.

Text a foto: **Mgr. Magda Kocábová**

Rozhovor s ředitelkou
G-centra Tábor,
**PhDr. Jarmilou
Kotalíkovou**

Kolikátý ročník turnaje jste letos uspořádali?

Letos je to 7. ročník. Účastní se ho rekordní počet klientů, přijeli z 21 zařízení. Takový zájem jsme ani nečekali, ale jsme velmi rádi, že tato akce má takový zvuk mezi zařízeními v Jihočeském kraji.

Soutěžící přijeli tedy pouze z Jihočeského kraje?

Většinou se jedná o Jihočechy, ale pozvání přijali i soutěžící z kraje Vysočina, konkrétně z Pacova, kam jsme i my pravidelně zváni.

Kolik času potřebujete na přípravu?

Takovouto akci připravujeme poměrně dlouho, tak 2–2,5 měsíce. S předstihem oslovujeme jednak jednotlivá zařízení, aby měla dostatek času k přihlášení, a jednak sponzory, s kterými dojednáváme detaily spolupráce. Chceme, aby to v určený den všechno dobře dopadlo.

Z jakých typů zařízení přijíždějí soutěžící?

Nepřijíždějí pouze klienti domovů pro seniory, ale máme tu i uživatele z domovů pro osoby se zdravotním postižením a z denních a týdenních stacionářů.

Bylo třeba posílit řady zaměstnanců, abyste zvládli organizaci turnaje?

Ano, přišli nám pomoci zaměstnanci z pečovatelské služby a z azylového domu. Také jsme požádali o pomoc Střední zdravotnickou školu v Táboře, která s námi tradičně spolupracuje a která k nám vyslala 10 svých studentů.

Jak je tato akce zajištěna finančně?

Velký dík patří sponzorům, kteří přispívají nejen finanční částkou, ale podílejí se i na občerstvení apod. Jsme rádi, že účast na tomto turnaji můžeme právě díky sponzorům nabídnout soutěžícím zcela zdarma, včetně občerstvení.

Rozhovor s vítězem
turnaje v ruských kuželkách,
panem Jindřichem Raschelem
(G-centrum Tábor)

Blahopřeji vám k prvnímu místu. Hrajete kuželky často?

Vždycky jednou za týden se sejdeme u nás v domově v atriu a tam hraje každý, kdo má zájem. Ale před 30 lety jsem jezdil do zotavoven ROH po celé republice. A protože před každou zotavovnou byly právě ruské kuželky, hrávali jsme je s přáteli.

Zúčastňujete se turnajů v kuželkách?

Ano, ale pouze tady v G-centru. Nikam jinde nejedím.

Rozhovor s vítězkou
turnaje v pétanque,
paní Marií Mařanovou
(Senior–dům Soběslav)

Blahopřeji k vítězství, dovolu mi položit pár otázek. Hrajete pétanque pravidelně?

Kdepak, tohle je můj druhý pokus, poprvé jsem pétanque hrála tady v Táboře na loňském turnaji. Loni i letos jsem se zúčastnila i kužellového turnaje. Loni se mi podařilo vyhrát kužellový turnaj a letos se to povedlo v pétanque.

Zúčastňujete se pravidelně podobných akcí?

Ano, velmi ráda využiju každé příležitosti někam vyrazit. Zdraví mi naštěstí zatím slouží.

Přijedete do Tábora i příští rok?

Pokud budu zdráva, ráda přijedu za rok znovu.

Studijní cesta do Švýcarska

V rámci česko-švýcarského projektu zaměřeného na výměnu zkušeností, znalostí a dobré praxe v oblasti poskytování sociálních služeb proběhla ve dnech 26. 6. až 2. 7. 2011 studijní cesta do švýcarských kantonů Bern a Luzern. Z české strany se jí účastnili zástupci zařízení poskytujících sociální služby, zástupci MPSV a APSS ČR. Průvodcem po celou dobu pobytu byla partnerská organizace celého projektu CURA-VIVA Schweiz, která pro české účastníky zajistila bohatý program. Cílem pobytu bylo představení sociálního systému Švýcarska, jeho financování, seznámení se s vzdělávacím systémem, exkurze do několika zařízení nabízejících různé druhy sociálních služeb a v neposlední řadě výměna zkušeností z obou zemí.

V pondělí dopoledne byla na programu návštěva sídla partnerské organizace CURAVIVA, asociace sdružující poskytovatele sociálních služeb ve Švýcarsku. Vznikla 1. 1. 2003 a začala působit v oblasti péče o seniory, o dospělé s postižením a o děti a mladistvé se zvláštními potřebami. Byla tvořena kantonálními sekcemi a institucemi z německé části Švýcarska. V roce 2006 se stala zastřešující organizací pro celé Švýcarsko, přistoupily i kantony z italské a francouzské části země. Členskou základnu tvoří cca 2350 organizací s více jak 105 000 lůžky, což představuje 90 % všech institucí v tomto oboru. S tímto počtem členů má silnou vyjednávací pozici a může využít referenda k prosazení svých cílů (referendum je důležitou součástí švýcarského politického systému). CURAVIVA zastupuje své členy na celostátní úrovni vůči politickým instancím, úřadům, státní správě a jiným národním organizacím a svazům.

Další zastávkou na poznávací cestě byl Riggisberg, kde se nachází domov pro osoby

s mentálním postižením a psychiatrickou diagnózou. Hlavní motto domova zní: Vytvoření životního prostoru pro jinak nadané lidi. Naplňování tohoto motta napomáhá i krásné okolí domova a výhledy daleko do krajiny. Celková kapacita domova je 265 uživatelů, je složen z 19 oddělení, z toho 13 je zaměřeno převážně na péči sociální (bydlí zde uživatelé relativně samostatní) a 6 bytových jednotek se zaměřením na ošetrovatelskou péči. Domov nabízí svým klientům uplatnění v podobě několika pracovišť (sklářská dílna, zásilková služba, tkalcovna, servis invalidních vozíků, zahradnictví, kuchyně, provozní činnosti, ateliéry).

Další den začal návštěvou Parlamentu, kde členka Národní rady Bea Heim představila dějiny Švýcarska, politický systém i práci Parlamentu.

Odpoledne bylo věnováno prohlídce Nadace Siloah, která nabízí dlouhodobou péči seniorům na 4 odděleních, dále 1 oddělení s byty s pečovatelskou službou, 1 oddělení pro lidi trpící demencí, 1 oddělení pro osoby s neurologickým onemocněním a 1 oddělení pro lidi s Huntingtonovou nemocí. Oddělení jsou umístěna v několika budovách v rámci areálu. Uživatelům jsou nabízeny dlouhodobé i krátkodobé pobyty a pobyt v denním stacionáři. V areálu je i mateřská škola pro děti zaměstnanců i lidí z okolí. Celková kapacita je 135 uživatelů.

Třetí den pobytu začal návštěvou domova pro seniory v Bodenmattu, který nabízí bydlení v 60 jednolůžkových a 6 dvoulůžkových pokojích. Zvláštní důraz je kladen na péči o osoby trpící demencí a paliativní péči. Té byla také věnována jedna z přednášek, které účastníci během dopoledne vyslechli. Poté už cesta vedla do Luzernu, do vzdělávacího střediska CURAVIVA. Tam se účastníci dozvěděli základní informace o vzdělávacím systému Švýcarska a také o nabídce vzdělání v oblasti sociálních služeb, které organizuje právě CURAVIVA Schweiz formou mnoha

kurzů, ale i formou studia několika oborů na vyšší odborné škole.

Rezidence Am Schärme, jejíž návštěva byla na programu ve čtvrtek, je nestátní zařízení pro seniory zřizované nadací. V areálu jsou 3 obytné budovy pro uživatele, administrativní budova a kostel. Největší zájem je o bydlení v samostatných bytech vybavených alarmem pro přivolání pomoci. Je zde zajišťován pravidelný úklid a strava, další služby jsou poskytovány na základě žádosti uživatele. Další možnosti pro osoby s větší potřebou péče je bydlení v domově pro seniory. Oddělení pro lidi trpící demencí má kapacitu 15 lůžek ve dvou odděleních a lze využívat i denní stacionář. Srdcem celého areálu je restaurace, která je otevřená i pro obyvatele z okolí.

Nedaleko od rezidence Am Schärme je sídlo Nadace Rütimattli, která poskytuje služby dětem i dospělým s psychickým, mentálním a kombinovaným postižením jednak formou týdenního stacionáře a speciální školy (dětí a mládež), jednak formou chráněného bydlení a práce v chráněných dílnách (dospělí).

Oficiální program byl ukončen pátečním obědem, před kterým se účastníci v několika prezentacích dozvěděli o nabídce služeb v kantonu Luzern, o práci Nadace Pro Senectute, o cílech kantonálního svazu CURAVIVA a pár informací o Centru Eichhof, které nabízí bydlení a denní služby seniorům.

Kromě nabitého pracovního programu připravila pro zpestření CURAVIVA i program pro volný čas – večerní projížďku lodí na Vierwaldstättském jezeře nebo folklórní večer v luzernské hospůdce. Čas zbyl i na krátkou prohlídku Bernu a Luzernu.

Návštěva ve Švýcarsku byla v mnohém podnětná, účastníci řadou otázek během přednášek zahájili zajímavé diskuze a zkušenosti se vyměňovaly i během neformálních rozhovorů po skončení oficiálního programu.

Mgr. Magda Kocábová

názory, ohlasy
komentáře

Příspěvky uveřejněné v této rubrice se nemusejí shodovat s názorem redakce. Redakce si vyhrazuje právo na redakční úpravu a krácení příspěvků bez vědomí autorů i na případné odmítnutí urážlivých či jinak nevhodných příspěvků.

Stávající a nové zdroje financování rezidenčních sociálních služeb

Téma zdroje financování rezidenčních sociálních služeb je v současnosti vysoce aktuální, jelikož poptávka po těchto službách jednoznačně převahuje nad možnostmi jejich poskytovatelů. Autor tohoto článku zaznamenal v posledních třech letech další prohloubení tohoto trendu – na domovy pro seniory se s žádostí o umístění prakticky denně obraceli nejen potenciální uživatelé či jejich příbuzní, ale i léčebny dlouhodobě nemocných, domy s pečovatelskou službou, nemocnice, zastupitelé obcí či měst a psychiatrické léčebny. Již v blízké budoucnosti dojde k dalšímu navýšení počtu občanů v důchodovém věku, kteří budou nuceni rezidenční sociální služby vyhledat. Logicky se tak nabízí otázka, jak tuto situaci nejlépe řešit z hlediska jejich finančních zdrojů.

Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, přinesl radikální změnu celého systému financování. Dostatečně však neřeší rovnováhu mezi poptávkou a nabídkou. Dále neřeší financování služeb tak, aby nedocházelo k dalšímu zatěžování státního rozpočtu. Podle autora tohoto článku je tedy nevyhnutelná další, a to komplexnější a efektivnější reforma, která by měla především zastavit každoročně narůstající dotace sociálních zařízení od státu a s tím související zadlužování státního rozpočtu.

Současný stav financování rezidenčních služeb bude demonstrován na domovech pro seniory, které vykazují průměrné měsíční náklady ve výši od 20 000 do 30 000 Kč na jednoho uživatele. Tyto vysoké náklady přitom odpovídají zákonným kritériím stanoveným na tento druh sociální služby¹.

Finanční náklady na provoz domovů pro seniory v České republice jsou

v současnosti hrazeny z následujících finančních prostředků:

- 1. Starobní důchod** ve výši 7 500 až 9 000 Kč měsíčně na jednoho uživatele.
- 2. Příspěvek na péči** ve smyslu zákona o sociálních službách ve výši 8 000 až 12 000 Kč měsíčně na jednoho uživatele.
- 3. Úhrada zdravotnických úkonů od zdravotních pojišťoven** ve výši 1 000 až 1 500 Kč měsíčně na jednoho uživatele (je nejistá a dále s ní nepočítám).
- 4. Finanční dary od sponzorů** na část neinvestičních a investičních nákladů.

Z výše uvedeného tak vyplývá, že průměrný uživatel domova pro seniory zaplatí za úhradu služby částku okolo 17 000 Kč. Řešení, kdy zbývající část nákladů (představující 25 až 45 %) doplácí zřizovatel sociálního zařízení, a to zejména ze svých vlastních prostředků nebo přerozdělených prostředků od státu, považuje autor tohoto článku za neudržitelné. Reforma financování rezidenčních sociálních služeb by tedy měla směřovat zejména k nalezení dalších zdrojů financování. Výsledkem takové reformy by mělo být nejen snížení finanční náročnosti sociálních služeb pro stát, ale i jejich celkové zefektivnění. Samozřejmostí by mělo být dále nastavení transparentních pravidel pro budoucí provádění sociálních služeb soukromými subjekty, při zachování jejich rozsahu a kvality.

Autor tohoto článku je přesvědčen o tom, že financování rezidenčních sociálních služeb v domovech pro seniory je třeba nově postavit na šesti následujících finančních zdrojích:

- 1. Starobní důchod** v předpokládané výši okolo 9 000 Kč měsíčně na jednoho uživatele.
- 2. Finanční zdroje z penzijního připojištění a životního pojištění** v předpokládané výši okolo 500 Kč měsíčně na jednoho uživatele. Výše tohoto zdroje bude závislá na připravované důchodové reformě. Významným bude uvedený zdroj za třicet až čtyřicet let, kdy uživatelé domova důchodců budou služeb penzijního připojištění a životního pojištění hojně využívat.
- 3. Příspěvek na péči** ve výši okolo 9 000 Kč na jednoho uživatele (při předpokládaném III. až IV. stupni příspěvku na péči); při nižším stupni příspěvku na péči se bude jednat o částku nižší (např. uživatelé ve II. stupni příspěvku na péči přijatí okresními nebo krajskými úřady před rokem 2007).
- 4. Povinná platba od obcí a měst** ve výši 1 500 až 11 500 Kč měsíčně na jednoho uživatele. Uvedenou platbu by poskytovala obec dle trvalého pobytu uživatele, a to i v případě, pokud by obec neprovozovala svůj domov pro seniory a její občané by byli umístěni do domova pro seniory mimo její územní působnost. Příslušná obec, které uživatel platil daně, by byla povinna se v případě potřeby o svého občana částečně postarat. Zůstalo by na její volbě, zda vybuduje vlastní rezidenční zařízení či jiný systém péče, nebo zda bude tyto služby pro své občany zajišťovat prostřednictvím domovů pro seniory zřízených jinou obcí či soukromým subjektem, a to za úplatu.
- 5. Výživné** poskytované příbuznými uživatele dle zákona o rodině s tím, že by byl domov pro seniory nově

¹ Jsou to domovy pro seniory, domovy pro osoby se zdravotním postižením a domovy se zvláštním režimem. Jedná se tedy o uživatele s nejvyšším příspěvkem na péči, tzn. ve III. a IV. stupni, ve smyslu zákona o sociálních službách.

oprávněn od příbuzných výživné požadovat a případně i soudně vymáhat. Autor je toho názoru, že výše příspěvku na výživu by měla odpovídat rozdílu mezi celkovými náklady sociálního zařízení na uživatele a finančními prostředky získanými z předchozích zdrojů. Je si však vědom nedostatečné právní úpravy příslušných ustanovení zákona o rodině². V případě, že uživatel nebude moci využít tohoto zdroje financování (pokud nebude mít příbuzné), bude třeba podpůrně hledat prostředky v předchozích zdrojích.

6. Autor dále navrhuje vytvoření **zvláštního fondu domova pro seniory**³, kam by byl povinen přispět uživatel ze svého vlastního majetku. Primárně by byly tyto finanční prostředky používány na investice daného zařízení. Využití pro potřeby neinvestiční, tedy na dofinancování nákladů sociální služby, by bylo možné až po využití všech ostatních zdrojů.

Je zřejmé, že finančními prostředky získanými z navržených zdrojů je možné zcela pokrýt veškeré náklady na úhradu sociálních služeb, a to bez zatížení státního rozpočtu či rozpočtu současných zřizovatelů. Po realizaci uvedené reformy by do oblasti sociálních služeb vstoupily soukromé subjekty a vznikla by tak konkurence mezi jednotlivými poskytovateli. Výsledkem by bylo nejen jejich celkové zlevnění a zkvalitnění ale i vyrovnaní stavu nabídky a poptávky po těchto službách a zachování práva stávajících i potenciálních uživatelů zvolit si odpovídající řešení jejich sociální situace. Nabízené řešení rovněž odstraní složité a finančně nákladné administrativní procesy spojené s poskytováním dotací ze strany zřizovatelů či státu, a povede tak k větší soběstačnosti systému rezidenčních sociálních služeb.

Bc. Zdeněk Vlk

Autor působí od roku 1992 na pozici ředitele Domova důchodců ve Sloupu v Čechách, příspěvkové organizaci.

² Ust. § 87 a násl. zákona č. 94/1963 Sb., o rodině, ve znění pozdějších předpisů.

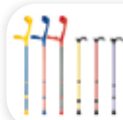
³ Za tímto účelem by budoucí uživatel musel prokázat své majetkové poměry za posledních pět let před podáním žádosti o umístění. Uvedený zdroj financování by nemusel být součástí běžných provozních nákladů, jelikož povaha jeho zdroje směřuje primárně k funkci investiční nebo rezervní.

INZERCE

INZERCE

DMA
KOMENTÁČNÍ POMOCY

	Hole a berle		Chodítka
	Sedačky do vany		Toaletní křesla
	Křesla do sprchy		Nástavce na WC
	Polohovací lůžka		Polohovací zvedáky
	Dětské kočárky		Mechanické vozíky
	Elektrické vozíky		Elektrické skútry

www.dmapraha.cz
K dostání ve zdravotnických potřebách po celé ČR a v našem eshopu.

REMEDIUM Praha
JSME S VÁMI UŽ 20 LET

VZDĚLÁVACÍ PROGRAMY

KOMPLEXNÍ KRIZOVÁ INTERVENCE
v rozsahu 248 hodin + evaluace
Cílem kurzu je připravit absolventa na výkon prací spojených se všemi formami krizové pomoci.
Zahájení 19. – 21. října 2011.

PRÁCE SE ZADLUŽENÝM KLIENTEM
v rozsahu 24 hodin
Cílem kurzu je zvýšit kompetence pracovníků pomáhajících profesí v oblasti práce se zadluženým klientem a jeho vztahovým systémem.
Koná se 10. – 12. října 2011.

ÚVOD DO ŘÍZENÍ A SUPERVIZE
v rozsahu 24 hodin
Cílem kurzu je zmapovat a vymezit si způsoby, kterými může organizace rozvíjet pracovníka a podporovat ho v dobrém výkonu.
Koná se 23. – 25. listopadu 2011.

Akreditace MPSV ČR a MŠMT ČR

www.remedium.cz
tel / fax: 272 743 360 • vzdelavani@remedium.cz

NEZISKOVKY.CZ
vzdělávací a informační centrum

Vzdělávací program

Prosad'te se s noblesou

Šestidenní vzdělávací program pro pracovníky, kteří komunikují s veřejností a prosazují zájmy vlastní organizace - členy správních rad, ředitele, fundraisery, PR specialisty apod.

Bližší informace včetně přihlášky naleznete na:

<http://www.neziskovky.cz/kurzy>

Okénko České asociace Sport pro všechny

Dnes si ukážeme jednoduchá cvičení v sedu na židli, která poslouží k prokrvení a protažení svalů dolních končetin. Jsou nenáročná a můžeme je provádět kdykoli a téměř kdekoli a jak často nám to bude příjemné.

Při cvičení sedíme na židli zpřímá, stáhneme svaly mezi lopatkami, vtáhneme břicho, hlavu držíme v ose trupu a vytahujeme vzhůru. Doporučujeme každý cvik provádět 8-10krát zvolna do maximálních poloh.

I.

Sed na židli, nohy vedle sebe – střídavě maximálně zvednout paty od země, opřít paty o zem a maximálně přitáhnout nártky k holením. Totéž střídavě pravou a levou

II.

Sed na židli, pravá noha přes levou – opakovaně napnout pravou nohu do přednožení, vztyčit chodidlo. Totéž levou nohou.

III.

Sed na židli, pravá přes levou – kroužit chodidlem opakovaně oběma směry. Totéž levou.

Autor: **PaedDr. Dobromila Růžičková**,
metodička komise seniorů ČASPV
Kresby: **PhDr. Ladislav Růžička**

Květiny ze starých šátků

Materiál a pomůcky:

- staré šátky, příp. tenké látky
- kolečko, které slouží jako předloha (postačí i hrneček)
- fix - na obkreslení požadovaného tvaru
- nůžky
- jehla, nit, špendlíky
- korálek, knoflík (na dozdobení)

Základem je pět stejných koleček, které si vystříháme ze šátku. Následně každé kolečko 2x přeložíme na čtvrtinu a zajistíme špendlíkem.

Jednotlivé čtvrtiny začneme postupně na zakulacené straně stehovat za sebou na jednu nit.

Následně všechny části stáhneme k sobě. Vzniknou tak jednotlivé okvětní lístky, které sešijeme, aby kytička držela tvar. Nakonec do středu přišijeme knoflík či korálek a máme hotovo.

Mgr. Veronika Hojgrová, vedoucí Centra denních služeb,
Miroslava Nováková, pečovatelka
Sociální služby pro seniory Olomouc, příspěvková organizace

NEODPRUŽENÉ PRAČKY

ODPRUŽENÉ PRAČKY

HYGIENICKÉ PRAČKY

BUBNOVÉ SUŠIČE

MANDLY (ŽEHLIČE)

Střípky z domova

Den otevřených dveří

Borohrádek – Život v borohrádeckém domově pro seniory je klientům zpestřován kromě jiného i různými kulturními, společenskými a sportovními akcemi. Jejich cílem je pobavit klienty, vyplnit jejich volný čas, zapojit je do společenského života v obci, nebo naopak přiblížit prostředí a život v domově pro seniory veřejnosti.

Zatím poslední akcí, kterou jsme pro naše klienty a také pro veřejnost uspořádali, bylo sportovní odpoledne spojené se dnem otevřených dveří, jež proběhlo v pátek 10. 6. od 13 hodin v parku borohrádeckého domova.

Jak bývá zvykem, účast ze strany klientů i veřejnosti byla hojná. Někteří klienti pouze přihlíželi, jiní se aktivně zapojili a soutěžili v několika disciplínách, které si pro ně připravili zaměstnanci domova. Zájemci si mohli prohlédnout náš domov a seznámit se s nabídkou našich služeb. K poslechu a příjemnému posezení nám zahrála harmonikářka paní Bernardová. Zpestřením programu bylo také vystoupení mažorettek Marlen z Kostelce nad Orlicí. Nejen díky pěknému a příjemnému počasí se akce vydařila a všichni odcházeli spokojeni.

Bc. Blanka Frumarová

sociální pracovnice

Domov důchodců Borohrádek

Hurá na plavbu!

Hrubá Voda – Dne 20. 6. 2011 jsme vyrazili s obyvateli Domova důchodců Hrubá Voda na výlet na plavbu lodí po Brněnské přehradě. Hned po snídani jsme nasedli do autobusu a s elánem vyrazili směr Brno. Byl nás plný autobus. Počasí nám zpočátku moc nepřálo, ale nakonec se umoudřilo a sluníčko přece jen vysvitlo. Po menším bloudění a hle-

dání přehrady jsme dorazili do přístavu a nalodili se na bezbariérový parník. Kapitán lodi se nám věnoval celou hodinu, dopluli jsme až ke státnímu hradu Veveří a k mostu, který vede přes přehradu. Cestou zpět jsme se zastavili na náměstí v Prostějově, kde jsme si dali 2 hodiny rozchod. Většina z nás usedla na venkovní posezení do cukrárny, kde se každý občerstvil dle své chuti, ostatní vyrazili na nákupy, procházku či do hospůdky. Výlet se nám opravdu vydařil, nikdo se neztratil a všichni byli spokojeni. Zase máme na co vzpomínat.

Mgr. Iva Pospíšilová

Domov důchodců Hrubá Voda

Oslavy 80 let existence

Náchod – 5. května 2011 proběhla v Domově důchodců Náchod oslava 80. výročí existence této pobytové služby pro seniory. Stará budova DD Náchod byla slavnostně otevřena 28. října 1931 jako Bartoňův okresní chorobinec. Dle dostupné evidence prošlo zařízením od roku 1952 do dnešních dnů přes 2 300 obyvatel.

Počasí nám přálo a i přes naše omezené venkovní prostory se nám podařilo přivítat okolo 300 návštěvníků z široké i odborné veřejnosti. Naši obyvatelé tak strávili příjemné odpoledne ve stínu velkého stanu za doprovodu lidových písní v podání dechové hudby Stavotrojka. K dechovce mohli obyvatelé a návštěvníci vychutnat bohaté občerstvení.

Pro návštěvníky a obyvatele vystoupily se svým tanečním programem děti z Mateřského centra Hopsáček a jako překvapení byl připraven denní ohňostroj. Návštěvníci měli také možnost prohlídky zařízení, obrazové expozice věnované historii budovy, fotografické výstavy M. Dušánka s názvem Stáří tváří v tvář a výstavy ručních prací obyvatel. V rámci oslav byla za pomoci ředitelky okr. archivu Mgr. L. Baštecké vydána reprezentativní publikace o historii zařízení „Almanach Bartoňova okr. Chorobince – Domova důchodců Náchod – 1931–2011“. V den oslav jsme tak mohli

všem přítomným ukázat, že veřejné prostředky jsou vynakládány na smysluplné účely. Zároveň byl tento den možností veřejného ocenění každodenní nelehké práce personálu zařízení a společné snahy poctivě sloužit všem lidem, kteří naši podporu, pomoc a péči potřebují.

Bc. Václav Voltr, ředitel DD Náchod

Synoptofor

Třebíč – Uveřejnění článku „Co je to ortoptika“ v časopise Sociální služby v březnu 2010 mi pomohlo k získání peněz od sponzorů na zakoupení synoptoforu, nejdůležitějšího diagnostického a terapeutického ortoptického přístroje. V naší ortoptické cvičebně chyběl a dlouho se mi nedařilo dát dohromady potřebnou částku na zakoupení přístroje.

Synoptofor má dva zahnuté tubusy s optickými soustavami. Jako každý ortoptický přístroj je založen na rozdělení obrazů obou očí. Zrcadla a čočky v tubusech dávají pocit vidění do dálky. Vyšetřované dítě nejdříve správně k přístroji posadíme. Seřídíme operku brady a čela a nastavíme správně vzdálenost mezi pupilami dítěte. Do tubusů se zasunují rozdílné obrázky, které dítě musí spojovat. Synoptoforem vyšetřujeme velikost úchylnosti šilhání a zjistíme, zda má dítě všechny tři stupně jednoduchého binokulárního vidění (schopnost vidět oběma očima pozorovaný předmět jednoduše). Tyto funkce oka můžeme pomocí přístroje také procvičovat. Obrázky pro synoptofor jsou vždy v párech a je důležité pro správnost vyšetření i cvičení zvolit obrázek přiměřený věku dítěte, aby jej správně pochopilo a popsalo.

Claude Worth, průkopník ortoptiky, vynalezl amblyoskop. Z amblyoskopu se později vyvinul troposkop a následně modernější synoptofor.

Synoptofor přinesl do naší cvičebny zlepšení kvality ortoptického cvičení. Děti pozitivně vnímají zpestření cvičení a jednoduchost vyšetřování funkcí oka.

Jana Vaníčková

Denní rehabilitační stacionář, Třebíč

Střípky z domova

Tak to tu ještě nebylo!

Dřevohostice – I tak tvrdý sport jako je kickbox může být inspirativní pro osoby se zdravotním postižením. Pokud chceme něčeho dosáhnout, je to o tom, že je člověk pilný, vytrvalý, překážky neobchází, nýbrž překonává. To platí pro všechny bez rozdílu. A sport je hlavně o péči o vlastní tělo, o fyzickou kondici, na kterou tak často zapomínáme, vymlouváme se na nedostatek času a podobně.

Mladí muži z přerovského oddílu kickboxerů, o kterých kolují různé nehezké fámy, ukázali našim uživatelům, že i tak tvrdý sport, o kterém toho moc nevíme a budí v nás obavy i možná strach, dělají chlapi především pro radost. Je to sport jako každý jiný. Naše obavy jsou neopodstatněné, síla kickboxera nesmí být užita jinde než v ringu. Sebeovládání a kontrola nad vlastními emocemi o užití síly jsou nezbytnou součástí výcviku.

Roman Klein (profi-kickboxer), Ondřej Srubek (reprezentant ČR v kickboxu ve váze do 86 kg) a Jakub Hučko (mistr ČR v zápasech MMA) představili našim uživatelům něco ze svého sportovního umění, žádná krev netekla, nikdo nebyl zraněn. Trpělivě odpovídali na zvědavé otázky nadšených kluků z domova. Zapůjčili části svého sportovního vybavení, zápasili s uživateli. Trenérem uvedených sportovců je Tomáš Tomiga (stal se vicemistrem světa v době, kdy byl u nás kickbox ještě v plenkách).

Setkání dvou tak „vzdálených světů“ proběhlo v přátelské atmosféře a je velká šance, že pozitivně obohatí život všech aktérů. Kickboxerům právem náleží velký dík od nás všech.

Jarmila Odložilová, ředitelka
Domov ADAM, Dřevohostice

Akce v Domově důchodců

Horní Planá – Domov důchodců v Horní Plané vás zaujme hned, když se ocitnete na parkovišti před budovou. Nově zrekonstruovaný areál vítá krásně upravenými záhony, okrasnými keři a stylovými lavičkami. Dojmu z příjem-

ného prostředí se nezbavíte ani při procházení vnitřkem budovy. Čisté, světlé prostory, na stěnách a ve vitrínách vystavené výrobky obyvatel domova.

Cestou narazíte na nástěnky plné fotografií. Z nich se dá vyčíst pestrá činnost a akce obyvatel i zaměstnanců.

Mezi nejoblíbenější patří společenská hra Bingo, ale i různé stolní hry jako karty, dáma, skládání puzzle apod. Obyvatelé se mohou zapojit do společných protahovacích cvičení, zahrát si kuželky, košíkovou, pétanque nebo třeba i kuličky.

Oblíbené jsou společenské akce v budově – jako Silvestrovská zábava a Maškarní karneval. Ale i akce mimo zařízení – Seniorský klub s hudbou a tancem, vycházky a posezení v cukrárně nebo například výlety na různá zajímavá místa.

Poslední akcí, která proběhla, jsou Sportovní hry, které se konají jednou za dva roky. Letos se jich zúčastnilo 54 obyvatel domova. Soutěžili v šesti disciplínách. Například házení míčků do klanovy kapsy, házení kroužků, košíkové, přendávání prádelních kuliček, kuželky. Zvláštností letošního ročníku bylo klání našeho družstva kontra družstvo z DpS Kaplice. Zvítězilo družstvo z DD H. Planá. Ale největším vítězstvím bylo překonání sama sebe a účast na akci. Velký dík patří všem sponzorům, kteří přispěli na krásné ceny pro vítěze i všechny účastníky, a také všem zaměstnancům a dobrovolným pomocníkům, kteří při organizaci pomáhali.

Všem se moc líbilo a přislíbili účast i v příštím ročníku, již pátém.

Gabriela Maliňáková
Domov důchodců Horní Planá
(redakčně kráceno)

Turnaj v pétanque 2011

Frenštát pod Radhoštěm – První červnový den 2011 pořádal Domov Hortenzie ve Frenštátě pod Radhoštěm turnaj v pétanque.

Naši klienti trénují tuto hru už více než rok. Hra je natolik nadchla, že jsme se rozhodli uspořádat turnaj pro senio-

ry i z okolních domovů. Svou účast nám nakonec přislíbil Domov Duha v Novém Jičíně. Před samotným turnajem klienti poctivě trénovali se svými instruktorkami sociální péče. Naši údržbáři nám připravili umělý travnatý povrch, který si klienti pochvalovali. Zakoupili jsme krásné ceny, nechyběly ani poháry pro vítěze družstev a medaile pro jednotlivce. Kuchařky připravily občerstvení pro všechny účastníky turnaje i přihlížející diváky. Velkou neznámou bylo pro nás počasí – dopoledne bylo zataženo a pršelo. Kolem poledne se však obloha rozjasnila a sluníčko nás mile překvapilo.

Turnaj zahájil ředitel domova Hortenzie Ing. Šula. Po úvodním losování začala samotná hra. Všichni hráči se snažili a bojovali v duchu fair play. Výsledky byly velmi těsné, rozdíly nepatrné. Vítězi se stali všichni hráči, kteří se zapojili do hry. Ocenění však získali 3 nejlepší hráči a 3 vítězná družstva. Radost ze hry jsme však měli úplně všichni – hráči, diváci i pořadatelé turnaje.

Přátelská atmosféra pokračovala grilováním na zahradě. I. ročník turnaje v pétanque byl úspěšný a našim záměrem je popularizovat tuto hru mezi seniory tak, aby v dalším ročníku se turnaje zúčastnilo více domovů. Tato hra je pro klienty v našem zařízení po všech stránkách přínosem: hraje se venku v přírodním prostředí, ládne zde zdravý soutěživý duch a radost ze hry.

Chtěli bychom poděkovat touto cestou všem, kteří se podíleli na realizaci a zajištění turnaje, v neposlední řadě děkujeme také našim sponzorům.

Marie Valová
instruktorka sociální péče
Domov Hortenzie

Návštěva žáků

Křešice – Dne 7. 6. 2011 jsme již po čtrnácté přivítali v našem Domově na Pustaji Křešice společně se studenty SPgŠ Litoměřice, již k nám chodí na praxi, své mladé přátele – žáky ze ZŠ Terežín, kteří nám opláceli svou návštěvou náš „Den ve škole“ v ZŠ Terežín z května

Střípky z domova

t. r. Ukázali jsme jim, jak u nás bydlíme, pracujeme, jak trávíme svůj volný čas, a tak celkově, jak si žijeme. Bylo nám spolu dobře a mimo jiné jsme si vzájemně předvedli i svoje skupinové taneční umění. A že se nejvíce líbilo vystoupení Křešičanky – Pustajky, na jejíž písničky jsme si společně pak zatancovali, není jistě nutno zdůrazňovat.

Jsmě rádi, že se dětem u nás líbilo a již se těšíme na příští společná setkání.

Oldřich Körber

Domov na Pustaji Křešice

Oslava 50. výročí

Lysá nad Labem – 4. červen 2011 byl pro náš domov obzvláště významný a sváteční den. První červnovou sobotu provázelo velice teplé počasí, ale to nás neodradilo, zúročili jsme období příprav a v našem domově pro seniory se uskutečnila oslava 50. výročí, kdy se brány domova poprvé otevřely – v červnu roku 1961. Dopoledne v 10 hodin se v zámecké kapli rozezněl milý hlas lyského katolického faráře otce Pavla a libozvučný zpěv Chrámového sboru u sv. Jana Křtitele. Mše svatá byla důstojným počátkem oslav. Oficiální program byl zahájen odpoledne ve 13 hodin vystoupením mažorettek ze ZŠ B. Hrozného z Lysé za doprovodu zámecké kapely Šporkovjanky, složené z klientů domova. Úvodní slovo patřilo patronce, herečky a dabérce paní Růženě Merunkové, která doprovázela celý program svým profesionálním slovem a se svou sestrou Hanou Moravovou přednesla i několik básní. Na oslavě se objevilo mnoho významných hostů a u mikrofonu promluvil mnoho řečníků.

Velkým zpestřením bylo vystoupení orchestru ZUŠ F. A. Šporka z Lysé i s ak-

tivní účastí paní ředitelky Vlasty Blažkové. Zámeckou atmosféru umocnila skupina historického šermu Mordýři z Mladé Boleslavi, vystoupila také romská taneční skupina Mirikle.

Probíhal i bohatý doprovodný program a v prodeji byl almanach „Podzim života“ vydaný k příležitosti oslav a zachycující, doufáme, vše podstatné za uplynulých padesát let. Krásně vyzdobené nádvoří plné květin zářilo radostí a štěstím. Kdo naše oslavy navštívil, mohl posoudit.

Těm, kdo se na oslavách podíleli, patří velký dík.

Mgr. Jiří Hendrich, ředitel

*Domov Na Zámku, Lysá nad Labem
(redakčně kráceno)*

Dopoledne plné pohybu

Vítkov – V rámci našeho projektu „Učíme se od dětí a děti zase od nás“ jsme dne 14. 6. 2011 uspořádali sportovní dopoledne, kdy nás navštívili žáci ZŠ Komenského ve Vítkově. Hlavním posláním celé akce bylo ukázat dětem, jak důležitý je jakýkoliv pohyb, a to v každém věku. Spolupráce s dětmi napomáhá našim uživatelům upevňovat vztahy ve skupině a nalézt potřebnou míru podpory, motivace a pocitu potřebnosti.

Po přivítání dětí v našem domově se utvořily sportovní dvojice, vždy žák a senior. Děti spoluprací s našimi uživateli zvládaly opravdu bravurně. Při jednotlivých disciplínách si navzájem radili a diskutovali o tom nejlepším postupu. Každá disciplína byla pro ně nesmírně důležitá. S velkým úžasem jsme pozorovali, jak si děti s našimi uživateli rozumí. Hrál se kriket, házelo se do vaječných proložek, shazovaly se plechovky, své místo mělo i Člověče nezlob se nebo cirkusové kroužky. Snad největší diskuze probíhaly u ruských kuzelek. Naši senioři se snažili ukázat a předat dětem ty nejlepší techniky a figle. Během sportování vždy pořádně vyhládně, a tak přišlo vhod malé občerstvení. Děti jsme zapojili nejen do sportování, ale také do zpěvu. Po sportovním klání jsme dětem ukázali něco málo z našeho domovského trénování paměti. Děti

předaly svým seniorským „spolusoutěžícím“ nádherné diplomy. Nejvíce nás potěšily názory dětí, kterým se u nás v domově velmi líbilo a rády přijdou znovu.

Ludmila Grosmanová

*pracovník v sociálních službách
Domov Vítkov, p. o.*

Velikonoční zábava

Kytlice – Již se stalo tradicí, že vedení a personál DOZP Kytlice organizuje pro své uživatele společenské akce, které jim umožní intenzivně prožívat během roku různá sváteční období. Tentokrát jsme se všichni sešli v sále místní restaurace Duha. Předem se na tuto slavnostní akci připravoval nejen personál domova, ale také klienti. Pod vedením personálu vytvářeli různá „díla“ s velikonoční tematikou. Byla totiž vyhlášena soutěž o nejlepší velikonoční výrobek. Do soutěže přivezli svá díla i všichni hosté – klienti a personál z DOZP Stará Oleška, Brtníky, Česká Kamenice, Tuchořice a Domov pro seniory Sloup v Čechách. Po celou dobu společenské akce byly tyto soutěžní „kousky“ vystaveny v sále a lákaly pozornost všech zúčastněných. Mohli jsme spatřit nejen velikonoční beránky z různých druhů těsta a zdobené různými technikami (a krémy různých chutí), ale i další symboly Velikonoc. Byly to symboly jedlé i k dekoraci. Všechny však ukazovaly na veliké úsilí, se kterým byly vytvářeny. Všichni se těšili na vyvrcholení akce, kterým bylo hodnocení soutěžních výrobků porotou a následné vyhlášení vítězů. Je třeba připomenout celkovou atmosféru akce. Byla velmi přátelská, naplněná jarně-velikonoční náladou. Celým dnem zněla hudba Senior Bandu z Domova pro seniory Jiříkov. Tančilo se téměř bez přestávky, všichni holdovali nejen chutnému, ale i vkusně upravenému jídlu. Navazovala se nová a upevňovala stará přátelství – prostě bylo to prima!

Díky patří všem, kteří se na vzniku tohoto dne podíleli.

Mgr. Alena Šestáková

DOZP Kytlice

Střípky z domova

Vzpomínkové zalévání Stromu života

Brno – Domov pro osoby se zdravotním postižením Tereza uskutečnil pod záštitou náměstka primátora města Brna Ing. Olivera Pospíšila a za podpory starosty MČ Brno-Řečkovice a Mokrý Hora Mgr. Marka Viskota 19. 5. 2011 integrační akci – „Vzpomínkové zalévání Stromu života Domova Tereza“. Již v minulém roce tuto zástupci města Brna s uživateli Domova Tereza zasadili „Strom života“ – lípu – jako symbol rovnosti.

Akce se odehrála na prostranství mezi bytovými domy Novoměstská 41–45 v Brně Řečkovících. Díky asistenci studentů z řečkovického gymnázia se akce mohli zúčastnit všichni uživatelé Domova Tereza.

Program zahájila vedoucí Domova Tereza Bc. Jana Ondrušková, dále následovaly příspěvky zástupců města Brna. Po proslovech proběhl hlavní program – slavnostní symbolické zalévání Stromu života. Nejdříve strom zalévali zástupci města Brna s uživateli Domova Tereza, pak postupně všichni zúčastnění hosté. O veselou náladu během akce se postaraly organizace, které spolupracují s uživateli Domova Tereza. Hudební pásma představili žáci a studenti ze ZŠ Novoměstská, ZŠ Horácké náměstí, uživatelé z Domova Srdíčko a občanského sdružení Veleta. Celým programem provázela sympatická moderátorka Veronika Poláčková, která svým velmi příjemným vystupováním každého potěšila. O technické zázemí se postarala spolehlivá Agentura Oldřicha Gardáše. Pořadatelé byli příjemně překvapeni množstvím návštěvníků i zájmem médií.

Smyslem této akce bylo vytvoření nové tradice každoročního setkávání lidí, kteří chtějí žít společně bez ohledu na své společenské, věkové nebo zdravotní znevýhodnění.

Mgr. Kristýna Kvaltinová
vedoucí vychovatelka
DOZP Tereza Brno

Malování pro radost

Břežany – Malování pro radost, tak se nazývala akce, která se jednoho krásného květnového dopoledne konala na našem zámku. Tato společenská událost se odehrává každý rok, ale letos měla úplně jiný rozměr. Všichni jsme se ráno sešli v hospodářství. Čekala na nás všechna zvířátka, která tady žijí. Každé zvíře mělo nakreslenou svoji podobiznu. Ze zvířátek se tohoto dopoledne účastnily ovce s jehňaty, kozy, králík, morče, kačeny, kočka s koťaty, pes, koně a slepice. Naším prvním úkolem bylo vybarvit voskovými pastely obrázky podle živé předlohy. Modelem nám stála přímo naše zvířátka. Druhý úkol spočíval v otisknutí zvířecích tlapek na výkres a na závěr jsme naopak my otiskávali své dlaně na naše živé koníky. Společné dopoledne se nám vydařilo, bylo krásné počasí a příští rok si tuto akci znovu rádi zopakujeme. Naše originální díla budou vystavena na „Duhový den“ v prostorách hospodářství.

E. Vašinová, J. Simandlová
Zámek Břežany, p. o.

V. ročník sportovních her

Heřmanův Městec – Letošní ročník našich sportovních her se vydařil ve všech směrech. Vyšlo nám krásné počasí, bylo připraveno výborné občerstvení a zúčastnil se také velký počet klientů. Naše pozvání přijal i druhý domov pro seniory z Heřmanova Městce. Již od brzkých ranních hodin 22. června 2011 organizátoři chystali v prostorách naší zahrady vše potřebné. Upravovala a označovala se stanoviště pro jednotlivé disciplíny, připravovalo se sportovní náčiní a obsluha „U Dvou růžiček“, jak si naše sestřičky pojmenovaly stanoviště s občerstvením, si začíná-

la připravovat dobroty. V 9 hodin pan ředitel Ing. Mazura zahájil sportovní hry. Soutěžící mohli zápolit ve čtyřech disciplínách: kuželky, šípky, hod na plechovky a hod kroužků. Hod kroužků byl u nás novinkou, ale setkal se s velkým ohlasem. Klienty na vozíčku doprovázely po stanovištích sestřičky. Všichni soutěžící byli u každé disciplíny odměněni sladkou dobrotou. Během celého dopoledne si mohli soutěžící i fanoušci dát něco dobrého na zub, posedět u pěkné hudby a vyměňovat si své zážitky ze sportovních her. Kolem půl jedenácté se sečetly body z jednotlivých disciplín a patnáct minut nato se mohli vyhlašovat vítězové. Ti nejlepší obdrželi z rukou pana ředitele medaile, diplomy a malé dárkové balíčky. Obdiv patří klientce paní Novotové z Domova pro seniory hl. města Prahy v Heřmanově Městci, která obsadila dvě první a jedno druhé místo.

Tímto bych chtěla poděkovat všem, kteří se na přípravě sportovních her podíleli, a také všem klientům, kteří mezi nás přišli a užili si s námi velice příjemné dopoledne.

Bc. Ilona Salfická
sociální pracovnice

Domov pro seniory Heřmanův Městec

7. ročník her

Pilníkov – Dne 24. 6. 2011 se uskutečnil již sedmý ročník tradičních Sportovních her klientů DpS, jejichž pořadatelem je organizace Domov pro seniory Pilníkov. Ve třech soutěžích – ruském kuželníku, šípkách a jízdě zručnosti – zápolilo celkem 18 soutěžících z 8 zařízení, které poskytují pobytové sociální služby pro seniory v Královéhradeckém kraji. Již po čtvrté přijali pozvání členové Klubu seniorů Trutnov s neuvěřitelně vitálním předsedou Miroslavem Šafaříkem a jako hosté povzbuzovali soutěžící. Počet všech účastníků, kteří se v průběhu dne akce zúčastnili, se blížil stovce. Po připraveném občerstvení se uskutečnilo vyhlášení výsledků a předání pohárů pro vítěze včetně dalších krásných cen. Důležitá byla především odvaha soutěžit, proto ani ostatní soutěžící neodešli

Střípky z domova

s prázdnou. Následovala volná zábava do večerních hodin za doprovodu živé hudby. Akce se velmi vydařila a občasný rozmary počasí – bouře, déšť a krupobití – byly pouze zpestřením jinak krásného dne.

Ing. Vít Petira, ředitel
Domov pro seniory Pilníkov

Šťastné stáří

Soběsuky – Že stáří může být opravdu šťastné, se mohly děti z okolních obcí přesvědčit při návštěvách v našem domově v rámci projektu „Šťastné stáří očima dětí“ vyhlášeného Asociací poskytovatelů sociálních služeb ČR.

V Domově pro seniory Soběsuky se uskutečnila setkání dětí s uživateli, která se setkala s velkým zájmem a s pozitivním ohlasem klientů, dětí i jejich pedagogů. Mnohé děti byly v takovém zařízení poprvé a mohly vidět, že i staří a nemocní lidé žijí spokojeně. V květnu náš domov navštívily děti z mateřské školy a základní školy z okolních obcí. Naši uživatelé mnohé děti znají, a tak se zajímali, co je nového v jejich vesnici. Děti z MŠ Prostějovičky lepily kuličky z krepového papíru při vzájemné spolupráci se seniory do různých obrazců, žáci ZŠ Plumlov společně s klienty vyráběli papírové růže. Hotové výrobky na závěr setkání děti předaly seniorům, kteří si jimi vyzdobili svoje pokoje.

Žáci ZŠ Drahany se po prohlídce Domova při vzpomínkovém setkání na téma „Škola včera a dnes“ stali na chvíli reportéry a měli připravené otázky pro klienty, jaké to bylo, když oni chodili do školy. Naše uživatele zase zajímala současná podoba školství.

Všechna setkání děti zpestřily svým hudebním vystoupením, při kterém si zazpívali známé lidové písničky společně s uživateli.

Svoje zážitky ze setkání se seniory přenesly děti ze ZŠ Plumlov a ZŠ Drahany do výtvarné podoby a jejich výkresy jsme umístili v prostorách našeho Domova.

Obrázky tak oživily prostředí, ve kterém naši klienti žijí.

Bc. Jana Vaverková
sociální pracovnice
Domov pro seniory Soběsuky

Handicapovaní sportovci soutěžili

Staré Město – Již X. sportovní hry pro handicapované občany proběhly v měsíci červnu na víceúčelovém hřišti na Modré. Pořadatelem byl tentokrát Domov pro osoby se zdravotním postižením ze Starého Města. Tyto sportovní hry se staly tradicí a každoročně se účastní sportovci z pěti domovů v regionu. Jsou to DZP Velehrad Vincentinum, Kopretina, Cihlářská Kunovice, Staré Město, Zborovice.

Sportovní klání bylo rozděleno do více disciplín dle stupně postižení. Sportovci urputně mezi sebou soutěžili, aby získali pro svůj domov co nejvíce medailí, za velké podpory přítomných diváků. Podpořit je přijeli také hosté z krajského úřadu v čele s radní Mgr. Taťánou Nersesjan, ředitel Sociálních služeb Uherské Hradiště Mgr. Antonín Ondráš, starostové okolních obcí, ošetřující lékař MUDr. Jiří Rohel a ostatní hosté. Krásné počasí přispě-

lo k dobré atmosféře celého sportovního dne. Nechyběla ani kulturní část s diskotékou pod vedením pana Kury. Novinkou byl předávací štafetový kolík vyrobený v dílně Antonína Hájka. Bude poselstvím pro další pořadatele sportovních her pro handicapované občany. Všichni sportovci byli za svou snahu odměněni medailí a taškou plnou překvapení. Tato setkání přispívají k upevňování přátelských vazeb a ke zdravé soutěživosti mezi našimi uživateli.

Bc. Jančaříková Ludmila
DZP Staré Město

Výlety za poznáním

Kvasice – V kalendáři kulturních, společenských a sportovních akcí, pořádaných v kvasickém Domově se zvláštním režimem, mají své pevné místo výlety za poznáním. Imobilní klienti našeho domova se již tradičně v letních měsících

účastní zpravidla dvou krátkých dopoledních výletů. Při nich zaměřujeme pozornost účastníků na historické památky a zajímavost v naší obci. Navštívili jsme již například kostel Nanebevzetí Panny Marie, zdejší faru nebo památné hroby významných rodáků a obyvatel obce na zdejším hřbitově. Prohlédli jsme si také část nově vybudované cyklostezky z Kroměříže do Veselí na Moravě, která prochází i Kvasicemi.

Pro fyzicky zdatnější klienty pořádáme v měsíci červnu celodenní autobusový poznávací výlet. Letos jsme navštívili hřebčín v Napajedlech. Tady jsme se seznámili s jeho bohatou historií, prohlédli si nádherné koně, které zde chovají, a navštívili i „koňskou školkou“. Při prohlídce všem vyhládlo, takže jsme využili sousední zámecký park k občerstvení, které nám připravily naše paní kuchařky. Poté následovala plavba lodí Morava z Napajedel do Spytihněvi po řece Moravě a kratičké části Baťova kanálu. Po vylovení ve Spytihněvi jsme neopomenuli navštívit vyhlášenou kavárnu U Přívozu a smlsnout si na vynikajících zmrzlínových pohárech. Cesta domů pěkně ubíhala za zpěvu lidových písniček. I to proměnlivé počasí nám celý den přálo. Podle ohlasů z řad účastníků lze usuzovat, že se jim výlet líbil a všichni se těší na příští rok, kdy určitě uskutečníme další výlet za poznáním.

Lenka Machalová
aktivizační pracovník
DZR Kvasice (redakčně kráceno)

Jedno milé odpoledne

Nový Hrozenkov – Na podnět paní ředitelky Danuše Martinkové se dne 2. 6. 2011 v nových prostorách terénních služeb uskutečnilo setkání vedoucích, maminek a „charitních dětí“ do 4 let. Hlavním organizátorem akce byla asistentka ředitelky Jana Valentová. Zajistila dárečky, dobroty k občerstvení a připravila vše potřebné.

Maminky a děti se dostavily v hojném počtu (10+10). Na jednu maminku připadlo jedno dítě, jelikož se dvojčátka a ani „vícerčátka“ nikomu nenarodila.

Střípky z domova

Úvod patřil paní ředitelce, která přítomné přivítala a předala milé dárečky dětem i maminkám. A pak už bylo hodně co povídat. Odpoledne bylo veselé, rušné a příjemné. Děti se chtěly ukázat a téměř nezaplakaly.

Když jsme po akci probíraly, jak je možné, že děti byly tak hodné, vyvstaly dva názory. Maminky tvrdily, že „charitní děti jsou zlaté“ a vedoucí zase, že to bylo „zlatým prostředím“. Oba názory se ovšem nevyklučují, spíše naopak, protože vše souvisí se vším.

Závěrem chci popřát našim maminkám hodně radosti ze svých ratolestí, jejich dětem krásné a radostné dětství, paní ředitelce hodně dobrých nápadů a nám všem hodně sil a optimismu do další práce.

Jarmila Škarpová, vedoucí OS
Charita Nový Hrozenkov

Závěsné zařízení v praxi

Střelice – V Zámečku Střelice bylo zřízeno v roce 2001 závěsné zařízení na přepravu imobilních klientů. Hlavním cílem, pro který bylo zařízení zbudováno, bylo usnadnit nejenom manipulaci s imobilními klienty,

ale i dodržet hygienická pravidla na ochranu zdraví, našich zaměstnanců a předcházet tím problémům nemocí z povolání.

Nejprve jsme jej zabudovali na část oddělení, kde jsou pouze imobilní klienti. V loňském roce se zabudovalo do dalšího nově zrekonstruovaného pokoje.

Základem závěsného zařízení jsou kolejnice, které mají umístění pod stropem pokojů a chodeb, až po sociální zařízení. Do této kolejnice je vložena baterie, která slouží jako základ pro manipulaci s imobilním klientem. K ní se pomocí popruhu a sedátka přeloží imobilní klient z lůžka či vozíku, z lůžka na vozík nebo opačně. Pomocí elektrického pohonu, který řídí tlačítka pracovník, se takto mohou přemísťovat klienti přímo z lůžka k provedení hygienických návyků až do koupelny. Stejný princip je použit u re-

habilitačního bazénu, kde si rehabilitační pracovníci lehce převezou klienta ze šatny až k vodní hladině.

Manipulace je sice zdoluhavější právě o kurtování, ale bezpečnější pro klienta. Je tímto tedy zajištěna nejen bezpečnost klientů, ale i ochrana zdraví zaměstnanců, hlavně jejich páteře, při této nelehké činnosti.

Časově náročnější manipulace s klientem a závěsným zařízením není žádnou překážkou, ale výhodou kontaktu s klientem. Je totiž tolik hezkých slov, o které se můžeme navzájem s klientem při naší náročné práci podělit.

Mgr. Anna Nešpůrková
Zámeček Střelice, p. o.
(redakčně kráceno)

XVIII. filipovské olympijské hry

Filipov – Dne 28. 6. 2011 se v Domově důchodců Filipov konal XVIII. ročník již tradičních filipovských olympijských her, letos v novém kabátu. Tradiční „Filipovky“ na sále jsou již minulostí a hra se přesunula do areálu zahrady, kde se soutěžilo v 11 disciplínách. Celkem se přihlásilo 60 účastníků z 10 zařízení sociálních služeb, kteří přijeli vybojovat olympijské medaile. Na plnění úkolů dohlížely u jednotlivých soutěží naše budoucí zdravotní sestřičky ze SZŠ Rumburk, studenti z VOŠ a SŠ Varnsdorf zajistili občerstvení, které připravily naše kuchařky, a nad průběhem bdělo oko jury složené ze dvou porotkyň, které se staly i maskoty VXIII. FOH. Hudební kulisu celých her zajišťovala naše hudební kapela Senior Band, jež nás překvapila novým repertoárem.

Na 1. místě se umístil DD Filipov s 1383 body. V těsném závěsu se na 2. místě umístil DpS Severní Terasa se 1343 body a na 3. místě DD a ÚSP Krásná Lída, který získal 1183 bodů. Ze soutěžících nejvíce bodů nasbíral pan J. Šůma a dovolili jsme si udělit i cenu nejstaršího účastníka FOH, který se pyšnil krásným rokem narození 1925.

Všem účastníkům her gratulujeme a děkujeme, že s námi přijeli strávit celý den. Zároveň bychom chtěli poděkovat všem, kteří se podíleli na přípravě celých FOH, personálu DDF, místostarostovi města Jiříkov panu Horákovi, studentkám SZŠ Rumburk

pod vedením Mgr. E. Drahotové, studentkám VOŠ a SŠ pod vedením Bc. E. Dvořákové, sponzorům řeznictví Vohnout a Žiték Varnsdorf, firmě SEMILEAS CZ, a. s., a především řediteli organizace DDF panu Bc. J. Sembdnerovi.

Kamila Gajdošová
DD Filipov
(redakčně kráceno)

Děkujeme!

Červený Hrádek – Domov Na Hrádku, poskytovatel sociálních služeb se sídlem Červený Hrádek 45, se při poskytování sociálních služeb potýká s nemalými problémy. Jedním z nejnaléhavějších je v současné době vyřešení úpravy osobního automobilu pro potřeby dopravy zdravotně postižených osob.

Občanské sdružení Hrádecké – Červený Hrádek, jehož hlavním posláním je pomáhat v integraci zdravotně postižených, v květnu 2011 podalo v rámci grantového programu TPCA Partnerství pro Kolínsko projekt zaměřený na vzájemné soužití a bezpečnou dopravu s názvem „Cesta do života“. Jeho záměrem bylo získání finančních prostředků na nákup elektrohydraulické zvedací plošiny a schůdků k devítimístnému automobilu. Projekt byl zaměřen na zlepšení kvality života zdravotně postižených uživatelů, kteří žijí trvale v ústavní péči, na začlenění uživatelů do života společnosti a zajištění dopravní obslužnosti tělesně postiženým uživatelům.

V rámci grantového programu TPCA Partnerství pro Kolínsko byly ve středu 23. června 2011 slavnostně vyhlášeny úspěšné žádosti a předány šeky v celkové hodnotě čtyři miliony korun, které TPCA v letošním roce rozdělila mezi celkem 18 projektů. Projekt „Cesta do života“

byl úspěšný. Jménem všech klientů a zaměstnanců Domova Na Hrádku bych touto cestou chtěla poděkovat občanskému sdružení Hrádecké – Červený Hrádek a firmě TPCA Kolín za pomoc a podporu zdravotně postiženým v regionu.

Děkujeme, vážíme si vaší pomoci.

Jitka Tesařová, sociální pracovnice
Domov Na Hrádku
(redakčně kráceno)

Nové MoliCare Mobile: pohodlné jako nikdy předtím

Natahovací kalhotky pro mobilní
pacienty se střední a těžkou inkontinencí

Dokonale sedí

Přizpůsobí se každému
a neomezují
v pohybu.

NOVÉ

Pohodlné a prodyšné

Díky novému
jemnému materiálu.

Extra savé

Spolehlivá ochrana
díky třívrstvému
savému jádru.

Neutralizují zápach

Díky aktivním molekulám
působícím proti zápachu.

Nabídněte **inovované MoliCare Mobile** svým pacientům! MoliCare Mobile jsou vhodné pro ženy i pro muže, jak na den, tak na noc, a díky širokému výběru velikostí se dokonale přizpůsobí každému pacientovi. Zavolejte a objednejte si vzorky ještě dnes!

Velikosti a varianty:

MoliCare Mobile Light: M, L

MoliCare Mobile Extra: XS, S, M, L, XL

MoliCare Mobile Super: S, M, L

HARTMANN

MoliCare Mobile®

Pro více informací a **VZORKY ZDARMA**
volejte na bezplatnou infolinku 800 100 333
nebo navštivte www.hartmann.cz